

49/12559

5247

การพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้และเข้าใจประชาธิปไตย และความ
เข้มแข็งทั้งร่างกายจิตใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2558

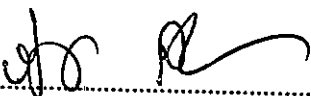
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวสาวิตรี จันทร์ดิษฐ์ แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

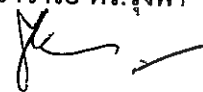
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ เอกทัศน์)

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งฟ้า ล้อมในเมือง)

กรรมการ
(ผู้ทรงคุณวุฒิ)

.....
(อาจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ เยี่ยมแสง)

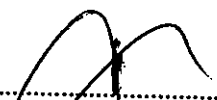
กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยาkant เรืองสุวรรณ)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรภาพ ทองบุญ)
คณบดีคณะครุศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิธิ ตีเมืองซ้าย)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ .....เดือน..... 2 อ.ค. 2558
.....พ.ศ.

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้และเข้าใจประชาธิปไตย และความเข้มแข็ง
ทั้งร่างกายจิตใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง
อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้วิจัย : สาวิตรี จันทร์ดิษฐ์   ปริญญา : ค.ม. (การบริหารจัดการการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.ธีระวัฒน์ เยี่ยมแสง   อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผศ.ดร.ชยาگانต์ เรืองสุวรรณ   อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ และ 2) พัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA)

ผู้ร่วมวิจัยประกอบด้วย ผู้วิจัย ครู 14 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง 64 คน ปีการศึกษา 2557 ผู้ปกครอง 64 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนชั้น ม.1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ระยะที่ 2 ผลการสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยม ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนโดยใช้ กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA)

ผลการวิจัยพบว่าสภาพก่อนการดำเนินการพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนบ้านกระสัง พบว่าพฤติกรรมโดยรวมของนักเรียนจากการประเมินของครู ผู้ปกครองและนักเรียนอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง หลังจากที่ได้พัฒนาโดยกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาร่วมกับวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA)) ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน สูงขึ้นทุกด้าน ระดับพฤติกรรมตามค่านิยมโดยรวมอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมในแต่ละด้านก่อนการพัฒนา คือ ค่าเฉลี่ยโดยครู 3.50 ผู้ปกครอง 3.48 และนักเรียน 3.63 พฤติกรรมในแต่ละด้านหลังจากพัฒนา คือ ค่าเฉลี่ยโดยครู 4.51 ผู้ปกครอง 4.44 และนักเรียน 4.46 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

TITLE : Development of the Values of Eagerness to Learn, Knowing and Understanding Democracy, and Physical and Mental Strengths of Students in Mathayomsuksa 1 – 3 of Ban Krasang School, Satuek District, Buriram Province

AUTHOR : Sawitree chandit   **DEGREE :** M.Ed. (Educational Management)

ADVISORS : Dr. Tirawat Yeamsang   Major Advisor
Asst. Prof. Dr. Chayakan Ruangsuwan   Co-advisor

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2015

ABSTRACT

The research aimed to study the 1) level of the behaviors of the values of eagerness to learn, learning of being democratic, and physical and mental Strengths; and 2) development level of the behaviors of the values of eagerness to learn, learning of being democratic, and physical and mental Strengths by using Deming's quality cycle (PDCA)

The research group comprised the author, 14 researcher and teachers, 64 Mathayomsuksa 1–3 students of Ban Krasang School in the academic year 2014, and 64 parents of students of Ban Krasang School, obtained through purposive sampling. The research was divided into 2 phases. Phase 1 dealt with the survey of the present state of the level of behaviors of the values of eagerness to learn, learning of being democratic, and physical and mental strengths of students in Ban Krasang School; Phase 2 dealt with the development of the values of eagerness to learn, learning of being democratic, and physical and mental strengths of students by using Deming's quality cycle (PDCA).

The research results revealed that before the development of the values of eagerness to learn, learning of being democratic, and physical and mental strengths of students of Ban Krasang School, the overall behavior of the students, as evaluated by the teachers, the parents and the students themselves, was in the moderate level. From inquiry, interviewing the teachers, the parents and the students about the level

of students' practice of the values, it was found that the level of the behaviors had not been as needed. After the development by using the process of Deming's quality cycle (PDCA), the level of the behaviors of the values of eagerness to learn, learning of being democratic, and physical and mental strengths of students was elevated on all aspects. That is, on the whole, the average score of the behavior on each aspect before the development by the teachers was 3.50, by the parents was 3.48, and by the students was 3.63. After the development it was found that ; The average score by the teachers was 4.51, by the parents was 4.44, and by the students was 4.46, with statistical significance at the .05 level.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ได้ เพราะได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือและเมตตาให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจากท่าน ดร.ธีระวัฒน์ เยี่ยมแสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยาگانต์ เรืองสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ เอกทัศน์ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งฟ้า ล้อมในเมือง ผู้ทรงคุณวุฒิการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำให้ข้อเสนอแนะตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยความเอาใจใส่ตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพอย่างสูงยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชัย จันทะชุม ผู้อำนวยการสำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อาจารย์อนุสรณ์ ภูสินแก่น อาจารย์สาขาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อาจารย์ศิริภิญญา ตระกูลรัมย์ อาจารย์สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยและให้คำแนะนำ

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครูโรงเรียนบ้านกระสังทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือมีส่วนร่วมในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ความสำเร็จและความภาคภูมิใจอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับจากคุณบิดามารดาและพี่ชายที่เป็นกำลังใจให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนในด้านทุนทรัพย์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จและเป็นกำลังในการศึกษาตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณบิดามารดาและครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

สาวิตรี จันทร์ดิษฐ์

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ.....	ค
ABSTRACT.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	9
ค่านิยม.....	10
ความหมายของค่านิยม.....	10
ประเภทของค่านิยม	11
ค่านิยม 12 ประการ.....	12
หน้าที่ของค่านิยม.....	21
ธรรมชาติและกระบวนการเกิดค่านิยม	22
แหล่งที่มาของระบบค่านิยม.....	23
แนวคิดและทฤษฎีค่านิยมและการสร้างคุณลักษณะนิสัย.....	25
การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	29
PDCA (Deming Cycle).....	35
บริบทโรงเรียนบ้านกระสัง.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย.....	56
ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย.....	56
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	67
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมค่านิยมการปฏิบัติของนักเรียน.....	70
ผลการสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยม.....	73
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนและหลังการพัฒนา.....	92
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	98
สรุปผลการวิจัย.....	98
อภิปรายผล.....	100
ข้อเสนอแนะ.....	104
บรรณานุกรม	106
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	113
ภาคผนวก ข คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	122
ภาคผนวก ค ภาพกิจกรรมการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ	125
ภาคผนวก ง ตัวอย่างโครงการ	130
ภาคผนวก จ หนังสือราชการ	143
ประวัติผู้วิจัย.....	149

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนนักเรียน จำแนกตามระดับชั้น ปีการศึกษา 2557..... 43
2	จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนบ้านกระสัง ปีการศึกษา 2557..... 44
3	องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 44
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสังระยะที่ 1 71
5	ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง ก่อนและหลังการพัฒนาโดยรวม..... 72
6	ปฏิทินการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การพัฒนางรอบที่ 1..... 77
7	ปฏิทินการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การพัฒนางรอบที่ 2..... 78
8	ตัวชี้วัดความสำเร็จตามกลยุทธ์..... 79
9	ผลที่เกิดจากการดำเนินงานตามแต่ละกลยุทธ์ในวงรอบการพัฒนาที่ 1..... 82
10	การแก้ไขปรับปรุงจากการดำเนินงานตามกลยุทธ์..... 85
11	ผลที่เกิดจากการดำเนินงานตามแต่ละกลยุทธ์ในวงรอบการพัฒนาที่ 2 90
12	การปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง ก่อนและหลังการพัฒนาโดยคณะครู..... 93
13	การปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังก่อนและ หลังการพัฒนาโดยผู้ปกครอง..... 94
14	การปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังก่อนและ หลังการพัฒนาโดยนักเรียน..... 95
15	ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง ก่อนและหลังการพัฒนาโดยรวม..... 95
16	การทดสอบความแตกต่างค่านิยมของนักเรียนก่อนและ หลังการพัฒนา..... 96
17	ความพึงพอใจของผู้ปกครองหลังการพัฒนา..... 97

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 ภาพแสดงความต่อเนื่องของวงจรเดมมิ่ง.....	35
2 ภาพแสดงแผนการทำงานของวงจรเดมมิ่ง.....	36

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพและกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้ 1) มีคุณธรรม จริยธรรมและเห็นค่าของตนเอง 2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและการใช้ทักษะชีวิต 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย 4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึก ในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลกดังนี้ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 2-3)

พฤติกรรมด้านค่านิยมของคนในสังคม นับเป็นสิ่งจำเป็นอย่างสูงของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เมื่อหลักสูตรการศึกษาของเราให้ความสำคัญด้านการปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรมจริยธรรมที่ดีงามแก่เด็กและเยาวชนน้อยกว่าความสามารถด้านวิชาการและเทคโนโลยี คนไทยซึ่งเป็นผลผลิตของระบบการศึกษาจึงมีจุดอ่อนในด้านวินัย สัมมาคารวะ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความเมตตา ความขยันหมั่นเพียร และความเสียสละ ทำให้เกิดปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันและอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ มากมาย ดังที่พบเห็นเป็นประจำตามหน้าหนังสือพิมพ์ และข่าวจากวิทยุโทรทัศน์ ปัญหาเหล่านี้เป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงมีพระราชโองบาย ให้มีการสอนศาสนาในโรงเรียน ทั้งในกรุง และหัวเมือง โดยปลูกฝังจริยธรรม คุณธรรมให้มาก เพราะหากคนไม่มีธรรมะ โดยมากก็จะหันไป หาทุจริต คนที่รู้มากก็จะโกงได้คล่องมากขึ้นจากการศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสำคัญการนำพาสังคมและประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า พบว่าแทบทุกประเทศให้ความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมความซื่อสัตย์และความถูกต้อง

ไม่ว่าจะเป็นประเทศออสเตรเลีย กลุ่มสหภาพยุโรป และประเทศเยอรมันเป็นต้นและรวมถึงประเทศทางตะวันออกที่มีพื้นฐานทางศาสนาเป็นตัวหล่อหลอม และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ให้ความสำคัญด้านคุณธรรมจริยธรรม ประเทศเหล่านี้ต่างให้เหตุผลสนับสนุนว่า คุณลักษณะนี้เป็นฐานสำคัญที่จะทำให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขไม่เป็นสังคมเปราะบางและนำพาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของความแข็งแกร่งด้านค่านิยม ประกอบกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติเข้ามาบริหารบ้านเมืองก็ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของผู้เรียนจึงได้มีนโยบายเพิ่มเป็นค่านิยม 12 ประการจากเดิมเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ คือเพิ่มเข้ามาเพื่อให้ผู้เรียนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและมีความภูมิใจ มีระเบียบวินัย ทำอะไรรู้จักคิดก่อน และคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเพื่ออยู่ร่วมกันกับพลโลกอย่างสงบสุข

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาอุปสาม เมื่อวันที่ 11 ถึง วันที่ 13 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556 โรงเรียนบ้านกระสัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรมีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผลการประเมินอยู่ในระดับดี (โรงเรียนบ้านกระสัง. 2556 : 10)

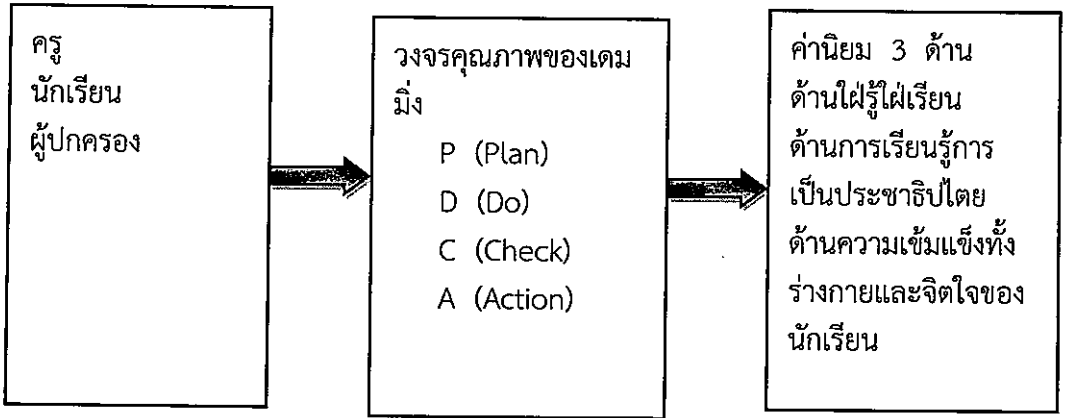
จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในขณะที่เรียน ผู้วิจัยและครูโรงเรียนบ้านกระสังเป็นผู้ร่วมวิจัยพบว่า นักเรียนไม่ตั้งใจเรียนและไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียน ไม่เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่เปิดโอกาสให้เพื่อนได้แสดงความคิดเห็น ไม่ให้ความร่วมมือในการเลือกหัวหน้าห้อง ประธานนักเรียน ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ไม่มีจุดยืนเป็นของตนเอง โอนอ่อนไปตามกระแสนิยม ใช้จ่ายพุ่มเพื่อยเกินความจำเป็น ทั้งนี้อาจมาจากสาเหตุการพัฒนาในระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยม ของครู ผู้บริหารไม่เหมาะสม (โรงเรียนบ้านกระสัง. 2556 : 5)

วงจรคุณภาพ PDCA เป็นการบริหารคุณภาพของผลผลิตเป็นสำคัญ ซึ่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในทุก ๆ ส่วนขององค์กรจนได้คุณภาพเป็นที่น่าพอใจตามมาตรฐานที่วางไว้ วงจรคุณภาพ PDCA จึงเป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่ทำให้งานสำเร็จอย่างถูกต้อง ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือการบริหารงาน และการประยุกต์ใช้ในโรงเรียนได้ทุกงานเพื่อให้บุคลากรได้ปฏิบัติจนเป็นนิสัยของการทำงาน สามารถทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการ บรรลุตามเป้าหมายเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรต้องการการบริหารงานอย่างมีคุณภาพหรือวงจรคุณภาพ (PDCA) จัดเป็นกิจกรรมปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุง

แก้ไขเป็นวงจรของการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง PDCA มีชื่อเรียกว่า วงจรเดมมิง (Deming Cycle หรือ Deming Circle) หลักการบริหารโดยวงจรคุณภาพ PDCA เป็นหลักการพื้นฐานสำคัญของหลักและทฤษฎีของการบริหารทั้งหลาย ที่อาจมีรายละเอียดต่างกัน บ้างตามจุดเน้นในแต่ละทฤษฎีแต่มีหลักการขั้นตอนการดำเนินการอย่างเดียวกัน ดังนี้ สมคค์ดี คงเที่ยง (2545 : 177) 1. ขั้นการวางแผน (Plan) หมายถึง การคิดหาทางเลือกล่วงหน้าที่ดีที่สุด ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดให้ได้ผลคุ้มค่าที่สุด โดยการดำเนินขั้นตอนอย่างมีระบบแบบ แผนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การวางแผนจึงเป็นการหาคำตอบไว้ล่วงหน้าว่าทำอะไร ทำไม่ ทำอย่างไร ที่ไหน และให้ใครทำ 2. ขั้นลงมือทำ (Do) เป็นการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ตาม ขั้นตอน กับการประสานงานกับฝ่ายบริหารและฝ่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง 3. ขั้นตรวจสอบหรือประเมิน (Check) การตรวจสอบผลงาน ประกอบด้วย การติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ตามที่กำหนด เปรียบเทียบผลงานกับเป้าหมาย ประชุมพบปะเพื่อรายงานความคืบหน้าในการปฏิบัติ และประมวล ข้อคิดเห็นและข้อผิดพลาดต่าง ๆ และสรุปผลเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุง 4. ขั้นการแก้ไขปรับปรุง (Action) เป็นการนำผลมาวิเคราะห์ พิจารณาดันตอสาเหตุ ข้อบกพร่อง การระดมสมองเพื่อการ แก้ไขป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก การกำหนดมาตรฐานการตัดสินใจว่าขั้นตอนการทำงานที่ผ่านมา นำเชื่อถือเป็นมาตรฐานการทำงานหรือต้องแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยเพื่อทำการพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตน ตามค่านิยม โดยกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาร่วมกับวงจรคุณภาพของเดมมิง (PDCA) พัฒนาระดับ พฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความ เข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ให้นักเรียนมีคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ตั้งใจเรียนและ รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพในสิทธิ์ของคนมาก่อนหลัง ยึดหลักประชาธิปไตยโดยฟังเสียงข้างมาก รู้สิทธิ์และหน้าที่ของตนเองสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับ ตนเองได้ มีจุดยืนเป็นของตนเองไม่โอนอ่อนไปตามกระแสนิยม ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และไม่ตาม กระแสสังคมออนไลน์ เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจความถนัดและพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เน้นให้ผู้เรียน เป็นพลเมืองดีของชาติ และยังนำไปสู่การพัฒนาบุคลากรทางด้านการศึกษาต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตามค่านิยม ด้านใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การเรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA)

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยโดยมุ่งศึกษากับกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

1. นักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2557
จำนวน 64 คน
2. ครูในโรงเรียนบ้านกระสังปีการศึกษา 2557 จำนวน 14 คน กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
3. ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังในปีการศึกษา 2557 จำนวน 64 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ กลยุทธ์ในการพัฒนาค่านิยมโดยใช้ กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA)

ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้าน

1. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
2. การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย
3. ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ระหว่างเดือนสิงหาคม 2557- เดือนมีนาคม 2558 รวมระยะเวลา 8 เดือน

สถานที่

สถานที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาค่านิยม หมายถึง การปรับเปลี่ยนระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ในการพัฒนา
2. กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานในการพัฒนาค่านิยมของนักเรียน ประกอบด้วย 1. ขั้นการวางแผน (Plan) หมายถึง การคิดหาทางเลือกสว่างหน้าที่ดีที่สุดในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดให้ได้ผลคุ้มค่าที่สุด โดยการดำเนินขั้นตอนอย่างมีระบบแบบแผนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การวางแผนจึงเป็นการหาคำตอบไว้ล่วงหน้าว่าทำอะไร ทำไม่ ทำอย่างไร ที่ไหน และให้ใครทำ 2. ขั้นลงมือทำ (Do) เป็นการดำเนินการตาม

แผนที่วางไว้ตามขั้นตอน กับการประสานงานกับฝ่ายบริหารและฝ่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง 3. ขั้นตรวจสอบหรือประเมิน (Check) การตรวจสอบผลงาน ประกอบด้วยการติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามที่กำหนดเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ประชุมพบปะเพื่อรายงานความคืบหน้าในการปฏิบัติ และประมวลข้อคิดเห็นและข้อผิดพลาดต่าง ๆ และสรุปผลเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุง 4. ขั้นการแก้ไขปรับปรุง (Action) เป็นการนำผลมาวิเคราะห์ พิจารณาดันตอสาเหตุ ข้อบกพร่อง การระดมสมองเพื่อการแก้ไขป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก การกำหนดมาตรฐานการตัดสินใจว่าขั้นตอนการทำงานที่ผ่านมา น่าเชื่อถือเป็นมาตรฐานการทำงานหรือต้องแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

3. ค่านิยม หมายถึง ความเชื่อของคนหรือสังคมที่เห็นว่าสิ่งนั้นมีคุณค่า ทำให้สังคมมีความโน้มเอียงไปในทางเดียวกันในสังคมนั้นๆ อันจะเป็นแนวทางที่มนุษย์จะประพฤติตนไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่งที่ตัวเองได้พิจารณาไตร่ตรองแล้วว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับตนหรือสังคมยอมรับนับถือ และปฏิบัติตามแนวคิดนั้นๆ อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยก็ชั่วระยะเวลาหนึ่ง แต่อาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย และตามความคิดเห็นของมนุษย์ในสังคมนั้น แล้วนำมาปฏิบัติซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้านดังนี้ 1. ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน 2. ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และ 3. ด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน

3.1 ค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง ผู้ที่มีคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความเพียรพยายามขวนขวายที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยความกระตือรือร้น ศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการบันทึกความรู้ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็นองค์ความรู้ นำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น ตั้งใจเรียนและรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีความเพียรพยายามในการทำงานต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย อ่านหนังสือเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ นำความรู้ความสามารถที่มีอยู่ทำกิจกรรมช่วยเหลือผู้ปกครอง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.2. ค่านิยมด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย หมายถึง ผู้ที่เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพในสิทธิ์ของคนมาก่อนหลังยึดหลักประชาธิปไตยโดยฟังเสียงข้างมาก เปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น รู้จักดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความเสมอภาค รู้สิทธิ์และหน้าที่ของตนเอง ร่วมรณรงค์การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของชุมชนและรณรงค์ไม่ให้มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียง พร้อมชักชวนผู้ปกครองไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งและร่วมสังเกตการณ์เลือกตั้งในชุมชน

3.3. ค่านิยมด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ มีจุดยืนเป็นของตนเองไม่โอนอ่อนไปตามกระแสนิยม มีความอดทนต่อความยากลำบาก สามารถเผชิญกับภัยอันตรายต่าง ๆ ได้ ไม่ใช่จ่ายพุ่มเพื่อยเก็นความจำเป็นพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่สร้างปัญหาให้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาและไม่ตามกระแสสังคมออนไลน์

3. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 64 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาค่านิยม ของนักเรียน ด้านอื่น ๆ ให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผู้ร่วมวิจัยได้ประสบการณ์ในการพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็น ประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ดังต่อไปนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ค่านิยม

    ความหมายของค่านิยม

    ค่านิยม 12 ประการ

    หน้าที่ของค่านิยม

    ธรรมชาติและกระบวนการเกิดค่านิยม

    แหล่งที่มาของระบบค่านิยม

    แนวคิดและทฤษฎีค่านิยมและการสร้างคุณลักษณะนิสัย

    การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

    วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA)

    บริบทโรงเรียนบ้านกระสัง

    งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

        งานวิจัยในประเทศ

        งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีสาระสำคัญดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1 - 2)

1. จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีสติปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพจึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารการคิดการแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยีและมี ทักษะชีวิต

1.2 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีมีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย

1.3 มีความรักชาติมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในวิถีชีวิตและ การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.4 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยการอนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อมมีจิตสำนึกที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมี ความสุข

2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้ มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ดังนี้

2.1 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

2.1.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสารมีวัฒนธรรม ในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิดความรู้ความเข้าใจความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งเจรจา ต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล

และความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2.1.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

2.1.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผลคุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมแสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองสังคมและสิ่งแวดล้อม

2.1.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันการเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสมการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

2.1.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้การสื่อสารการทำงานการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

ความหมายของค่านิยม

คำว่า “ค่านิยม” มีผู้ให้ความหมายมากมาย เช่น

บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ (2526 : 122) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นสิ่งที่นิยมเชื่อถือไว้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติยึดถือปฏิบัติ หรือเป็นเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่ตนเองและสังคมเห็นสมควรยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิถีปฏิบัติหรือเป้าหมายอย่างอื่น

สาโรช บัวศรี (2527 : 8) ให้นิยามค่านิยมว่าเป็นสภาพหรือการกระทำบางประการที่เราเชื่อหรือนิยามว่าควรยึดถือหรือยึดมั่น หรือว่าควรกระทำปฏิบัติเพื่อจะได้บรรลุถึงความมุ่งหมายของสังคมหรือตัวเอง

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 127) ให้นิยามค่านิยมว่าเป็นความเชื่อที่แต่ละบุคคลยึดถือว่าควรปฏิบัติอย่างไร สิ่งใดมีคุณค่าหรือไม่มีคุณค่า เป็นมาตรฐานในการตัดสินใจว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 441-412) ให้ความหมายค่านิยมว่า คือวิสัยสามารถของสิ่งใดก็ตามที่เชื่อว่าสนองความปรารถนาของมนุษย์ได้หรือคุณสมบัติของสิ่งใดก็ตามซึ่งทำในสิ่งนั้นเป็นประโยชน์น่าสนใจแก่บุคคลหรือกลุ่มค่านิยมขึ้นอยู่กับความเชื่อของมนุษย์อย่างหนึ่งซึ่งโดยเนื้อแท้ไม่มีอรรถประโยชน์อย่างใดเลยอาจเป็นที่ยอมรับว่าค่าสูงส่งได้เพราะมนุษย์เชื่อว่าสิ่งนั้นเป็นประโยชน์กับตน

พนัส หันนาคินทร์(2549 : 157) กล่าวถึงความหมายของค่านิยมไว้ว่า เป็นการยอมรับนับถือและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คนหรือกลุ่มคนในสังคม มีต่อสิ่งต่างๆ อาจเป็นวัตถุ ความคิดหรือการกระทำในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม ทั้งนี้ ได้มีการประเมินค่าจากทัศนคติต่างๆ โดยรอบคอบแล้ว

จากทัศนคติต่างๆ เกี่ยวกับความหมายของค่านิยมเมื่อประมวลแล้วสรุปได้ว่า ค่านิยมเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการคงอยู่ของสังคมมนุษย์ ค่านิยมมีบทบาทต่อความคิดและการแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม ทำให้สังคมมีความโน้มเอียงไปในทางเดียวกันในสังคมนั้นๆ อันจะเป็นแนวทางที่มนุษย์จะประพฤติตนไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่งที่ตัวเองได้พิจารณาไตร่ตรองแล้วว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับตนหรือสังคมยอมรับนับถือ และปฏิบัติตามแนวคิดนั้นๆ อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยก็ชั่วระยะเวลาหนึ่ง แต่อาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย และตามความคิดเห็นของมนุษย์ในสังคมนั้น

ประเภทของค่านิยม

นักวิชาการได้แบ่งประเภททางค่านิยมไว้หลายแบบ ในงานวิจัยนี้ได้เลือกการแบ่งประเภทของค่านิยมพึงเสนอไว้ 2 แบบ ดังต่อไปนี้

เพ็ญแข ประจันปัจจนิก และอ้อมเดือน สดมณี (2529 : 14) ใช้หลักความเปลี่ยนแปลงแบ่งค่านิยมไว้เป็นสองประเภท ได้แก่ ประเภทแรก ค่านิยมหลักซึ่งเป็นค่านิยมที่มีลักษณะเฉพาะของสังคมใดสังคมหนึ่ง ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้ว มีการวางรากลึก ยากที่จะมีการเปลี่ยนแปลง ส่วนอีกประการหนึ่ง ได้แก่ ค่านิยมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคมซึ่งเป็นของที่ไม่คงทน โดยใช้หลักความสนใจและความปรารถนาของบุคคลแบ่งค่านิยมออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. ค่านิยมทางสังคม (Social Values) เป็นค่านิยมที่ช่วยให้เกิดความรักความเข้าใจและ ความต้องการของอารมณ์ของบุคคล
2. ค่านิยมทางวัตถุ (Material Values) เป็นค่านิยมที่ช่วยให้ชีวิตร่างกายของคนเรา สามารถดำรงอยู่ได้ต่อไป ได้แก่ บั๊จจยสี่ คืออาหาร ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า และยารักษาโรค

3. ค่านิยมทางความจริง (Truth Values) เป็นค่านิยมเกี่ยวกับความจริงซึ่งเป็นค่านิยมที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้ที่ต้องการความรู้ และนักวิทยาศาสตร์ที่ต้องการค้นหากฎของธรรมชาติ
4. ค่านิยมทางจริยธรรม (Moral Values) เป็นค่านิยมที่ทำให้เกิดความรับผิดชอบชั่วดี
5. ค่านิยมทางสุนทรียะ (Aesthetic Values) เป็นความซาบซึ้งใจในความดีและความงาม ของสิ่งต่างๆ
6. ค่านิยมทางศาสนา (Religious Values) เป็นค่านิยมที่เกี่ยวกับความปรารถนา ความสมบูรณ์ของชีวิต รวมทั้งความศรัทธา และการบูชาในทางศาสนาด้วย จากประเภทต่างๆ ของค่านิยมข้างต้น ค่านิยมความรัก คู่ครอง และการแต่งงาน ที่ศึกษาใน การวิจัยครั้งนี้เป็นค่านิยมที่น่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพทางสังคมวัยรุ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ค่านิยมที่ศึกษาเป็นค่านิยมที่ศึกษาเป็นค่านิยมทางสังคมและทางจริยธรรม

ค่านิยม 12 ประการ

ค่านิยม 12 ประการ มุ่งพัฒนาผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ประกาศใช้โดย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

1. รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ได้มีผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้
  - สารานุกรมไทย (2535 : 84-117) ได้กล่าวถึงความหมายของรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ อารังไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธายึดมั่นในศาสนาและเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
  - ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 376) ได้กล่าวถึงความหมายของรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง มีใจผูกพันด้วยความห่วงใยชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
  - พิชัย ผ่องแผ้ว (2551 : 10) กล่าวว่า รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
  - วัดปากช่อง, จันทรานุมาศิววิทยาการ (2556 : 5) กล่าวว่า รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง การแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ อารังไว้ซึ่งความเป็นชาติ ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ แสดงออกถึงการเป็น

พลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคี ประองตอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

สรุปได้ว่า รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง ผู้ที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคีปรองดอง ความห่วงใย ความภูมิใจ และเชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือเป็นพลเมืองดีของชาติ อำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธายึดมั่นในศาสนาและเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

2. ความซื่อสัตย์สุจริต ได้มีผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ยอดชาย แพชนะ (2541: 18) กล่าวว่า ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ลักษณะจิตใจที่ไปกำหนดการแสดงพฤติกรรมออกมาต่อวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่มีความมั่นคง ไม่แปรผันไปตามความต้องการของตน หรือของบุคคลอื่นทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม พุดและปฏิบัติตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

กรมศาสนา (2542 : 85) ได้กล่าวถึงความหมายของความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง พฤติกรรมทั้งด้านกาย วาจา และจิตใจ เกี่ยวกับความซื่อตรงต่อตนเอง ความสุจริตต่อหน้าที่การเรียนหรือการงาน ความซื่อตรงต่อบุคคลอื่น และความซื่อตรงต่อโรงเรียน ชุมชนสังคม และประเทศชาติ ผู้ที่มีความประพฤติตรง ทั้งต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช่เล่ห์กล คดโกง ทั้งทางตรงและทางอ้อม รับรู้หน้าที่ของตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 17-18) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์สุจริต ไว้ว่า เป็นคุณธรรม จริยธรรมที่เน้นความซื่อสัตย์ต่อตนเอง หน้าที่การงาน คำมั่นสัญญา แบบแผนกฎหมาย และความถูกต้องอันดีงามทางสังคมหรือกฎระเบียบของโรงเรียน

ประสาร ศรีพงษ์เพลิต (2558: 15) กล่าวว่า ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งทางกาย วาจาใจ ต่อตนเองและผู้อื่น

สรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติตนด้วยความตรงไปตรงมาทั้งทางกาย วาจาใจ หรือประพฤติตนต่อความเป็นจริง รวมทั้งไม่คดโกงทรัพย์สินของผู้อื่น รักษาคำพูด ไม่หาประโยชน์ในทางมิชอบซื่อสัตย์สุจริตและความยุติธรรม ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน กลั่นแกล้งหรือคดโกงผู้อื่นหรือส่วนรวม ให้ยึดหลักเหตุผลระเบียบแบบแผนกฎหมายของสังคมเป็นเกณฑ์ในความประพฤติทางกาย วาจาใจ และเป็นผู้ที่มีความประพฤติตรง ทั้งต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช่เล่ห์กล คดโกง ทั้งทางตรงและทางอ้อม รับรู้หน้าที่ของตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง

3. ความกตัญญู ได้มีผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้ พุทธทาสภิกขุ (2536 : 2) ได้ให้ความหมายของกตัญญูไว้ว่า ความรู้และยอมรับรู้ในบุญคุณของผู้อื่น ที่มีอยู่เหนือตนเรียกว่า กตัญญูตา (กตัญญู) การพยายามทำตอบแทนบุญคุณ

สมภพ ชีวรัฐพัฒน์ (2540 : 10) กล่าวว่า ความกตัญญู หมายถึง การรู้สึกสำนึกในคุณ ด้วยแสดงความเคารพ นับถือ เชื่อฟัง และช่วยเหลือในกิจการงานต่าง ๆ การกระทำเช่นนี้ ย่อมนำมาซึ่งความสุข ความเจริญ และเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตและหน้าที่การงาน ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี การที่เยาวชนไทยได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีในเรื่องของความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณถือเป็นเรื่องที่ดี เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้สังคม การเลี้ยงดูของครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยอบรมและส่งเสริมพฤติกรรมของเยาวชนให้มีคุณลักษณะของการเป็นคนมีความกตัญญู ความตระหนักรู้ในคุณของบุคคล สัตว์ และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อตนเองทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

พระธรรมปิฎก (2543 : 139) กล่าวว่า ความกตัญญู หมายถึง คุณธรรมที่เป็นพื้นฐานของมนุษย์ ในสังคมมนุษย์ต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสิ่งอื่น ชีวิตด้านกายภาพดำรงอยู่ได้เพราะได้รับอุปการะเลี้ยงดูจากบุคคลต่างๆ มีบิดามารดา ครูอาจารย์ และญาติพี่น้อง

พระเทพโสภณ (2547 : 11-19) กล่าวว่า ความกตัญญู หมายถึง ความรู้อุปการคุณที่มีผู้ทำไว้ก่อนเป็นคุณธรรมคู่กับความกตเวที คือการตอบแทนอุปการคุณที่ผู้อื่นกระทำแล้วแก่ตน ผู้ใดก็ตามที่ทำคุณแก่ตนแล้ว ไม่ว่าจะมากก็ตาม น้อยก็ตามควรระลึกนึกถึงด้วยความซาบซึ้ง

ราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 6) ได้ให้ความหมายของกตัญญูไว้ว่า รู้อุปการะที่ท่าน, รู้คุณท่าน

สรุปได้ว่า ความกตัญญู หมายถึง การรู้สึกสำนึกในคุณของผู้มีพระคุณ ด้วยการแสดงความเคารพ นับถือ เชื่อฟัง และช่วยเหลือในกิจการงานต่าง ๆ เพื่อความสุข ความเจริญ และเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตและหน้าที่การงาน ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี เยาวชนไทยควรได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีในเรื่องของความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณถือเป็นเรื่องที่ดี เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้สังคม การเลี้ยงดูของครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยอบรมและส่งเสริมพฤติกรรมของเยาวชนให้มีคุณลักษณะของการเป็นคนมีความกตัญญู ความตระหนักรู้ในคุณของบุคคล สัตว์ และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อตนเองทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

4. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ได้มีผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้ ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 145) ได้ให้ความหมายว่า ใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง มีความพยายาม ขวนขวาย ที่จะค้นคว้า และศึกษาหาความรู้ตลอดเวลา โดยไม่หยุดนิ่ง

วัลลี สัตยาคัย (2547 : 50) กล่าวว่า ใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง ผู้ที่มีคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความกระตือรือร้น สนใจแสวงหาความรู้อยู่เสมอ มุ่งมั่นที่จะเพิ่มประสิทธิภาพ ในการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

อะริยา เลหาสุรโยธิน (2550 : 247-265) กล่าวว่า ใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

วาสนา กิมเท็ง (2553 : 67) กล่าวว่า ใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง การมีความตั้งใจ มีความเพียรพยายามในการเรียน สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ชอบแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ สามารถเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม มีการบันทึกความรู้ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็นองค์ความรู้ นำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น สามารถถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สรุปได้ว่า ใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง ผู้ที่มีคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความเพียรพยายาม ขวนขวาย ที่จะศึกษาค้นคว้า ด้วยความกระตือรือร้น และศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการบันทึกความรู้ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็นองค์ความรู้ นำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น สามารถถ่ายทอดเผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. วิชาวัฒนธรรมไทย ได้มีผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สุนทรี พรหมเมศ และผจงจิตต์ อธิคมนันทะ (2525 : 61) กล่าวว่า วัฒนธรรม หมายถึง พฤติกรรมทุกชนิดและผลผลิตซึ่งมนุษย์มีไว้ให้ความหมายสัญลักษณ์ที่ใช้เพื่อการปฏิสัมพันธ์ ลักษณะที่แตกต่างซึ่งกำหนดชีวิตของสังคมของมนุษย์ ต่างจากรูปแบบชีวิตสังคมของกลุ่มอื่นและทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งจัดระเบียบวิถีชีวิตรวมถึงค่านิยมบรรทัดฐานสถาบัน และศิลปะซึ่งเป็นเครื่องแสดงความเป็นมนุษย์ โดยเป็นมรดกตกทอดสืบต่อกันมาโดยการเรียนรู้

บรรจง ชูสกุลชาติ (2526: 126) กล่าวว่า วัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญอกงาม ความเป็นระเบียบ กลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีงามของประชาชน

บรรเทิง พาพิจิตร (2532 : 10) กล่าวว่า วัฒนธรรม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้นไว้เพื่อนำเอาไปใช้ช่วยพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม ซึ่งจะรวมถึงช่วยแก้ปัญหาและช่วยสนองความต้องการของสังคม

พระยาอนุমানราชชน (2532: 45 - 48) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง เพื่อความเจริญงอกงามในวิถีแห่งชีวิตของส่วนรวม ถ้ายทอดกันไว้ได้ เอาอย่างกันได้

ราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 1,103) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่ทำความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ

สรุปได้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง การดำเนินชีวิตโดยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มตามยุคสมัยรูปแบบของกิจกรรมมนุษย์และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเด่นชัดและมีการดำเนินชีวิต ความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชนวัฒนธรรมมีการแสดงออกถึงวิถีชีวิตมนุษย์ในสังคมของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือสังคมใดสังคมหนึ่ง ซึ่งมีมนุษย์ได้สร้างระเบียบ กฎเกณฑ์วิถีในการปฏิบัติ รวมทั้งการจัดระเบียบตลอดจนระบบความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยได้วิวัฒนาการสืบทอดกันมาอย่างมีแบบแผน

6. มีศีลธรรม ได้มีผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

สุนทรีย์ พรหมเมศ และผจงจิตต์ อธิคมนันทะ (2525 : 131) กล่าวว่า ศีลธรรม หมายถึง บรรทัดฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับเพราะเชื่อว่าสอดคล้องกับการกระทำที่ถูกต้อง

เปลื้อง ณ นคร (2544 : 25) กล่าวว่า ศีลธรรม หมายถึง ความประพฤติในทำนองคลองธรรม ของศาสนา, การประพฤติตนเป็นคนดีงาม

ทองดี สุรเตโช (2548 : 108) กล่าวว่า ศีลธรรม หมายถึง ข้อปฏิบัติเพื่อป้องกันไม่ให้ละเมิด ต่อสิ่งที่จะทำให้ความดีงามแห่งคุณธรรมจริยธรรม

จรรยาพร ธรณินทร์ (2555 : 3) กล่าวว่า ศีลธรรม หมายถึง ความประพฤติที่ดีที่ชอบ หรือธรรมในระดับศีล หรือกรอบปฏิบัติที่ดี เกี่ยวกับความรู้สึกรับผิดชอบ บริสุทธิ์ เกี่ยวกับจิตใจ

ราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 1,146) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ศีลธรรม หมายถึง ความประพฤติที่ดีที่ชอบ

สรุปได้ว่า ศีลธรรม หมายถึง การประพฤติตนที่ดีที่ชอบเกี่ยวกับข้อปฏิบัติเพื่อเป็นบรรทัดฐานที่ยอมรับเพราะเชื่อว่าสอดคล้องกับการกระทำที่ถูกต้อง และป้องกันไม่ให้ละเมิด ต่อสิ่งที่จะทำให้ความดีงามแห่งคุณธรรมจริยธรรม ให้เสื่อมลง ทั้งกฎหมาย ระเบียบ วินัย และจารีตประเพณีที่ดีงามของสังคม

7. เข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตย ได้มีผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

สุนทรี พรหมเมศ และผจงจิตต์ อธิคมนันท์ (2525 : 66) กล่าวว่า ประชาธิปไตย หมายถึง ระบบสังคมซึ่งพื้นฐานอยู่บนหลักของความเท่าเทียมกัน และคำนึงถึงสิทธิของชนกลุ่มน้อยรูปแบบของรัฐบาลซึ่งอำนาจสูงสุดอยู่ที่ประชาชน

สุขุม นวลสกุล (2542 : 56) กล่าวว่า ประชาธิปไตย หมายถึง รูปแบบการปกครองและวิธีการดำเนินชีวิต ซึ่งยึดหลักของความเสมอภาค เสรีภาพและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน และอำนาจอธิปไตยต้องมาจากปวงชน

อนก เหล่าธรรมทัศน์ (2543 : 75) กล่าวว่า ประชาธิปไตย หมายถึง ระบอบการปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ โดยอาศัยหลักการของการแบ่งแยกอำนาจ และหลักการที่ว่าด้วยความถูกต้องแห่งกฎหมาย ผู้ปกครองประเทศที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน เป็นเพียงตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจให้ใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชน

ภิขุ แก้วยอด (2549 : 30) กล่าวว่า ประชาธิปไตย หมายถึง ระบอบการปกครองแบบหนึ่งซึ่งการบริหารอำนาจรัฐมาจากเสียงข้างมากของพลเมือง ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยพลเมืองอาจใช้อำนาจของตนด้วยตนเองหรือผ่านผู้แทนที่เลือกไปใช้อำนาจแทนก็ได้ ประชาธิปไตยยังเป็นอุดมคติที่ว่าพลเมืองทุกคนในชาติร่วมกันพิจารณากฎหมายและการปฏิบัติของรัฐ และกำหนดให้พลเมืองทุกคนมีโอกาสแสดงความยินยอมและเจตนาของตนเท่าเทียมกัน

ราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 703) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประชาธิปไตย หมายถึง ระบอบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่

สรุปได้ว่า ประชาธิปไตย หมายถึง ระบอบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่ยึดอยู่บนหลักของความเท่าเทียมกัน คำนึงถึงสิทธิของชนกลุ่มน้อย และถืออุดมคติที่ว่าพลเมืองทุกคนในชาติร่วมกันพิจารณากฎหมายเพื่อการปฏิบัติของรัฐ และกำหนดให้พลเมืองทุกคนมีโอกาสแสดงความยินยอมและเจตนาของตน โดยมีวิธีการดำเนินชีวิต ซึ่งยึดหลักของความเสมอภาค เสรีภาพและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน

8. ความมีระเบียบวินัย ได้มีผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

โกศล มีคุณ (2540 : 61) กล่าวว่า ระเบียบวินัย หมายถึง ความสามารถในการบังคับตนเองให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระเบียบนั้น ๆ เห็นว่า การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ นั้นมีประโยชน์ทั้งตนเองและสังคมโดยรวม

เถียน พันอนุ (2542 : 42). กล่าวว่า ระเบียบวินัย หมายถึง การที่นักเรียนปฏิบัติด้วยความเรียบร้อยอยู่ในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติที่สถานศึกษาได้บัญญัติขึ้นใช้ในสถานศึกษา

จิระศักดิ์ สงวนชีพ (2544 : 48) กล่าวว่า ระเบียบวินัย หมายถึง การปฏิบัติตามคำสั่งหรือระเบียบข้อบังคับที่ใช้ควบคุมความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบ

ธนพงษ์ มงคล (2545 : 16) กล่าวว่า ระเบียบวินัย หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผนและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เพื่อความสงบสุขในชีวิตแห่งตน และความ เป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 14) กล่าวว่า ระเบียบวินัย หมายถึง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเลือกข้อปฏิบัติสำหรับตนขึ้นโดยสมัครใจไม่มีใครบังคับหรือถูกควบคุมจากอำนาจใด ๆ และข้อประพฤติดีปฏิบัติต้องไม่ขัดกับความสงบสุขของสังคม

สรุปได้ว่า ระเบียบวินัย หมายถึง การปฏิบัติตามกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ สำหรับควบคุมความประพฤติทางกาย วาจา ของคนในสังคมให้เรียบร้อยดีงาม เป็นแบบแผน อันหนึ่งอันเดียวกัน จะได้อยู่ร่วมกันด้วยความสุขสบาย ไม่กระทบกระทั่งซึ่งกันและกัน วินัยช่วยให้คนในสังคมห่างไกลจากความชั่วทั้งหลาย

9. การปฏิบัติตนตามพระราชดำรัส ได้มีผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2547 : 90) กล่าวว่า การปฏิบัติตนตามพระราชดำรัส หมายถึง ถ้อยคำที่พระมหากษัตริย์พูดทั่วไป (พูดกับราษฎร, องคมนตรี) ที่มีประโยชน์ในการดำเนินชีวิตมาก สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ปรียานุช พิบูลสรารุช (2549 : 78) กล่าวว่า การปฏิบัติตนตามพระราชดำรัส หมายถึง การปฏิบัติตนด้วยความสุจริต เทียงตรง พร้อมรับการตรวจสอบในทุกกระบวนการ มีความเข้มแข็งและสร้างเกราะกำบังให้ตนเองเพื่อยืนหยัดต่อสู้กับการทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกกรณี

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2549 : 98) ได้กล่าวถึงความหมายของการปฏิบัติตนตามพระราชดำรัส หมายถึง ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิตอย่างจริงจัง และมีชีวิตที่เรียบง่าย

ถวัลย์ มาศจรัส (2550 : 76) กล่าวว่า การปฏิบัติตนตามพระราชดำรัส หมายถึง การปฏิบัติตนด้วยความเสมอภาค เพื่อสร้างความอุ่นใจและเป็นที่ยึดให้แก่ประชาชน รวมถึงการหลีกเลี่ยงและต่อต้านสิ่งไม่ดีทั้งปวง เพื่อรักษาความชอบธรรมในสังคม

สรุปได้ว่า การปฏิบัติตนตามพระราชดำรัส หมายถึง การปฏิบัติตนด้วยความสุจริต เทียงตรง ถดถอยความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิตอย่างจริงจัง รวมทั้งสร้างความเสมอภาค ความอ่อนใจและเป็นที่ยิ่งให้แก่ประชาชน

10. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้มีผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

ณัฐพงษ์ ทองภักดี และวิศาล บุปผเวส. (2540 : 3) กล่าวว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติแก่ประชาชน โดยยึดหลัก “ทางสายกลาง”

มนตรี ศรไพศาล (2549 : 7) กล่าวว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2551 : 14) กล่าวว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิต และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการดำรงชีวิตประจำวัน การพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

สุเมธ ตันติเวชกุล (2552 : 55) กล่าวว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ- เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลนั้น คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน ความเป็นอยู่อย่างประมาทตน ตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด

ราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 1,148) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานเป็นแนวทางในการ

ดำเนินชีวิตและปฏิบัติของประชาชนตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐให้ดำเนินไป ในทางสายกลาง

สรุปได้ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความมีเหตุผล ตัดสินใจ กระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความพอเพียงต้องใช้เหตุผล และพิจารณาด้วยความรอบคอบ รู้จัก พอประมาณ พออยู่ พอมี พอกิน พอใช้ ประหยัด ไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่นมีภูมิคุ้มกันที่ดี เตรียมใจให้พร้อมรับผลกระทบและความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนำความรู้มาใช้ในการ วางแผนและดำเนินชีวิตและมีความซื่อสัตย์สุจริต สามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีการดำเนิน ชีวิตตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมี เหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการ วางแผน การตัดสินใจและการดำเนินชีวิตในชีวิตประจำวันได้

11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ได้มีผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่านได้ ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

ประเวศ วะสี (2542 : 98) กล่าวว่า ความเข้มแข็ง หมายถึง มนุษย์ที่มีขีด ความสามารถในการจัดการปัญหาของตนเองได้ในระดับหนึ่ง ด้วยการมีผู้นำที่มีความสามารถ มีการ เรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2546 : 45) กล่าวว่า ความเข้มแข็ง หมายถึง สิ่งที กล้าหาญอาจถูกสิ่งสมไว้เพื่อแบกรับความยากลำบาก และเผชิญกับภัยอันตรายต่าง ๆ ที่ร้ายล้อม และกล้ากราย ตั้งมั่นอยู่บนครรลองอันถูกต้องเมื่อเขาพูด เขาจึงเป็นผู้ที่ได้รับความเชื่อถือ และเมื่อเขา ดำเนินกิจปฏิบัติ เขาจึงมีความมั่นคง แน่วแน่ต่องานที่เขากระทำ อันเป็นแบบแผนแห่งการดำเนินชีวิต ซึ่งเขาใช้ชีวิตร่วมกับเพื่อนฝูงมนุษย์ ด้วยคัมภีร์ภาพมั่นคง เข้มแข็งเด็ดเดี่ยวต่อกิจการงานทั้งปวง

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 151) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความเข้มแข็ง หมายถึง ความแข็งแรง,ความแข็งแกร่ง

กานต์ชนิด วรรณียพินิจ (2554 :76) กล่าวว่า ความเข้มแข็ง หมายถึง พลัง ศรัทธาที่มั่นคงแข็งแรง จุดยืนที่เด็ดเดี่ยวสถิตยมั่นไม่โอนอ่อนไปตามกระแสนิยม หรือทฤษฎีนิยม และลัทธินิยม

สรุปได้ว่า ความเข้มแข็ง หมายถึง มนุษย์ที่มีขีดความสามารถในการจัดการ ปัญหาของตนเองได้ในระดับหนึ่ง มีจุดยืนที่เด็ดเดี่ยวมั่นคงไม่โอนอ่อนไปตามกระแสนิยม อดทนต่อ ความยากลำบาก มีความเข้มแข็งและเผชิญกับภัยอันตรายต่าง ๆ ได้

12. ผลประโยชน์ของส่วนรวม ได้มีผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

สุนทรี พรหมเมศ และผจงจิตต์ อธิคมนันท์ (2525 : 93) กล่าวว่า ผลประโยชน์ของส่วนรวม หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่เข้ามารวมเป็นกลุ่ม

ราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 1,208) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผลประโยชน์ของส่วนรวม หมายถึง หมู่คณะ เช่น เห็นแก่ส่วนรวม ทำเพื่อส่วนรวม, ส่วน ที่ใช้ร่วมกัน

วิทยากร เชียงกุล (2550 : 54) กล่าวว่า ผลประโยชน์ของส่วนรวม หมายถึง มนุษย์ที่ใช้ชีวิตแบบรวมหมู่ ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

สุทธินันท์ สาริมาน (2552 : 108) กล่าวว่า ผลประโยชน์ของส่วนรวม หมายถึง คนไทยทุกคนได้รับการดูแลสุขภาพถ้วนหน้า โดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมและความผาสุกของประชาชนเป็นที่ตั้ง

สรุปได้ว่า ผลประโยชน์ของส่วนรวม หมายถึง มนุษย์ที่เข้ามารวมเป็นกลุ่ม ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยทุกคนได้รับการดูแลสุขภาพถ้วนหน้า โดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมและความผาสุกของประชาชนเป็นที่ตั้ง

หน้าที่ของค่านิยม

สุนทรี โคมิน และสนธิ สมัครการ (2549 : 98) กล่าวถึง หน้าที่ของค่านิยม 7 อย่างไว้ดังนี้

1. ค่านิยมจูง (Lead) เป็นค่านิยมที่ช่วยให้บุคคลได้แสดงจุดยืนของตนในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับสังคมออกมาอย่างชัดเจน
2. ค่านิยมเป็นตัวช่วยกำหนด (Predispose) ให้บุคคลนิยมอุดมการณ์ทางการเมือง บางอุดมการณ์มากกว่าอุดมการณ์อื่น
3. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ช่วยนำ (Guide) การกระทำให้ทำบุคคลประพฤติ และแสดงตัวต่อผู้อื่นที่ประพฤติเป็นปกติอยู่ทุกวัน
4. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ใช้ในการประเมิน (Evaluate) ตัดสินการชื่นชมยกย่อง การตำหนิ ตีเตียนตัวเอง และการกระทำของผู้อื่น
5. ค่านิยมเป็นจุดกลางของการศึกษา กระบวนการเปรียบเทียบกับผู้อื่น
6. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ถูกใช้ในการชักชวน (Persuade) หรือสร้างประสิทธิผลต่อคนอื่น
7. ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ถูกใช้เป็นฐาน (Base) สำหรับกระบวนการให้เหตุผลต่อความนึกคิด และการกระทำของตน

สุพัตรา สุภาพ (2541 : 90) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ของค่านิยมว่า ค่านิยมเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เนื่องจากว่า ค่านิยมที่มนุษย์มีอยู่นั้น ทำหน้าที่มากมายหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของมนุษย์ที่สำคัญคือ

1. ค่านิยมทำหน้าที่เป็นบรรทัดฐาน หรือมาตรฐานของพฤติกรรมทั้งหลายของบุคคลกล่าวคือ ค่านิยมจะเป็นตัวกำหนดการแสดงออกพฤติกรรมของจะทำหรือไม่เราว่า ค่านิยมจะเป็นตัวกำหนดการแสดงออกของพฤติกรรมของเราว่า บุคคลควรจะทำหรือไม่ควรจะทำสิ่งใด ค่านิยมจะช่วยกำหนดจุดยืนในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและค่านิยมจะทำหน้าที่ประเมินการปฏิบัติการต่างๆ ทั้งของตัวบุคคลเอง และของคนอื่น

2. ค่านิยมทำหน้าที่เป็นแบบแผนในการตัดสินใจ และการแก้ไขข้อขัดแย้งต่างๆ ในบางกรณีบุคคลต้องเจอกับสถานการณ์บางอย่างที่ขัดแย้งกัน ทำให้เขาต้องเลือกทางใดทางหนึ่ง เช่น การปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด กับความเป็นตัวของตัวเอง หรือรักษาความเป็นอิสระของตัวเอง การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตแต่ยากจน กับการปฏิบัติงานในที่ไม่สุจริต แต่ทำให้ร่ำรวย บุคคลจะเลือกเดินทางไหนนั้นค่านิยมมีอยู่จะช่วยกำหนดทางเลือกให้เขา

3. ค่านิยมทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจ หรือผลักดันของบุคคล เช่น บุคคลที่มีความนิยมชมชอบในการมีอายุยาวนาน หรือสุขภาพดี ก็จะมีแรงผลักดันให้อยากออกกำลังกายอยู่เสมอตลอดจนมีความรอบคอบในการ บริโภคอาหาร บุคคล ที่มีความนิยมเกี่ยวกับวัตถุนิยมสูง ก็จะมีความขยันขันแข็ง และเพียรพยายามในการทำงานเพื่อให้ได้มาทำงาน เพื่อเงินทองและสิ่งของที่พึงปรารถนา ค่านิยมจะทำหน้าที่เป็นเกณฑ์ หรือมาตรฐาน ในการแสดงออกของพฤติกรรม ช่วยตัดสินใจในกรณีที่บุคคลได้พบกับสถานการณ์บางอย่างที่ขัดแย้งกัน และต้องเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่งและค่านิยมยังช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจความสนใจ และความตั้งใจที่จะนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมที่ตัวเองยึด

ธรรมชาติและกระบวนการเกิดค่านิยม

(Rokeach. 1973 : 6) อธิบายไว้ว่า แนวคิดและค่านิยมของกรอบทฤษฎีนั้น ตั้งอยู่บนฐานที่เกี่ยวกับธรรมชาติแห่งค่านิยมของมนุษย์ 5 ประการ ดังนี้

1. จำนวนของค่านิยมแต่ละคนมีไม่มากนัก และอยู่ในข่ายที่จะนับและศึกษาได้
2. ความแตกต่างของค่านิยมจะแสดงออกในทางระดับ (Degree)
3. ค่านิยมต่างๆ จะสามารถจัดรวมกันได้ เป็นระบบค่านิยม (Values system)
4. ค่านิยมของมนุษย์สามารถสืบไปจนถึงพฤติกรรมของมนุษย์ในเกือบทุกรูปแบบที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้

5. ค่านิยมของมนุษย์จะแสดงออกทางเจตคติและพฤติกรรมของมนุษย์ในเกือบทุกรูปแบบที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้

ในเรื่องของกระบวนการเกิดค่านิยม สายสุนีย์ อุดมณา (2548 : 65) ได้กล่าวถึงกระบวนการเกิดค่านิยม มี 5 ลำดับ

1. ความรู้สึก จากสิ่งที่ตนกระทำอยู่ หรือเคยมีประสบการณ์มาก่อน
  2. ความคิดเห็น แบ่งได้หลายประเภท ได้แก่ เป็นความคิดเห็นอย่างระดับ แบ่งเป็น 7 ระดับ คือ ระดับความจำ การแปลความ การประยุกต์ การตีความ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล แยกเป็นความคิดเห็นแบบวิพากษ์ วิจารณ์ ซึ่งแยกแยะข้อเท็จจริงจากความคิดเห็นส่วนตัวที่มีอคติ แยกเอาการเลือกที่รักมักที่ชัง และข้อขัดแย้งจากสิ่งที่เป็นลัทธิหรือข้อเท็จจริง รวมทั้งการวิพากษ์ วิจารณ์ การโฆษณาชวนเชื่อ และพฤติกรรมที่ตามมา เป็นต้น เป็นความคิดเห็นตามหลักตรรกวิทยา ความคิดแบบสร้างสรรค์ ความคิดจากพระพุทธศาสนา อาทิเช่น การใช้ภาษา การคำนวณและการวิจัย
  3. การติดต่อสื่อสารและถ่ายทอด สามารถทำได้ทั้งคำพูดหรือทางอื่น อาทิเช่น การเขียน การฟัง การวาดรูป เป็นต้น
  4. การเลือกเชื่อและเกิดศรัทธา เป็นการพิจารณาเพื่อหาข้อสรุปจากทางเลือกต่างๆ มีการพิจารณาสิ่งที่เกี่ยวข้องทั้งที่ชอบและไม่ชอบ ทำให้ตนเลือกเชื่อและเกิดศรัทธาในการพึ่งพาตนเองว่า เป็นสิ่งที่ดีและยึดมั่นไว้ในใจ
  5. การปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่ทำตามซ้ำกับที่เคยทำมา หรือจากที่เลือกใหม่ ในขั้นนี้จะเกิดความเชื่อและมีศรัทธาในพฤติกรรม พยายามที่จะปฏิบัติ เป็นพฤติกรรมที่สามารถเห็นได้
- สรุปได้ว่า การดำเนินการสร้างค่านิยมของคนไทยจะต้องอาศัยความร่วมมือกันทุกภาคส่วนด้วย ตั้งแต่ระดับครอบครัวที่จะต้องมีความรักความอบอุ่น พ่อแม่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเนื่องไปถึงระดับชุมชนและสังคม เมื่อเด็กเข้าสู่โรงเรียนก็จะได้รับการปลูกฝังค่านิยมจากครูอาจารย์ ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการจะปรับปรุงระบบการคัดเลือกบรรจุครูใหม่ เพื่อให้ได้ครูดี เก่ง และที่สำคัญต้องมีจิตวิญญาณความเป็นครู เพื่อจะเป็นแบบอย่างที่ดีกับศิษย์ได้

แหล่งที่มาของระบบค่านิยม

(ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.2543 : 128 ; อ้างอิงจาก สาโรช บัวศรี.2524) กล่าวว่าการเรียนรู้ควรเริ่มที่ความจำเป็น (Need) หรือความต้องการ (Desire) เมื่อเกิดความต้องการแล้ว ขั้นต่อไปก็ทำให้เกิดความชื่นชอบหรือความสนใจตามมา ความชื่นชอบนี้จะกระตุ้นให้มีความนิยมชมชอบหรือเข้าใจในคุณค่า สิ่งนี้ก็จะกลายเป็นค่านิยม (Value) ขึ้นมา และยังได้อ้างคำสอนในพระพุทธศาสนาจาก “ปฏิจกสมุปปาท” ว่าความรู้สึกของคนที่สำคัญเริ่มจากการได้สัมผัสกระตุ้นให้

เกิดความรู้สึก ความรู้สึกกระตุ้นให้เกิดความอยากได้ความอยากได้กระตุ้นให้เกิดความยึดมั่นถือมั่น อันนี้ก็คือค่านิยมนั่นเอง การที่คนยึดมั่นถือมั่นในสิ่งใดก็เพราะเขามองเห็นความสำคัญ มองเห็นคุณค่าของสิ่งนั้น ความดี-ความไม่ดี ความถูก-ความผิด ความปรารถนา-ความไม่ปรารถนา ฯลฯ จึงเป็นการมองเห็นคุณค่าเป็นสำคัญค่านิยมเกิดขึ้นเพราะบุคคลมีศรัทธาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดการกระทำหรือปฏิบัติตามมา ศรัทธาคือความเชื่อความเลื่อมใสที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เห็นว่าดีมีประโยชน์สามารถช่วยชีวิตเราได้ คนจะลงมือทำอะไรก็เพราะมีความเชื่อว่าสิ่งที่ทำไปนั้นมีประโยชน์มีผลดีต่อตนเองความเชื่อจึงเป็นแรงจูงใจให้คนทำสิ่งต่าง ๆ ความเชื่อนี้อาจเป็นความเชื่อภายนอก หรือเป็นความเชื่อในตนเอง ความเชื่อต่อสิ่งภายนอกอาจเป็นสิ่งที่ตนเองนับถือว่าเป็นสิ่งที่มีอำนาจอันอาจดลบันดาลให้ชีวิตมีความสุขความเจริญ เช่น พระรัตนตรัย เทพเจ้า เทวดาอนุรักษ เป็นต้น ส่วนความเชื่อในการกระทำของตนเองเช่น เชื่อว่าเมื่อตนทำดีย่อมได้รับผลกรรมดี ทำสิ่งชั่วก็ได้รับผลกรรมชั่ว ความเชื่อในตนเองจะทำให้เกิดกำลังใจที่จะทำงานได้สำเร็จ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 89 ; อ้างอิงจาก สมเด็จพระญาณสังวร.2531)

จากแนวความคิดนี้แสดงว่าค่านิยมเกิดจากความเชื่อของบุคคล เกิดจากความศรัทธาต่อสิ่งที่มีประโยชน์แก่ตน ค่านิยมของแต่ละคนจึงแตกต่างกันไปแหล่งใหญ่จึงเป็นครอบครัว โรงเรียน เพื่อนสนิท และสื่อต่าง ๆ สถาบันครอบครัวเป็นสิ่งเกิดของค่านิยมอีกแห่งในสถาบันครอบครัวจะมีพ่อแม่หรือญาติระดับต่าง ๆ พ่อแม่จะพยายามให้การเรียนรู้แก่ลูกว่าอะไรดี อะไรไม่ดี อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ ลูกก็จะจดจำไว้และพิจารณาสังเกตดูสิ่งที่พ่อแม่สั่งสอน ถ้าตรงกับความรู้สึกศรัทธาของตนเองก็จะยึดไว้ เช่น สอนให้เป็นคนเมตตา ซื่อสัตย์ ไม่พูดโกหก ไม่เห็นแก่ตัว ฯลฯ จะสังเกตเห็นได้ว่าครอบครัวที่มีเมตตากรุณา ลูก ๆ มักจะมีความเมตตากรุณาด้วยเพราะได้รับรู้ ได้สัมผัส ได้กระทำจนเห็นคุณค่า จึงยึดถือตามที่พ่อแม่ได้ทำได้ปฏิบัติ พ่อเด็กเข้าโรงเรียนผู้มีบทบาทสำคัญอีกคนคือครู ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักเรียน ถ้าครูสอนให้นักเรียนรู้และกระทำแต่สิ่งดี ๆ นักเรียนก็จะเป็นคนดี มีค่านิยมทางดีอยู่กับตัวครูและโรงเรียนมีอิทธิพลต่อค่านิยมเด็กมาก จะสังเกตเห็นได้จากบางโรงเรียน เด็กชอบช่วยเหลือคนอื่น แต่บางโรงเรียนชอบใช้ความรุนแรง ทั้งนี้เป็นผลจากครูและโรงเรียนนั่นเองปลูกฝังค่านิยมทางดีและทางไม่ดีให้แก่เด็กนักเรียนอีกอย่างคือเพื่อนเป็นตัวสำคัญในการเสริมความเชื่อศรัทธาให้เกิดค่านิยมแตกต่างกันโดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นจะเป็นวัยที่เอาอย่างเพื่อน ดังนั้นเพื่อนส่วนใหญ่ศรัทธาอะไรมักจะคล้อยตามถ้าได้กลุ่มเพื่อนที่มีค่านิยมทางดีก็จะเป็นเด็กดีไปด้วย แต่ถ้าไปอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีค่านิยมในทางไม่ดีก็จะเป็นคนไม่ดีไปด้วย เราจะเห็นอยู่บ่อยว่าเด็กบางกลุ่มชอบทำบุญช่วยเหลือคนบำเพ็ญกุศลแต่เด็กบางกลุ่มเล่นการพนัน ดิตของเสพติดทั้งหลายเพราะมองเห็นคุณค่าแตกต่างกันที่สำคัญในปัจจุบันอยู่อย่างหนึ่งคือ สื่อ เช่น หนังสือ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ เป็นตัวที่แพร่สิ่งดี หลาย ๆ อย่าง คนบางคนพิจารณาเลือกไม่เป็นก็จะเป็นอันตรายเพราะเป็นสื่อเป็นตัวเสนอเข้าให้แก่คน การเกิดความเชื่อศรัทธาของแต่ละคนขึ้นอยู่กับพิจารณาตัดสิน ถ้าบางคน

มีจิตใจสูงจะตัดสินใจอย่างหนึ่ง ถ้ามีจิตใจต่ำจะตัดสินใจยอมรับอีกอย่างหนึ่ง การให้เด็กสัมผัสกับสื่อทั้งหลายจึงควรระวัง ผู้ใหญ่จะต้องคอยชี้แนะในสิ่งที่ดีที่งาม จึงจะสร้างค่านิยมที่ดีได้จะเห็นว่าค่านิยม นั้นสร้างสมมาตั้งแต่เด็กเล็ก ๆ ในสถาบันครอบครัว พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย พี่น้อง เป็นคนสำคัญในการให้ความรู้และปลูกฝังอยู่ประจำ จะสอนว่าอะไรที่ว่่าดี อะไรที่ว่่าไม่ดี อะไรที่ว่่าถูก อะไรที่ว่่าผิด อะไรที่ควร อะไรที่ไม่ควร สิ่งเหล่านี้ปลูกฝังมาตั้งแต่เล็ก สะสมตกผลึกมาเป็นของตนเอง เมื่อเข้ามาโรงเรียนมีครูเพื่อน ได้พบเห็นสื่อลักษณะต่าง ๆ ก็เกิดการเรียนรู้เพิ่มอีกแต่ก็นำเอาค่านิยมพื้นฐานที่รับมาจากครอบครัว มาพิจารณาอีกครั้งหนึ่งและจะเกิดการเพิ่มค่านิยมขึ้นเรื่อย ๆ เป็นของตนเอง โดยหลักการแล้วค่านิยมแต่ละคนนั้นจะเปลี่ยนแปลงยากมีความคงทน (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2543 : 128 -130)

สรุปแหล่งที่มาของค่านิยมเริ่มต้นจากการเรียนรู้ที่ความจำเป็น (Need) หรือความต้องการ (Desire) เกิดความชื่นชอบหรือความสนใจตามมา ซึ่งจะกระตุ้นให้มีความนิยมชมชอบหรือเข้าใจในคุณค่า เกิดศรัทธาต่อสิ่งนั้นซึ่งเป็นสิ่งที่มีประโยชน์แก่ตน ก็จะกลายเป็นค่านิยม (Value) ค่านิยมเกิดจากความเชื่อของบุคคล ค่านิยมของแต่ละคน แตกต่างกันไป ครอบครัว โรงเรียน เพื่อนสนิทและสื่อต่าง ๆ เป็นสิ่งที่สำคัญต่อพฤติกรรมด้านค่านิยมของเด็กนักเรียน เด็กมีเวลาอยู่ที่บ้านมากกว่าที่โรงเรียน เมื่อมาโรงเรียนเด็กจะเจอเพื่อน ครู สื่อต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อพฤติกรรมค่านิยมของเด็ก เด็กจะซึมซาบโดยไม่รู้ตัวตามสภาพแวดล้อมในยุคโลกาภิวัตน์ เช่น ปัจจุบันการส่งเสริม การปลูกฝังในสิ่งที่ดีงามให้กับเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ความร่วมมือจากทุกฝ่ายแบบอย่างที่ดีในสังคม การส่งเสริมและยกย่องคนดี การให้ความสำคัญต่อสถาบันครอบครัวต่อระบบการศึกษา จึงถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญต่อพฤติกรรมด้านค่านิยมซึ่งจะส่งผลต่อคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชนต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีค่านิยมและการสร้างคุณลักษณะนิสัย

1. ทฤษฎีของโรคิช (Rokeach. 1973 : 6) มีฐานคติเกี่ยวกับค่านิยม ดังนี้
  - 1.1 ค่านิยมเป็นสิ่งที่สืบเนื่องมาจากวัฒนธรรม สถาบันทางสภาพสังคมและบุคลิกภาพของกลุ่มคนในสังคมนั้น
  - 1.2 ผลแห่งค่านิยมจะแสดงออกมาทางทัศนคติและพฤติกรรมของสังคมมนุษย์ในเกือบทุกรูปแบบ
  - 1.3 ปริมาณของค่านิยมมีอยู่ไม่มากนักและอยู่ในข่ายที่จะปลูกฝังและศึกษา
  - 1.4 ความแตกต่างของค่านิยมจะแสดงออกทางระดับ (Degree) มากกว่าทางอื่น
  - 1.5 ค่านิยมอาจรวมเข้ากันเป็นระบบค่านิยมได้

2. ธรรมชาติของค่านิยมของโรคิช

2.1 ค่านิยมมีลักษณะยืดหยุ่นถาวร ไม่เปลี่ยนแปลงง่ายเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคลิกภาพของคนกลุ่มหนึ่งแตกต่างจากกลุ่มคนอื่นอีกสังคมหนึ่ง ค่านิยมจะมั่นคงถาวรได้นั้นเกิดจากการได้รับการอบรมมาแต่เยาว์วัย และเปลี่ยนแปลงยากสำหรับระดับค่านิยมที่มีความสำคัญมากตรงกันข้ามค่านิยมที่มีระดับความสำคัญน้อยก็จะเปลี่ยนแปลงได้ง่าย

2.2 ค่านิยมมีลักษณะเปรียบเทียบความสำคัญในการปลูกฝังค่านิยม บุคคลจะได้รับการอบรมสั่งสอนและได้รับการเน้นถึงความสำคัญของค่านิยมในแต่ละเรื่องแตกต่างกัน เช่น ความซื่อสัตย์ การรักษาน้ำใจกัน ต่างก็เป็นค่านิยมที่บุคคลได้รับมา แต่บางสังคมอาจให้ความสำคัญในเรื่องรักษาน้ำใจมากกว่าความซื่อสัตย์หรือในระหว่างความเป็นตัวเองกับความอ่อนน้อมเชื่อฟังผู้ใหญ่ บุคคลจะเปรียบเทียบระดับความสำคัญของค่านิยมต่าง ๆ จากประสบการณ์ที่เขาได้รับตั้งแต่วัยเด็กทำให้เขาค่อย ๆ เรียนรู้ที่จะแยกแวกค่านิยมที่ได้รับจากการอบรมสั่งสอนมาอย่างเต็มตัวแล้วจัดเป็นระดับสูงต่ำรวมเข้าเป็นระบบซึ่งภายในระบบที่แต่ละค่านิยมจะถูกจัดเรียงลำดับตามความสำคัญมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

2.3 ค่านิยมเป็นลักษณะความเชื่อ โรคิช ได้อธิบายไว้ว่า ค่านิยมคือความเชื่อที่สามารถแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ

1. ความเชื่อแบบพรรณนา (Descriptive Belief) เป็นความเชื่อที่สามารถทดสอบได้ว่าถูกต้องหรือไม่
2. ความเชื่อแบบประเมิน (Evaluative Belief) คือสามารถประเมินว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี เช่น เชื่อว่าการรับประทานผักมีประโยชน์ทำให้ร่างกายแข็งแรง
3. ความเชื่อแบบพรรณนากำหนดการ (Prescriptive Belief) เป็นความเชื่อที่มีทิศทางและเป้าหมายของการกระทำที่ถูกต้อง และตัดสินใจว่าจำเป็นหรือไม่จำเป็น เช่น เชื่อว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่เราต้องรักชาติ

3. ทฤษฎีพฤติกรรมด้านจิตพิสัยของเครอโวล

การวัดค่านิยมเป็นการวัดคุณลักษณะด้านจิตพิสัยซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์เราสามารถจำแนกพฤติกรรมของมนุษย์ทางด้านจิตพิสัยตามกรอบทฤษฎีของเครอโวลและคณะ (ล้วน สายยศและอังคณา ; อ้างอิงจาก Krathwohl. 1964 : 128) ได้จำแนกพฤติกรรมด้านจิตพิสัยได้เป็น 5 ระดับ คือ

3.1 การรับรู้ (Receiving) เป็นขั้นแรกของความรูสึก แต่ขั้นนี้ถ้าพูดตามจริงแล้วก็เหมือนกับขั้นความรู้ความเข้าใจการจัดจำแนกด้านสติปัญญา ถือเป็นกำรสัมผัสเบื้องต้นเพียงได้เห็นเท่านั้นจะเรียกว่าเป็นขั้นการจดจำสิ่งที่ได้รับการสัมผัสจากประสาทสัมผัสของเราก็ได้ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นคือ

3.1.1 การรู้จักหรือการยอมรับ (Awareness) เป็นพฤติกรรมขั้นแรกที่คนรู้จักกับสิ่งที่เรารู้ว่าเป็นอะไร เป็นการรู้จักเบื้องต้นผิวเผินเท่านั้น ยังมองไม่เห็นความสำคัญเป็นเพียงการสังเกตเห็นปรากฏการณ์นั้นโดยปราศจากความสนใจ เช่น รู้จักสี รู้จักความงามในการแต่งกายด้วยเครื่องประดับ การจัดอันดับ สถาปัตยกรรมต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้มีอยู่ในจิตสำนึกของมนุษย์

3.1.2 การตั้งใจที่รับรู้ (Willingness to Receive) ขั้นนี้เป็นขั้นเต็มใจหรือพอใจที่จะรับรู้มีความอ่อนอ่อนต่อสิ่งที่พบเห็นแต่เพียงการบังคับใจเท่านั้นเช่นการยอมรับอดทนรับวัฒนธรรมและปฏิบัติตามวัฒนธรรมนั้น ๆ ฟังผู้อื่นพูดด้วยความเต็มใจ อดทนที่จะฟังอะไรให้จบ

3.1.3 การควบคุมและคัดเลือกที่จะรับรู้ (Controlled or Selected Attention) ความรู้สึกต่อเนื่องจากขั้นที่แล้ว ที่แตกต่างออกไปก็คือความรู้สึกที่จะบอกได้ว่า อะไรควรเอาใจใส่ อะไรไม่ควรเอาใจใส่เป็นการควบคุมความตั้งใจเพื่อค้นหาสิ่งที่เราชอบซึ่งปะปนอยู่กับสิ่งอื่น เช่น การฟังดนตรีแล้วจำแนกเสียง ทำนองไปตามอารมณ์และความรู้สึกที่ต้องการ

3.2 การตอบสนอง (Responding) เมื่อขั้นแรกรับรู้สิ่งใด เกิดความพอใจแล้วและเลือกพอใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งเรียบร้อยก็จะถึงความรู้สึกขั้นนี้ ขั้นนี้เป็นขั้นที่มีจิตใจจดจ่อ นั่นคือ การเกิดความสนใจ ซึ่งชอบกิจกรรมหนึ่งมากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ ความรู้สึกด้านนี้แบ่งได้ 3 ชั้น คือ

3.2.1 การยินยอมในการตอบสนอง (Acquiescence in Response) เป็นความรู้สึกขั้นเชื่อฟังหรือยินยอมที่จะทำ แต่อาจจะยังไม่พอใจเท่าไรนัก เช่น การทำตามระเบียบของสถานที่ความตั้งใจที่จะบังคับตนเองให้ร่วมกิจกรรมกับคนอื่น การทำการบ้านให้เสร็จ ฯลฯ

3.2.2 ความเต็มใจที่จะตอบสนอง (Willingness to Response) เป็นระดับความรู้สึกขั้นร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ความร่วมมือทำตามความต้องการหรือด้วยความสมัครใจ เช่น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน ร่วมมือในกิจกรรมของกลุ่มซึ่งเป็นสมาชิกแสดงความสนใจในการเข้าร่วมโครงการ มีความสนใจงานใดงานหนึ่งโดยอ่านรวบรวมทดลอง หรือค้นคว้าตอบข้อสงสัย ฯลฯ

3.2.3 ความพึงพอใจในการตอบสนอง (Sates Facton in Response) เป็นความรู้สึกพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมขั้นตอบสนองตอนแรก ๆ เป็นเพียงการยินยอมและเต็มใจทำแต่อาจจะไม่พึงพอใจก็ได้ ความรู้สึกในขั้นนี้จึงลึกลงไปอีก เป็นการยินยอมแบบเต็มใจ และพึงพอใจจนเกิดความสนุกสนานและเพลิดเพลิน ตัวอย่าง เช่น การตอบสนองทางอารมณ์ให้เกิดความเพลิดเพลินและสนุกสนานในดนตรี ศิลปะและสันตนาการต่าง ฯลฯ

4. การสร้างคุณค่าหรือค่านิยม (Valuing) ขั้นนี้เป็นความรู้สึกรู้คุณค่าของสิ่งของปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมซึ่งตนเองได้รับและซึมซาบมาตั้งแต่ต้น ความรู้สึกอันนี้อาจยอมรับหรือไม่ยอมรับคุณค่าก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาคุณค่าพฤติกรรมระดับนี้ค่อนข้างจะคงเส้นคงวาในการแสดงความรู้สึกและรู้คุณค่าสิ่งต่าง ๆ เจตคติเป็นความรู้สึกระดับนี้ แบ่งความรู้สึกออกเป็น 3 ชั้น

4.1 การยอมรับในคุณค่า (Acceptance of Value) ระดับนี้มุ่งหมายคุณค่าของปรากฏการณ์ พฤติกรรม วัตถุสิ่งของ ฯลฯ ในระดับความเชื่อ ซึ่งอาจให้ความหมายว่าเป็นการยอมรับทางอารมณ์ต่อข้อเสนอหรือคำสอนที่เรามีพื้นฐานอย่างเพียงพอ ตัวอย่างเช่น การแสดงความปรารถนาอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาความสามารถในการพูดและการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ ยอมรับว่าในชีวิตมนุษย์ควรมีการนับถืออะไรบ้าง รู้สึกว่าการมีเพื่อนเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิต การแต่งงานที่ประสบความสำเร็จ การสูบบุหรี่ในอาคารเรียนเป็นการกระทำที่ไม่ดี

4.2 การนิยมชมชอบในคุณค่า (Preference for Value) ในระดับนี้ไม่เพียงแต่เป็นการยอมรับคุณค่าแต่เพิ่มความรู้สึกเอาใจใส่ในคุณค่าหรือค่านิยมนั้นเพิ่มขึ้นอีกเรียกว่าเป็นขั้นต้องการคุณค่าระดับนี้ ตัวอย่างเช่น แสดงความรับผิดชอบในการทำให้คนในกลุ่มที่พูดน้อยหันมาร่วมสนทนาด้วยความแสดงความคิดเห็นความกล้าหาญ ในการตรวจสอบประเด็นต่าง ๆ ที่ยังเป็นปัญหาพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ แสดงบทบาทที่กระตือรือร้นในกิจกรรมโดยหาความรู้แบบใหม่ ๆ เข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในงานศิลปะต่าง ๆ ความรับผิดชอบต่อการหาแง่มุมมาพิจารณาอย่างกว้างขวางในเรื่องนั้น ๆ เป็นต้น

4.3 การยอมรับหรือการสร้างคุณค่า (Commitment) หมายถึง ความเชื่อศรัทธาด้วยอารมณ์แน่นอน ผู้ที่มีความรู้สึกระดับนี้จะแสดงพฤติกรรมยึดมั่นอย่างเห็นได้ชัดนอกจากนี้ยังพยายามทำให้ผู้อื่นคล้อยตามค่านิยมของตนเองด้วย ตัวอย่างเช่น ความเชื่อสัตย์ต่อกลุ่มที่เป็นสมาชิก การยอมรับบทบาททางศาสนาในชีวิตส่วนตัวและครอบครัว มีความจงรักภักดีต่ออุดมการณ์ของสังคมอิสระ งดสูบบุหรี่ทันทีเมื่อเข้าบริเวณอาคารเรียนและตักเตือนเมื่อเห็นผู้อื่นสูบบุหรี่บนอาคารเรียน

4.4 การจัดระบบคุณค่า (Organization) หลังจากทีบุคคลได้สร้างค่านิยมของตนเองขึ้นมาแล้วก็พยายามนำค่านิยมนั้นมาจัดระบบให้เกิดระบบระเบียบขึ้น ลักษณะการจัดระบบคุณค่ามี 2 ลักษณะได้แก่

4.4.1 การสร้างความคิดรวบยอดของคุณค่า หรือสร้างมโนภาพของคุณค่า (Conceptualization of Value) เมื่อบุคคลได้สร้างคุณค่าหรือค่านิยมย่อ ๆ ของตนเองหลายคุณค่าก็จะเกิดการจัดระบบคุณค่าเหล่านั้นเป็นหมวดหมู่ให้ชัดเจนขึ้น ตัวอย่างเช่น การพยายามบ่งชี้ลักษณะของศิลปวัตถุที่เขาชื่นชอบ การอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ (รับผิดชอบต่อสังคม) การค้นหาและวิเคราะห์ถึงข้อตกลงเบื้องต้นที่เป็นเครื่องบอกคุณธรรม ฯลฯ

4.4.2 การจัดระบบคุณค่า (Organization of Value) เป็นการนำเอาหลาย ๆ คุณค่ามาจัดระบบเพื่อสร้างเป็นลักษณะภายในตนที่คงที่แน่นอน ตัวอย่างเช่น พัฒนาวิธีการควบคุมความก้าวร้าวในรูปแบบที่ยอมรับกันทางวัฒนธรรม การยอมรับความจริงในด้านการปรับอารมณ์กับข้อจำกัดของความถนัด ความสามารถ ความสนใจและเงื่อนไขทางด้านกายภาพของเขาเอง

4.5 การสร้างลักษณะนิสัย (Characterization by Value Complex) เป็นการจัดคุณค่าที่มีอยู่แล้วเข้ามาเป็นระบบซึ่งคงที่แน่นอนภายในตัวบุคคลแต่ละคนคุณค่าที่ได้จากการจัดระบบนี้เป็นตัวควบคุมการแสดงออกของแต่ละบุคคลไปเป็นระยะเวลาเป็นการปรับตนให้สอดคล้องกับวิถีทางตามระบบการบูรณาการของความเชื่อ ความคิด เจตคติ ทำให้เกิดเป็นลักษณะนิสัยแบ่งได้เป็น 2 ชั้น

4.5.1 การสร้างลักษณะนิสัยชั่วคราว (Generalized Set) เป็นการที่บุคคลสามารถรวบรวมและจัดลำดับความสำคัญของเรื่องราวที่ตนจะแสดงออกอย่างแน่นอนและได้ผล การรวบรวมและจัดลำดับในเจตคติ ค่านิยม ความเชื่อนี้สำคัญอย่างมากต่อการแก้ปัญหา นำสติปัญญามาสัมพันธ์กับคุณลักษณะนี้มีความสำคัญต่อบุคคลในการกำหนดวิธีการแก้ปัญหา นำสติปัญญามาสัมพันธ์กับคุณลักษณะการรวมระบบคุณค่าทำให้ความพร้อมที่จะตัดสินใจแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมาในสถานการณ์นั้น ๆ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อแก้ไขตัดสินใจให้สอดคล้องกับหลักการและเชื่อมั่นในความสามารถที่จะทำให้สำเร็จ เช่นการดำรงชีวิตด้วยคุณธรรมใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อหาคำตอบ มีความเชื่อมั่นตนเองที่จะเอาชนะได้

4.5.2 การสร้างลักษณะนิสัย (Characterization) เป็นระดับความรู้สึกขั้นสุดยอดของกระบวนการเปลี่ยนแปลงภายใน ซึ่งถือระดับเป็นการสร้างคุณลักษณะที่รวมเอาทุกสิ่งทุกอย่างที่มารวมเป็นลักษณะนิสัยที่สมบูรณ์แบบ เช่น การปรัชญาชีวิตที่แน่นอน การดำรงชีวิตด้วยคุณธรรมการยึดอุดมการณ์ประชาธิปไตย นิสัยรักความสะอาดเกิดจากการเห็นคุณค่าของความสะอาดแล้วพยายามจัดระบบระเบียบ ความเป็นอยู่ให้เรียบร้อยจนเกิดเป็นนิสัย

สรุปแนวคิดในการสร้างค่านิยม เนื่องจากค่านิยมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความเชื่อ เป็นสิ่งที่สืบเนื่องมาจากวัฒนธรรม ถูกปลูกฝังตามสภาพแวดล้อมของแต่ละชุมชน เป็นสิ่งที่ถาวรไม่เปลี่ยนแปลงง่าย การอบรมเด็กตั้งแต่เยาว์วัยจึงเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นการปลูกฝังเพื่อให้ซึมซาบในเรื่องที่ต้งามตั้งแต่วัยเด็กจะได้มีพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีติดตัวไป การสร้างค่านิยมที่ถูกต้องเริ่มตั้งแต่การรับรู้ การตอบสนองกับสิ่งที่รับรู้ การสร้างคุณค่าหรือค่านิยม การจัดระบบคุณค่า และการสร้างลักษณะนิสัย ถ้าเด็กได้รับปัจจัยป้อนที่ดีตั้งแต่เริ่มต้นจะส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เป็นการวิจัยที่มีคุณลักษณะหลายประการแตกต่างไปจากการวิจัยแบบปกติทั่วไปเช่นกระบวนการที่ใช้สามารถปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์มีพันธะกรณีระหว่างผู้วิจัยกับชุมชนกรอบของการดำเนินงานกำหนดขึ้นโดยกลุ่มคนในพื้นที่วิจัยจุดเน้นของการวิจัยเริ่มที่คนเป็นหลักโดยทำให้คนมีคุณค่ามีความภาคภูมิใจ

ในการกระทำเป้าหมายของการวิจัยสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของกลุ่มคนในพื้นที่ตามเงื่อนไขที่เหมาะสมและตามความจำเป็นเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนถึงแม้ว่าแต่ละคนจะแตกต่างกันในด้านพื้นฐานทักษะและโครงสร้างทางสังคมแต่นักวิจัยเชื่อมั่นในความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ของคนจึงต้องการให้คนเหล่านั้นมีส่วนร่วมโดยนักวิจัยจะไม่กำหนดกรอบที่ตายตัวแต่ผ่อนสั้นผ่อนยาวตามลักษณะของชุมชนใช้วิธีการดำเนินการที่เรียบง่ายซึ่งคนในชุมชนรู้จักคุ้นเคยและมีทางเลือกหลากหลายนักวิจัยมองชุมชนอย่างองค์รวมในลักษณะประสานสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ตามมาตรฐานเฉพาะพื้นที่นั้น ๆ ข้อมูลที่ศึกษามีลักษณะเป็นนามธรรมค่านิยมความรู้สึกและความพอใจของคนในชุมชนการดำเนินการใช้หลักประชาธิปไตยโดยให้กลุ่มในพื้นที่มีการตัดสินใจร่วมกันมีการสร้างกำลังและอำนาจในการคิดและการต่อรองให้ได้รับความสำเร็จในสิ่งที่คนในชุมชนอยากทำการส่งเสริมวัฒนธรรมการพึ่งตนเองผู้ได้รับผลประโยชน์ต้องเป็นผู้ลงมือกระทำหรือมีส่วนร่วมให้โครงการประสบผลสำเร็จผลลัพธ์ที่ได้ไม่เน้นวัตถุแต่นั่นที่ความสามารถของคนในชุมชนเน้นการเรียนรู้และความพอใจของผลที่ได้รับ (พันธุทิพย์ รามสูตร. ม.ป.ป. : 60 - 63)

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนสังคมระบบอุตสาหกรรมและองค์กรต่าง ๆ แต่มีน้อยมากในงานด้านการศึกษาซึ่งมีอยู่บ้างเมื่อครูแต่ละคนทำการแก้ปัญหาในชั้นเรียนหรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนของตนเองการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมต้องมีการทำความเข้าใจที่ชัดเจนร่วมกับชุมชนและสังคมและมีจุดเน้นของการวิจัยที่ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความเป็นอิสระหรือมีส่วนร่วมกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมการวิจัยในลักษณะนี้มักจะเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและอาจจะเก็บข้อมูลเชิงปริมาณร่วมด้วยก็ได้ (Creswell, 2002 : 609) จะเห็นได้ว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมได้นำแนวคิดของการวิจัยเชิงคุณภาพมาประยุกต์ใช้โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการวิจัยมีส่วนร่วมกันแสวงหารูปแบบหรือวิธีการแก้ปัญหาของตนเน้นการพัฒนาความสำคัญในการวิเคราะห์วิจารณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงสถานะความเป็นอยู่และชีวิตตลอดจนเปลี่ยนแปลงสภาพโครงสร้างและความสัมพันธ์พื้นฐานในสังคมของตนให้ดีขึ้นและเป็นรูปแบบหนึ่งของการทำวิจัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางและเป็นการคืนอำนาจการตัดสินใจให้กับประชาชนอย่างสมบูรณ์แบบเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือองค์กรจากภายนอกทำหน้าที่เป็นเพียงที่ปรึกษาหรือเป็นผู้ประสานงานเพื่อให้ดำเนินการต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายตามที่คนในสังคมนั้นต้องการและเกิดความพึงพอใจจุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงคุณภาพองค์กรประชาชนชุมชนและชีวิตครอบครัว โดยมีสาระที่สำคัญคือการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อส่งเสริมจุดมุ่งหมายของความเสมอภาคและความเป็นประชาธิปไตยเปิดกว้างให้ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยเกิดความร่วมมือในการตัดสินใจมีความเห็นร่วมกันทั้งในฐานะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรและเป็นผู้ร่วมกระทำกิจกรรมการวิจัยบนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันนอกจากนี้ในทาง

การเมืองการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมยังมีจุดเน้นที่การกระจายอำนาจทางการเมืองไปสู่ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการออกแบบและกำหนดวิธีการปฏิบัติในโครงการวิจัยนั้น

การร่วมกันปฏิบัติในการดำเนินการวิจัยเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการวิจัยรูปแบบนี้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของแต่ละบุคคลในการวิจัยทำให้คนส่วนใหญ่เกิดความเข้าใจที่ดีในรายละเอียดและทำให้เกิดข้อปฏิบัติที่ชัดเจนซึ่งจะนำไปสู่การควบคุมวิถีชีวิตในส่วนที่เกี่ยวข้องตลอดจนวิธีการที่จะต้องปฏิบัติทั้งหมด (Merriam. 2002 : 138 - 139) เมื่อพิจารณาบทบาทของนักวิจัยจะพบว่านักวิจัยมีบทบาทเป็นสมาชิกในบางด้านขององค์การเป็นผู้มีส่วนร่วมตลอดกระบวนการของการวิจัยในองค์การนั้นโดยมีเป้าหมายเพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์การนักวิจัยจะเป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งในสถานภาพของสมาชิกในองค์การและการเป็นนักวิจัยบทบาทเหล่านี้จะกำหนดให้นักวิจัยต้องพัฒนาข้อสรุปที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง (Valid Conclusions) เพื่อนำไปสู่การสร้างความสำเร็จลักษณะเฉพาะของกลุ่มคนในองค์การและเกิดความพอใจต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น (Schutt. 1996 : 432 - 584) ลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีรูปแบบที่แตกต่างกันและมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันเช่นการวิจัยโดยมีชุมชนเป็นฐาน (Community - Based Inquiry)

1. ลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วยการวางแผนการปฏิบัติการสังเกตการสะท้อนการปฏิบัติและการปรับปรุงแผนเพื่อนำไปปฏิบัติในวงจรต่อไปจนกว่าจะได้รูปแบบของการปฏิบัติงานที่พึงพอใจซึ่งต้องมีความยืดหยุ่นสูงและไม่ควรกำหนดเวลาในการวิจัยหรือกิจกรรมไว้ล่วงหน้ารวมทั้งตระหนักถึงภูมิปัญญาของชาวบ้านว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าภูมิปัญญาของนักวิชาการ ได้สรุปลักษณะที่สำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไว้ 6 ประการคือ

1.1 เป็นกระบวนการทางสังคมที่นักวิจัยมีเจตนาขยายความสัมพันธ์ของบุคคลแต่ละบุคคลกับบุคคลอื่น ๆ เพื่อทำความเข้าใจว่าแต่ละบุคคลสร้างความสัมพันธ์หรือพฤติกรรมผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างไร

1.2 รูปแบบของการวิจัยเน้นการมีส่วนร่วมหมายความว่าแต่ละคนจะเกิดความเข้าใจในสิ่งที่ตนทำแล้วเสนอความรู้และความคิดเห็นสู่บุคคลอื่นรวมทั้งผลักดันให้เกิดการกระทำร่วมกัน

1.3 เป็นความร่วมมือในการปฏิบัติร่วมกันเพราะการวิจัยจะมีความสมบูรณ์ต้องเกิดจากการกระทำของผู้ที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติเพื่อขยายผลไปสู่ชุมชนหรือสร้างองค์ความรู้ให้กับองค์กรทางสังคมเพื่อลดความไม่สมเหตุสมผลความล้มเหลวและความไม่ยุติธรรมในการปฏิบัติหรือจากปฏิสัมพันธ์ที่ไม่น่าพึงพอใจ

1.4 การดำเนินงานไม่มีการบังคับทุกคนมีอิสระจากกฎเกณฑ์ที่ไม่มีเหตุผลและโครงสร้างที่ไม่ยุติธรรมซึ่งเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาตนเอง

1.5 ช่วยให้ผู้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีความเป็นอิสระในตัวเองจากข้อกำหนดต่าง ๆ เช่น สื่อ ภาษา และกระบวนการทำงาน เป็นต้น

1.6 การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมสามารถเกิดขึ้นซ้ำ ๆ กันได้อีกโดยการพิจารณาผลที่สะท้อนกลับและเหตุผลที่เหมาะสมเพราะการเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่การปฏิบัติ

2. วิธีการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

วิธีการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีลักษณะร่วมกันกับการวิจัยปฏิบัติการหลายประการจึงขอสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการ ดังนี้การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) เป็นรูปแบบของการแสวงหาความรู้ความจริงอย่างเป็นระบบโดยผู้ที่ปฏิบัติมีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้เทคนิคกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของตน ลักษณะของการวิจัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อหาคำตอบของปัญหาทั่ว ๆ ไปในระดับย่อยหรือเฉพาะท้องถิ่น โดยอาจศึกษาจากกลุ่มเฉพาะเล็ก ๆ ซึ่งการวิจัยลักษณะนี้ไม่เคร่งครัดในกฎเกณฑ์และรูปแบบ เหมือนกับวิธีการวิจัยตามปกติการวิจัยปฏิบัติการเป็นสิ่งที่มีความหมายเป็นงานวิจัยที่มีเป้าหมายเพื่อเชื่อมโยงสิ่งที่ได้จากข้อค้นพบ ที่มีคุณภาพจากข้อมูลในการวิจัยเข้ากับประสิทธิผลของระบบที่เกี่ยวข้องในกระบวนการวิจัยนั้น และใช้ข้อค้นพบนั้นไปปรับปรุงหรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพิจารณากระบวนการวิจัยปฏิบัติการจะพบว่า มีลักษณะเป็นเกลียวของการคิดการพิจารณาและการกระทำซึ่งเรียกว่า “เกลียวปฏิสัมพันธ์ (Interaction Spiral)” ประกอบด้วย 3 ระยะคือดูว่ามีปัญหาอะไร (Look) คิดพิจารณา (Think) และลงมือปฏิบัติ (Act) ซึ่งรูปแบบลักษณะนี้จะนำไปสู่การปฏิบัติ ที่ไม่จำเป็นต้องเป็นแนวทางเส้นตรงกระบวนการทั้งหลายสามารถเกิดขึ้นได้ซ้ำอีกและจะมีการปรับปรุงกระบวนการและการให้ความหมายในขั้นตอนต่อไป

เครสเวลล์ (Creswell, 2002 : 614) ได้สรุปลักษณะสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับการวิจัยปฏิบัติการ ดังนี้

1. มีจุดเน้นไปสู่การนำไปปฏิบัติ
2. การดำเนินการวิจัยมีการปฏิบัติร่วมกันระหว่างนักวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นความร่วมมือระหว่างนักวิจัยและผู้เข้าร่วมการวิจัย
4. เป็นกระบวนการที่เป็นพลวัต (Dynamic Process) ของเกลียวปฏิสัมพันธ์ที่มี

กระบวนการย้อนกลับและนำไปสู่การพัฒนาขั้นต่อไป (Back and Forth) จากผลสะท้อนของสิ่งที่เป็นปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติ

5. การพัฒนาแผนการดำเนินงานต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้

6. มีการนำเสนอผลการวิจัยต่อผู้เกี่ยวข้องเช่นโรงเรียนในท้องถิ่นชุมชนและบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้นแม้ว่าการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจะมีลักษณะร่วมกันหลายประการแต่มี

ข้อแตกต่างที่สำคัญคือการวิจัยปฏิบัติการมีวัตถุประสงค์เบื้องต้นเพื่อนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในการดำรงชีวิตประจำวัน ดังนั้นระเบียบวิธีการวิจัยจึงต้องการมาตรฐานทางทฤษฎีที่มากเพียงพอต่อการนำไปใช้และการนำไปปฏิบัติ ส่วนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้และกระตุ้นประชาชนธรรมดา) ซึ่งกระบวนการนี้มีการประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมีอำนาจและการไร้อำนาจบุคคลในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสเพื่อส่งเสริมให้บุคคลเหล่านี้มีสิทธิ์มีเสียงในการกำหนดนโยบายหรือส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตนเองโดยเน้นความร่วมมือที่ทุกคนมีอำนาจอย่างเท่าเทียมกันทั้งตัวผู้วิจัยผู้ให้ข้อมูลและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนกระบวนการของการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่มีลักษณะเป็นพลวัตมีความยืดหยุ่นในการดำเนินการสูงและเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือของทุก ๆ คนที่เกี่ยวข้องซึ่ง พันธุ์ทิพย์ รามสูต (มปป. : 42-43) ได้เสนอกระบวนการของการวิจัยแบบมีส่วนร่วมที่ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การเตรียมชุมชนเพื่อที่จะให้ชุมชนมีความพร้อมในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยในระดับที่เสมอภาคกัน
2. อบรมนักวิจัยจากชุมชนเพื่อเตรียมนักวิจัยในท้องถิ่นให้มีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ในท้องถิ่นบทบาทของผู้ทำหน้าที่เป็นนักวิจัยท้องถิ่นการจัดองค์การชุมชนรูปแบบของผู้ดำเนินการสนับสนุนและมนุษยสัมพันธ์
3. กำหนดรูปแบบการวิจัยโดยกลุ่มนักวิจัยท้องถิ่นจะร่วมกันกำหนดรูปแบบการวิจัยเช่น การพิจารณารายละเอียดปัญหาทั่วไปที่ชุมชนได้เลือกขึ้นมาจากการจำแนกออกเป็นปัญหาย่อย ๆ เพื่อที่จะสามารถทำการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาได้ทีละส่วนที่กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการเครื่องมือที่จะใช้รูปแบบคำถาม วิธีการถามสุ่ม และขนาดของตัวอย่าง เป็นต้น
4. ลงมือเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มนักวิจัยท้องถิ่นจะร่วมกันประมวลผลและสรุปข้อมูลให้ข้อสังเกตหรือวิจารณ์สิ่งที่พบวิเคราะห์ว่าเหตุใดจึงได้ข้อมูลเช่นนั้น เขียนสรุปสิ่งที่พบออกอย่างกว้าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะประกอบ
- 6.หารือข้อค้นพบกับชุมชนเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเสนอคืนต่อชุมชนให้มีโอกาสตรวจสอบและแก้ไขให้เกิดความถูกต้องตลอดจนทำการวิเคราะห์สรุปประเด็นหรือชี้แนะประเด็นสำคัญให้แก่กลุ่มนักวิจัย
7. วางแผนชุมชนโดยการอบรมกลุ่มที่ทำหน้าที่วางแผนให้สามารถเขียนโครงการได้รวมทั้งมีความสามารถในการจัดองค์การชุมชนด้วยโครงการที่กลุ่มวางแผนเขียนขึ้นนี้จะต้องนำมาปรึกษาหารือกับชุมชนให้ชุมชนตรวจสอบแก้ไขและรับรองก่อนนำไปเสนอขอรับการสนับสนุนจากองค์การที่เกี่ยวข้องต่อไป

8. นำแผนไปปฏิบัติโดยการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ตลอดจนองค์การประชาชนต่างๆ ในชุมชนมาร่วมปฏิบัติตามแผนที่จัดวางขึ้นจากพื้นฐานข้อมูลที่เป็นผลมาจากการศึกษาร่วมกัน

9. ติดตามกำกับและประเมินผลในชุมชนโดยกลุ่มนักวิจัยร่วมกับชุมชนข้อควรพิจารณาในการเลือกชุมชนเป้าหมายควรมีเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดเลือกมีการพิจารณาศักยภาพของชุมชนและศึกษาข้อมูลที่สำคัญของชุมชนนั้นมาก่อนการเข้าสู่ชุมชนต้องทำความรู้จักชุมชนหาความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องสร้างความคุ้นเคยกับบุคคลผู้นำชุมชนและกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนการเลือกทีมนักวิจัยท้องถิ่นที่สามารถเข้าร่วมกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมได้ตลอดโครงการจากนั้นนักวิจัยร่วมกับนักวิจัยท้องถิ่นจะทำการเก็บข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นหลังจากทำการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลเสร็จแล้วต้องนำข้อมูลเหล่านั้นเสนอให้ชุมชนรับทราบมีการแนะนำกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมให้แก่ประชาชนทำการพัฒนาทัศนคติของประชาชนให้รู้จักการทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ต้องการทำการวิจัยจัดกิจกรรมการวิจัยขนาดเล็กเพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้ทักษะในการทำการวิจัยซึ่งทุกคนจะต้องเกี่ยวข้องตลอดกระบวนการในการพัฒนาเลือกปัญหาที่จะทำการวิจัยซึ่งปัญหานั้นต้องสามารถจะหาคำตอบมาแก้ปัญหาได้จากนั้นจึงเลือกและวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในขั้นตอนต่อไปจะมีการวางแผนการวิจัยการวางแผนการปฏิบัติการกำกับดูแลติดตามความก้าวหน้าการประเมินผลการเขียนรายงานการวิจัยถ้าการดำเนินการประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีประชาชนในชุมชนนั้นสามารถนำกระบวนการวิจัยปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมกลับมาใช้ใหม่โดยไม่ต้องมีนักวิจัยจากภายนอกมาช่วยดำเนินการและเป็นการเริ่มต้นวงจรต่อไปของกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของชุมชนนั่นเอง

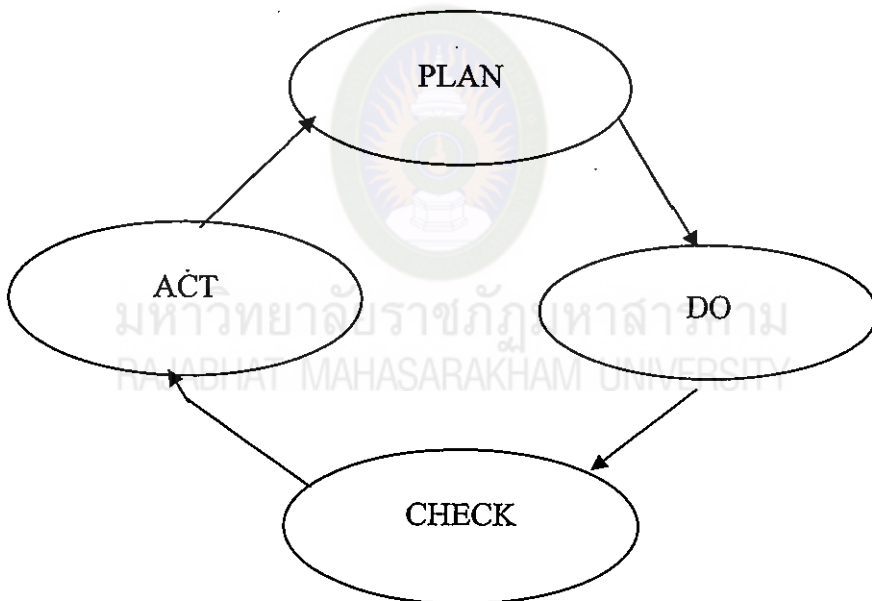
3. ประโยชน์ของวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาชนและกลุ่มชนในพื้นที่หลายประการ โดยใช้ประโยชน์ของวิจัยอยู่ในแนวทางนี้ 4 ประการ คือ

1. ให้ความสำคัญและเคารพต่อความรู้พื้นฐานด้วยการยอมรับและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์คือยอมรับว่าความรู้พื้นฐานและระบบการสร้างความรู้ในรูปแบบอื่นยังคงมีปฏิบัติอยู่ในหมู่คนจนเพื่อแก้ไขปัญหาและเพื่อการดำรงชีวิตของเขา
2. พัฒนาและปรับปรุงศักยภาพของชุมชนและของบุคคลโดยส่งเสริมและฟื้นฟูความเชื่อมั่นในตนเองให้สามารถที่จะวิเคราะห์สังเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ของเขาเอง
3. สร้างแสวงหาและประยุกต์องค์ความรู้ที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนมาใช้ในการให้ความรู้แก่บุคคลในชุมชนนั้น
4. ยอมรับในมุมมองความคิดเห็นและประสบการณ์ของชาวบ้านว่ามีความสำคัญเป็นการมองให้ตรงกับปัญหาและความต้องการของเขา

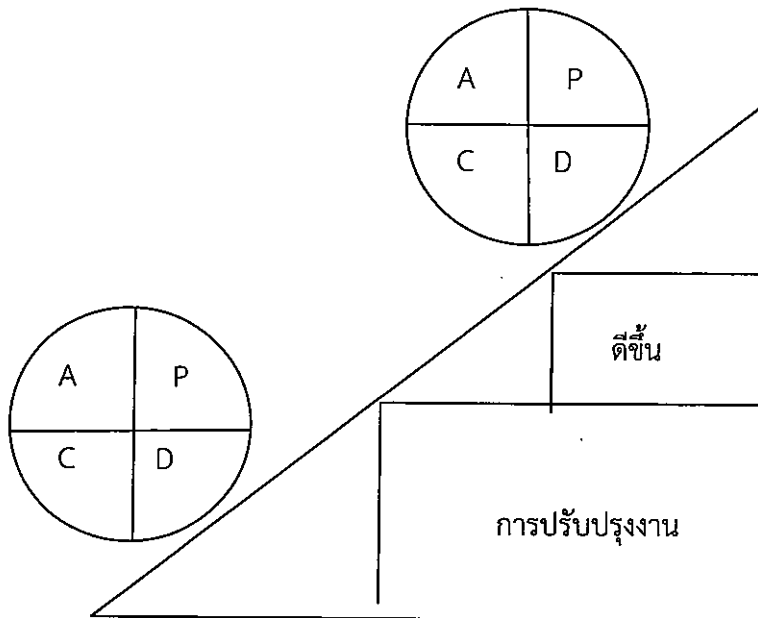
กล่าวโดยสรุป คือการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบของการวิจัยที่ผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยช่วยกันแสวงหารูปแบบของการพัฒนาหรือหาวิธีแก้ปัญหาที่มีการพัฒนาความสำนึกในการวิเคราะห์วิจารณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงสภาวะความเป็นอยู่และวิถีชีวิตตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสภาพโครงสร้างและความสัมพันธ์พื้นฐานในสังคมของตนเองบนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันทางอำนาจของบุคคล

วงจรคุณภาพของเดมมิง (PDCA)

การบริหารงานอย่างมีคุณภาพหรือวงจรคุณภาพ (PDCA) จัดเป็นกิจกรรมปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไขเป็นวงจรของการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง PDCA มีชื่อเรียกว่า วงจรเดมมิง (Deming Cycle หรือ Deming Circle

แผนภาพที่ 1 แสดงความต่อเนื่องของวงจรเดมมิง
(ที่มา : เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ. 2545 : 99)

แผนภาพที่ 2 แสดงแผนการทำงานของวงจรเดมมิ่ง
(ที่มา : เรื่องวิทยุ เกษสุวรรณ. 2545 : 100)

หลักการบริหารโดยวงจรคุณภาพ PDCA เป็นหลักการพื้นฐานสำคัญของหลักและทฤษฎีของการบริหารทั้งหลาย ที่อาจมีรายละเอียดต่างกันบ้างตามจุดเน้นในแต่ละทฤษฎีแต่มีหลักการขั้นตอนการดำเนินการอย่างเดียวกัน ดังนี้ สมศักดิ์ คงเที่ยง (2545 : 177)

1. ขั้นการวางแผน (Plan) หมายถึง การคิดหาทางเลือกล่วงหน้าที่ดีที่สุดในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดให้ได้ผลคุ้มค่าที่สุด โดยการดำเนินขั้นตอนอย่างมีระบบแบบแผน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การวางแผนจึงเป็นการหาคำตอบไว้ล่วงหน้าว่าทำอะไร ทำไม่ ทำอย่างไร ที่ไหน และให้ใครทำ
2. ขั้นลงมือทำ (Do) เป็นการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ตามขั้นตอน กับการประสานงานกับฝ่ายบริหารและฝ่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง
3. ขั้นตรวจสอบหรือประเมิน (Check) การตรวจสอบผลงาน ประกอบด้วย การติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ตามที่กำหนดเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ประชุมพบปะเพื่อรายงานความคืบหน้าในการปฏิบัติ และประมวลข้อคิดเห็นและข้อผิดพลาดต่าง ๆ และสรุปผลเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุง
4. ขั้นการแก้ไขปรับปรุง (Action) เป็นการนำผลมาวิเคราะห์ พิจารณาดันตอสาเหตุ ข้อบกพร่อง การระดมสมองเพื่อการแก้ไขป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก การกำหนดมาตรฐานการตัดสินใจว่าขั้นตอนการทำงานที่ผ่านมา น่าเชื่อถือเป็นมาตรฐานการทำงานหรือต้องแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ. 2545 : 89-99 ได้กล่าวถึงหลักการบริหารคุณภาพ 14 ข้อ ของเดมมิ่ง ดังนี้

1. จงสร้างปณิธานอันมุ่งมั่นแน่วแน่ในการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าหรือบริการ ผู้บริหารจะต้องมีความมุ่งมั่นในเรื่องของการสร้างคุณภาพต้องมีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างชัดเจน ต้องผูกพันในเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยมีความอดทนเพียงพอที่จะรอผลลัพธ์ให้เกิดขึ้นและไม่ย่อท้อง่าย ๆ การตั้งปณิธานอย่างมุ่งมั่นแน่วแน่นี้ ผู้บริหารควรจะมุ่งมั่นไปใน 4 เป้าหมายหลัก คือ
  - 1.1 นวัตกรรม (Innovation)
  - 1.2 การวิจัยและพัฒนา (Research Development)
  - 1.3 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement)
  - 1.4 การบำรุงรักษาเชิงป้องกัน (Preventive Maintenance)
2. จงยอมรับปรัชญาใหม่ ๆ ของการบริหารคุณภาพ ผู้บริหารจะต้องยอมรับ “นวัตกรรมแห่งคุณภาพ” เสมือนหนึ่งปรัชญาการดำรงชีวิตหรือลัทธิศาสนาโดยจะต้องทำให้คุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของงานและกระบวนการผลิตให้ได้ เพราะคุณภาพจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพนักงานทุกคนจากการทำงานตามสิ่งกลายเป็นสามารถดูแลรับผิดชอบดูแลงานของตนเองได้
3. จงยุติการควบคุมคุณภาพโดยอาศัยการตรวจสอบ การควบคุมคุณภาพจะต้องมุ่งที่การควบคุม “กระบวนการผลิต” เป็นสำคัญไม่ใช่อาศัยการตรวจสอบที่ตัวสินค้าที่ผลิตเสร็จแล้วนั้นเพราะการตรวจสอบขั้นสุดท้ายไม่ได้ป้องกันการตรวจสอบความผิดพลาดไม่ให้เกิดขึ้น
4. จงยุติวิธีดำเนินธุรกิจโดยการตัดสินกันที่ราคาขายเพียงอย่างเดียว การใช้ราคาขายต่ำสุดมาเป็นเกณฑ์ในการดำเนินธุรกิจเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องเพราะราคาขายของสินค้าจะไม่มีจุดหมายใด ๆ หากธุรกิจไม่มีมาตรฐานที่สามารถเชื่อถือได้ในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของสินค้านั้น ๆ
5. จงปรับปรุงกระบวนการผลิตและระบบการให้บริการอย่างต่อเนื่อง การสร้างเสริมคุณภาพให้เกิดขึ้นไม่ใช่งานที่ทำครั้งเดียวเสร็จเลย แต่เป็นงานที่ต้องทำการพัฒนาและปรับปรุงอย่างค่อยเป็นค่อยไป และต้องทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอตลอดไปด้วย ซึ่งเป็นการลดต้นทุนอย่างถาวร

6. จงทำการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ

ผู้บริหารจะต้องจัดทำแผนการฝึกอบรมและให้การศึกษาแก่พนักงานทุกคนในเรื่องของคุณภาพและการบริหารจัดการคุณภาพโดยเฉพาะเรื่องของ “การควบคุมคุณภาพเชิงสถิติและหาเครื่องมือแห่งคุณภาพ” ประเภทต่าง ๆ

7. จงสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้น

การสร้างภาวะผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการทำให้พนักงานเป็นผู้นำงานเองให้ได้ เพื่อรับผิดชอบในผลงานของตนเองโดยการทำให้ถูกต้องตั้งแต่เริ่มต้น (Right the First Time) นับเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของการสร้างวัฒนธรรมแห่งคุณภาพให้เกิดขึ้นในองค์กร

8. จงจำกัดความกลัวให้หมดไป

องค์กรและผู้บริหารจะต้องสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้หัวหน้างานและพนักงานจะต้องกล้าสอบถามในสิ่งที่ตนเองไม่รู้หรือไม่เข้าใจโดยไม่ต้องกลัวที่จะแสดงออกผู้บริหารจะต้องเปิดโอกาสและกระตุ้นให้พนักงานกล้าแสดงออกเพื่อเสนอแนะวิธีการปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น

9. จงทำลายสิ่งทีกีดขวางระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ

ผู้บริหารจะต้องจำกัดโครงสร้างที่เป็นอุปสรรคหรือกำแพงที่ขวางกั้นการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ให้หมดไป เพื่อให้พนักงานที่อยู่ต่างหน่วยงานกันแต่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพสามารถร่วมมือได้อย่างเต็มที่

10. กำจัดคำขวัญและเป้าหมาย

คำขวัญและเป้าหมายอาจจะไม่มีความหมายเลยปราศจากแนวทางที่ชัดเจน ดังนั้นการใช้คำขวัญและเป้าหมายเพื่อการจูงใจหรือกระตุ้นเดื่อนั้นผู้บริหารจะต้องมั่นใจว่าได้เสนอแนะวิธีการปฏิบัติที่ทำให้สามารถที่จะบรรลุคำขวัญหรือเป้าหมายนั้น ๆ ด้วยแล้ว

11. จงจำกัดจำนวนโควตาที่เป็นตัวเลข

การกำหนดโควตาการผลิต มักจะทำให้พนักงานในฝ่ายการผลิตมุ่งสนใจในปริมาณมากกว่าคุณภาพของผลผลิต ผู้บริหารจึงไม่ควรใช้โควตาการผลิตที่ระบุเป็นตัวเลขขั้นต่ำ เพื่อการวัดผลงานของพนักงานเพียงอย่างเดียว

12. จงกำจัดสิ่งกีดขวางความภูมิใจของพนักงาน

การมุ่งเน้นที่เป้าหมายหรือโควตาการผลิตมากกว่าการมุ่งเน้นที่คุณภาพ จะทำให้ความภูมิใจของพนักงานในผลงานของตนเองลดน้อยลง เพราะไม่ได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพการมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความภูมิใจและความพอใจในงานมากขึ้น

13. จงจัดทำแผนการศึกษาและทำการฝึกอบรมบ่อยครั้ง

แผนการศึกษาและฝึกอบรมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะรองรับโครงการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเทคโนโลยีการผลิตเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาการ

ฝึกอบรมจึงเป็นการพัฒนาพนักงานและเป็นการลงทุนระยะยาวที่จะมีผลต่อความสำเร็จอยู่รอดขององค์กร

14. จงเลือกเครื่องมือปฏิบัติเพื่อให้บรรลุความสำเร็จของการเปลี่ยนแปลง

ผู้บริหารจะต้องจัดองค์กรแนะนำตนเองเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อการปรับปรุงคุณภาพด้วย โดยการลงมือปฏิบัติด้วยการเป็นส่วนหนึ่งของทีมงานและเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจะต้องยึดมั่นผูกพันในคุณภาพอย่างจริงจังและต้องเป็นการผูกพันในระยะยาวมิใช่การเผ่าดูผลสำเร็จในระยะสั้นแต่เพียงอย่างเดียว

การบริหารคุณภาพเป็นการจัดทำระบบทำงานเพื่อให้ได้ผลงานได้สร้างความพึงพอใจความประทับใจและความมั่นใจแก่ลูกค้า ทั้งภายนอกและภายในสามารถแบ่งการดำเนินการตามระดับของบุคคลได้ 3 ระดับ (วรรณิการ์ วงศ์มยุรา, 2552 : 1-2)

1. การบริหารคุณภาพ หมายถึง การกำหนดทิศทางหรือแนวทางอย่างกว้าง ๆ ในการดำเนินการ ซึ่งเป็นภารกิจของผู้บริหารระดับสูงสุดในโรงเรียน
2. การจัดการคุณภาพ หมายถึง การนำนโยบายคุณภาพมากำหนดให้เป็นเป้าหมายคุณภาพ จากนั้นจะต้องมีการกำหนดเป็นแผนคุณภาพสำหรับกำหนดการดำเนินการต่อไป ซึ่งจะเป็ภารกิจของผู้บริหารระดับรองลงมา

3. การดำเนินการให้เกิดคุณภาพ หมายถึง การดำเนินการปฏิบัติการให้ผลงานเป็นไปตามคุณภาพ ซึ่งจะต้องมีการตรวจติดตาม ปรับปรุงแก้ไข รวมถึงการป้องกันปัญหาต่อไป

การบริหารคุณภาพต้องอาศัยการทำงานที่ต้องประสานงานกันด้วยดี เปรียบเสมือนการประสานเสียงดนตรี ดังนั้น ในการบริหารคุณภาพ จึงมีภารกิจหลัก 4 ขั้นตอน

- ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan- p)
- ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do- D)
- ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check – C)
- ขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Act-A)

ขั้นตอนทั้ง 4 นี้จะต้องปฏิบัติต่อเนื่องกันไปไม่สิ้นสุด ซึ่งเขียนไว้ว่า Plan-Do-Check-Act หรือ PDCA ซึ่งเหมือนกับเป็นวงจรอันหนึ่งเรียกว่าวงจรเดมมิ่ง (The Deming Cycle) วงจรหรือวงล้อ (PDCA) ก็คือวิธีการที่เป็นขั้นตอนในการทำให้งานสำเร็จอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพและเชื่อถือไว้วางใจได้ โดยการใช่วงจร PDCA เป็นเครื่องมือการบริหารงานอย่างต่อเนื่องในการติดตามปรับปรุงพัฒนาให้บรรลุเป้าหมาย

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan- P)

การวางแผนงานจะช่วยพัฒนาความคิดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมาในรายละเอียดให้พร้อมในการเริ่มต้นลงมือปฏิบัติ (Do)

แผนที่ต้องมีลักษณะ 5 ประการ ดังนี้

1. เป็นไปได้จริง
2. สามารถเข้าใจได้
3. สามารถตรวจวัดได้
4. ใช้หลักพฤติกรรมนิยม
5. บรรลุผลสำเร็จได้

ขั้นตอนการวางแผน

1. กำหนดขอบเขตของปัญหาได้ชัดเจน
2. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
3. กำหนดวิธีการที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจนและถูกต้องแม่นยำที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do- D)

ประกอบด้วยการทำงาน 3 ระยะ

1. การวางกำหนดการ

- 1.1 การแยกกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องกระทำ
- 1.2 กำหนดเวลาที่คาดว่าจะต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง
- 1.3 การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ

2. การจัดการแบบเมทริกซ์ (Matirix Management)

การจัดการแบบนี้สามารถช่วยดึงเอาผู้เชี่ยวชาญจากแหล่งต่าง ๆ มาได้ และเป็นวิธีช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ

3. การพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน

- 3.1 ให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมดและทราบเหตุผลที่ต้องกระทำนั้น
- 3.2 ให้ผู้ร่วมงานพร้อมในการใช้ดุลยพินิจอันเหมาะสมในการปฏิบัติงานด้วยความยืดหยุ่นภายใต้ขีดจำกัดแนวทางที่กำหนดไว้

3.3 สอนให้ผู้เข้าร่วมงานฝึกกระบวนการทางความคิด โดยการฝึกฝนด้วยการทำงาน

- 1.2.1 อธิบาย/แสดงให้เห็นว่าทำอย่างไร
- 1.2.2 ให้ผู้เข้าอบรมได้ลองปฏิบัติจริง
- 1.2.3 ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนขณะกำลังฝึกฝน
- 1.2.4 ยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นเพื่อนำมาให้ผู้ร่วมงานได้ปรับปรุงงาน
- 1.2.5 ใช้เอกสารการวางแผนเป็นอุปกรณ์ในการสอน

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check- C)

การตรวจสอบทำให้ผู้รับรู้สภาพการณ์ของงานที่เป็นอยู่เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผนซึ่งมีกระบวนการดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ
2. รวบรวมข้อมูล
3. พิจารณากระบวนการเป็นตอน ๆ เพื่อแสดงจำนวนและคุณภาพของผลงานที่ได้รับในแต่ละขั้นตอน เปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้
4. การรายงานจะเสนอผลการประเมินรวมทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลว
  - 4.1 รายงานเป็นทางการอย่างสมบูรณ์
  - 4.2 รายงานแบบย่ออย่างไม่เป็นทางการ

ขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Act -A)

ผลการตรวจสอบหากพบว่ามีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น ทำให้งานที่ได้ไม่ตรงเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน ทำให้ปฏิบัติการแก้ไขตามลักษณะปัญหาที่พบ

1. ถ้าผลงานเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายต้องแก้ไขที่ต้นเหตุ
2. ถ้าพบความผิดปกติใด ๆ ให้สอบสวนค้นหาสาเหตุแล้วทำการป้องกันเพื่อไม่ให้ความผิดปกตินั้นเกิดขึ้นซ้ำอีก

ในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ผลงานได้มาตรฐานอาจจะใช้มาตรการ ดังต่อไปนี้

- 2.1 การย้ายนโยบาย
- 2.2 การปรับปรุงระบบหรือวิธีการทำงาน

ในแนวทางการจัดการศึกษา ถือว่าการศึกษาคือเรื่องส่วนรวมจำเป็นต้องรับรู้ความสำเร็จและความล้มเหลว การรายงานจึงเป็นภาระหน้าที่หลักของสถานศึกษาจะต้องดำเนินการ

1. สิ่งที่ต้องรายงาน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละคน ผลสัมฤทธิ์ของคณะ การขาดเรียน ฯลฯ
2. บุคคล/กลุ่มบุคคลที่ต้องรายงาน ได้แก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการนักเรียน กลุ่มคณะอื่น ๆ กลุ่มนี้ปฏิบัติงานด้วยกัน ผู้ประสานงานกลุ่มโรงเรียน จังหวัด ฯลฯ
3. สาเหตุที่ต้องรายงาน เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรครวมทั้งขอความร่วมมือสนับสนุน
4. ระยะเวลารายงานขึ้นอยู่กับนโยบายโรงเรียน ในแต่ละเรื่องที่จะกำหนดระยะเวลา เช่น ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน ครึ่งปี หรือสิ้นปี

การบริหารคุณภาพเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ซึ่งมีกระบวนการทำงานอยู่ 4 ขั้นตอน เริ่มต้นด้วยการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบข้อมูล การแก้ไขปัญหา การบริหารคุณภาพจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จ บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า วงจรคุณภาพ PDCA เป็นการบริหารคุณภาพของผลผลิตเป็นสำคัญ ซึ่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในทุก ๆ ส่วนขององค์กรจนได้คุณภาพเป็นที่น่าพอใจตามมาตรฐานที่วางไว้ วงจรคุณภาพ PDCA จึงเป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่ทำให้งานสำเร็จอย่างถูกต้อง ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือการบริหารงาน และการประยุกต์ใช้ในโรงเรียนได้ทุกงานเพื่อให้บุคลากรได้ปฏิบัติจนเป็นนิสัยของการทำงาน สามารถทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการ บรรลุตามเป้าหมายเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรต้องการ

ผู้วิจัยเห็นว่า การนำวงจรคุณภาพเดมมิ่งผสมผสานกับวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) มาใช้ในการศึกษาคำนิยม 12 ประการ จะสามารถแก้ปัญหาและพัฒนาคำนิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลกได้สืบต่อไป

บริบทโรงเรียนบ้านกระสัง

1. ประวัติและความเป็นมา

โรงเรียนบ้านกระสังสร้างเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2490 โดยมีผู้อุทิศที่ดินปลูกสร้างโรงเรียน จำนวน 4 ราย คือนายช่าง ศิริสุข นายพลวง ศิริสุข นายเต็ง ศิริสุข และนางร่วม ยอดจรัมย์ รวม 20 ไร่ โดยมีเขตที่ดินข้างเคียงติดต่อดังนี้ ทิศเหนือจดสวนของ นายบุญเหลือ ศิริสุข ทิศใต้จดถนน ทิศตะวันออกจดถนน ทิศตะวันตกจดสวนของนายสมบุรณ์ อันที เดิมนักเรียนต้องเดินเท้าไปโรงเรียนบ้านหนองแวง เหตุที่ตั้งโรงเรียนขึ้น เพราะระยะทางไกลกว่า 2 กิโลเมตร โดยนายจันทร์ จรัมย์ ผู้ใหญ่บ้านและชุมชนชาวบ้านกระสังได้พร้อมใจกันสละแรงงาน แรงกาย บริจาคทรัพย์ เงิน จัดหาวัสดุ สร้างเป็นอาคารเรียนชั่วคราว โดยเปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และต่อมานายพิณ จงสวัสดิ์ ศึกษาธิการประจำกิ่งอำเภอสตึก วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2490 ได้กล่าวเปิดงานและขนานนามโรงเรียนนี้ว่า “โรงเรียนประชาบาล” ได้แต่งตั้งให้นายปูน เมืองภา เป็นครูใหญ่ และได้รับความร่วมมือด้วยดีจากชุมชนบ้านกระสังมาโดยตลอด จนกระทั่งปัจจุบันได้เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมี นายจันทร์เพ็ง ทาระเวท ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกระสัง โดยมีข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งหมด จำนวน 21 คน และมีนักเรียนทั้งหมดจำนวน 264 คน

โดยแยกรายละเอียดจำนวนนักเรียน รายชื่อครูและบุคลากรทางการศึกษา และรายชื่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านกระสัง ปรากฏตามตารางที่ 1 ตารางที่ 2 และ ตารางที่ 3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียน จำแนกตามระดับชั้น (ปีการศึกษา 2557)

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
ชั้นอนุบาลปีที่ 1	15	11	26
ชั้นอนุบาลปีที่ 2	13	9	22
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	10	13	23
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	12	15	27
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	16	12	28
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	9	15	24
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	10	17	27
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	15	8	23
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	8	8	16
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	7	17	24
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	13	11	24
รวม	128	136	264

ที่มา : (รายงานการประเมินตนเอง. 2557 : 12)

จากตารางที่ 1 พบว่า จำนวนนักเรียน รวม 264 คน แยกเป็นชาย 128 คน และหญิง 136 คน

ตารางที่ 2 จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนบ้านกระสัง (ปีการศึกษา 2557)

ที่	ตำแหน่ง	จำนวน	ครู คศ.1	ครู คศ.2	ครู คศ.3	รวม
1	ผู้บริหาร	1	-	-	-	1
2	ครู	13	4	1	8	13
3	พนักงานราชการ	3	-	-	-	3
4	ธุรการ	1	-	-	-	1
5	นักการ	1	-	-	-	1
6	ช่างปูน	1	-	-	-	1
7	ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ	1	-	-	-	1
รวม		21	4	1	8	21

ที่มา : (รายงานการประเมินตนเอง. 2557 : 13)

จากตารางที่ 2 พบว่า โรงเรียนมีจำนวนครุรวมทั้งผู้บริหารโรงเรียน 14 คน พนักงานราชการ 3 คน ครูธุรการ 1 คน นักการ 1 คน ช่างปูน 1 คน พี่เลี้ยงเด็กพิการ 1 คน โดยมีครู คศ. 1 4 คน ครูวิทยฐานะชำนาญการ 1 คน ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ 8 คน

ตารางที่ 3 องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านกระสัง

ที่	องค์ประกอบ	จำนวน
1	ประธาน	1
2	ผู้ทรงคุณวุฒิ	6
3	ผู้แทนองค์กรชุมชน	1
4	ผู้แทน อ.ป.ท.	1
5	ผู้แทนผู้ประกอบการ	1
6	ผู้แทนศิษย์เก่า	1
7	ผู้แทนสถาบันศาสนา	2
8	ผู้แทนครู	1
9	กรรมการและเลขานุการ	1
รวม		15

ที่มา : (รายงานการประเมินตนเอง. 2557 : 14)

จากตารางที่ 3 พบว่า โรงเรียนมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 คน แยกเป็น ประธาน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน ผู้แทนองค์กรชุมชน 1 คน ผู้แทนองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น 1 คน ผู้แทนผู้ประกอบการ 1 คน ผู้แทนศิษย์เก่า 1 คน ผู้แทนสถาบันศาสนา 2 คน ผู้แทนครู 1 คน กรรมการและเลขานุการ 1 คน

2. ที่ตั้ง ขนาด สภาพชุมชน

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านกระสัง ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 147 หมู่ที่ 1 บ้านกระสัง ตำบลกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีเนื้อที่ 20 ไร่ ทำการเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นชั้นสูงสุด โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจาก ชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและส่วนราชการเป็นอย่างดี

ที่ตั้งของโรงเรียน

ห่างจากอำเภอสตึก จำนวน 21 กิโลเมตร

ห่างจากจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 65 กิโลเมตร

ห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 65 กิโลเมตร หมู่บ้านในเขตบริการของโรงเรียน

หมู่ที่ 1 บ้านกระสังใต้

หมู่ที่ 2 บ้านกระสังเหนือ

3. ผลสำเร็จและความภาคภูมิใจในด้านคุณธรรม จริยธรรมประกอบไปด้วย

3.1 ได้รับรางวัลดีเยี่ยมในการประกวดสวนดอกไม้ทำนองสรภัญญะ ในงานประกวดโรงเรียนดีศรีตำบล

3.2 ได้รับรางวัล เหรียญเงิน การแข่งขันเล่านิทานคุณธรรม ช่วงชั้นที่ 1 - 3 ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2555

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

จิตประสงค์ ชาวเจริญ (2548 : 114-115) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมใน

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 360 คน จาก 26 โรงเรียน ใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า ความสำคัญของการปลูกฝังค่านิยม นักเรียนเห็นด้วยระดับมาก การอบรมนักเรียน นักเรียนเห็นด้วยระดับมาก การเรียนการสอนในห้องเรียน นักเรียนเห็นด้วยระดับมาก การเรียนการสอนนอกห้องเรียน นักเรียนเห็นด้วยระดับมาก การวัดผลและประเมินผล นักเรียนเห็นด้วยระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับการค่านิยมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนตามตัวแปรเพศหมวดวิชาที่สอน ประสบการณ์ การสอนและขนาดโรงเรียน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนระหว่างหมวดวิชาเกี่ยวกับการปลูกฝังค่านิยม ด้านความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมด้านหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมด้านการอบรมนักเรียนและด้านการเรียนการสอนในห้องเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นของนักเรียนในโรงเรียนขนาดต่างกันเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมหลักของคนไทยด้านหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เกี่ยวกับคุณธรรมด้านการเรียนการสอนในห้องเรียน ด้านการเรียนการสอนนอกห้องเรียน และด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ถวิล พินอนู (2548 : 147 - 148) ได้ศึกษาพฤติกรรมด้านค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายด้านทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความเสียสละ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการประหยัดอดออม และด้านความสะอาด โดยมีรายชื่อที่คุณธรรมค่อนข้างสูงจำนวน 1 ข้อ ในแต่ละด้านดังนี้ เข้าร่วมงานสังคมตามที่ได้รับคำเชิญ อุทิศเวลาเพื่อประโยชน์ส่วนรวมไม่ร่วมกันกับคนใกล้ชิดหรือพรรคพวกในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน จากตำแหน่งหน้าที่ตัดสินใจด้วยความเป็นธรรมตามหลักการและเหตุผล จัดให้มีการประชุมผู้ร่วมงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ไว้วางใจให้อภัยผู้ร่วมงานอยู่อย่างเอื้อนิตย บริหารงานโดยยึดหลักระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นหลัก ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความเสียสละ ด้านการพึ่งตนเอง และด้านความซื่อสัตย์ ไม่

แตกต่างกัน แต่ประธานกรรมการโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนใน 3 ด้านที่เหลือน้อยกว่าครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านมีความเมตตากรุณาต่อผู้ร่วมงานและผู้อื่นด้านมีความรักและห่วงใยผู้ร่วมงาน และด้านมองโลกในแง่ดี

บุญร่วม คีตการ (2548 : 164 - 166) ได้ศึกษาปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนคติของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม โดยส่วนรวมและเป็นรายด้าน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับดังนี้ คุณธรรมในการครองตน คุณธรรมในการครองคน และคุณธรรมในการครองงาน ระดับการปฏิบัติตามค่านิยมโดยส่วนรวมและเป็นรายด้านของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติมากกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ นักเรียนโรงเรียนขนาดกลางมีระดับการปฏิบัติมากกว่าผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่

ประเทือง เลื่อมใส (2548 : 183 - 185) ได้ศึกษา การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 -2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาพสินธุ์ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษามีการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง รายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ การจัดการเรียน การบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน และการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมโดยตรง ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ตามความคิดเห็นของครูในสถานภาพต่างกัน พบว่า ฝ่ายบริหารมีการดำเนินส่งเสริมและจริยธรรมมากกว่าครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รุ่งทิwa จันทร์วัฒนวงษ์ (2548 : 155 - 157) ได้ทำการวิจัย บทบาทของครูต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พบว่า บทบาทของครู คือ บทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างดี จัดการเรียนการสอนคุณธรรมจริยธรรมสอดแทรกในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนเองสอน ใช้วิธีการบอกและแนะนำ มีนิทานเป็นสื่อและการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ คือ การพานักเรียนไปวัด แต่ยังคงพบว่ามีการใช้หนังสือเป็นอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ของผู้เรียนประมินผลโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมและแบบทดสอบ

บทบาทในการเป็นตัวอย่างที่ดีครูได้แสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน คือ การแสดงมารยาทไทยการไหว้ การใช้วาจาสุภาพต่อเพื่อนครูและบุคคลอื่น

การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยและด้วยผ้าไหม แต่ครูเป็นแบบอย่างน้อย คือการปฏิบัติตามข้อห้ามทางศาสนา เช่น การดื่มสุรา

บทบาทในการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ครูใช้กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและการฟังเทศน์ เป็นกิจกรรมส่งเสริมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม จัดบรรยากาศในห้องเรียน เช่น จัดให้มีสัญลักษณ์ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับคำคมด้านคุณธรรมจริยธรรม และกำหนดหน้าที่รับผิดชอบในห้องแก่นักเรียนแต่ละคน เช่น การทำเวรความสะอาด

ครูมีการปลูกฝังพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก รายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญู ความเมตตา การมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ ปัญหา คือ การขาดสื่อประกอบการสอนด้านคุณธรรมจริยธรรม ครูขาดเทคนิคการสอนที่เป็นรูปธรรม โดยครูมีความต้องการที่จะเข้ารับการพัฒนาเรื่องรูปแบบ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และเทคนิคและวิธีการประเมินผลคุณธรรมจริยธรรม

อดิศักดิ์ มุ่งชู (2548 : 167 - 170) ได้รายงานการพัฒนาให้นักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โรงเรียนนาตุนประชาสรรค์ อำเภอนาตุน จังหวัดมหาสารคาม ใน 6 ด้าน คือ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ การปฏิบัติตามหลักศาสนาเบื้องต้นของศาสนาพุทธ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีเมตตากรุณาและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการประหยัดในปีการศึกษา 2548 - 2550 ผลการศึกษาพบว่า ปีการศึกษา 2548 โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความซื่อสัตย์ การประหยัด และความเมตตากรุณาและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปฏิบัติตามหลักศาสนาเบื้องต้นของศาสนาพุทธ ปีการศึกษา 2549 โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความเมตตากรุณาและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีวินัย และการประหยัด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความรับผิดชอบ ปีการศึกษา 2550 โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การประหยัด ความเมตตากรุณาและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีวินัย และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความรับผิดชอบ

พีระพงษ์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2549 : 152 - 154) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ; ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การสอดแทรกในการสอนรายวิชาต่าง ๆ ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนได้ปลูกฝังค่านิยมโดยในการนำเข้าสู่บทเรียน ได้พูดถึงเนื้อหาหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้นักเรียนได้ปฏิบัติได้มากน้อยเท่าไร โรงเรียนกำหนดการปลูกฝังคุณธรรมทุกด้านในการสอนเนื้อหาวิชาในทุกรายวิชาและทุกครั้งที่ทำการสอน ปัญหาที่พบส่วนมากจะเกิดจากตัวนักเรียนเอง คือ นักเรียนบางส่วนไม่ให้ความสนใจ อีกทั้งยังไม่

ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควร การสอดแทรกคุณธรรมด้านต่างๆ ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ยากเนื่องจากครูผู้สอนขาดเทคนิควิธีการปลูกฝังคุณธรรมด้านต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดทำโครงการอบรมสัมมนาเทคนิควิธีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่ครูผู้สอน การปลูกฝังค่านิยมโดยตรง โรงเรียนได้เน้นการโดยการสอนรายวิชาที่มีเนื้อหาด้านความมีระเบียบวินัย มีการใช้สื่อการสอนเพื่อปลูกฝังค่านิยมมีการอบรมหน้าเสาธงโดยครูเวรและครูที่ปรึกษา มีการอบรมประจำสัปดาห์โดยคณะกรรมการดำเนินคุณธรรมจริยธรรมเชิงวิทยากรจากภายนอกมาให้การอบรมมีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและวันสำคัญอื่น ๆ การจัดกิจกรรมค่ายพุทธบุตรแต่โรงเรียน ขาดงบประมาณในการดำเนินการ นักเรียนบางส่วนยังไม่มี การปฏิบัติตนตามเป้าหมาย เนื่องจากสื่อภายนอกมีอิทธิพล เช่น สื่อวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์มีการลอกเลียนแบบในตัวอย่างที่ไม่เหมาะสม โรงเรียนได้แก้ปัญหาโดยให้คำแนะนำการเลือกสื่อการเชิงวิทยากรมาให้การอบรมมากขึ้น และจัดสรรงบประมาณให้เพิ่มเติม การบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน โรงเรียนได้มีการกำหนดกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกัน ครูทุกคนและนักเรียนร่วมมือกัน การจัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน มีการจัดกิจกรรมพิเศษนอกเหนือจากการเรียนการสอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ปัญหาสำคัญทางสถิติที่พบคือ การจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมไม่สามารถจัดได้ครบทุกระดับชั้น นักเรียนบางส่วนขาดความสนใจและไม่กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดให้มีป้ายคำเดียว คำสุภาพดี เพื่อปลูกฝังคุณธรรมด้านต่าง ๆ ขอความร่วมมือจากส่วนราชการ ชุมชนและวัด เพื่อกำหนดมาตรการและแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกัน

พิมพ์พรรณ เทพสุเมานนท์ (2549 : 212 - 216) ได้วิจัยเรื่อง จริยธรรมของครูและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดคณะศึกษาศาสตร์/คณะครุศาสตร์ ทบวงมหาวิทยาลัย และมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัด คณะกรรมการการศึกษากรมเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ สรุปผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้าน ของอาจารย์และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์กัน ส่วนคะแนนจริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กันในทางบวก และอาจารย์มัธยมศึกษาตอนปลายเพศหญิงและชายมีคะแนนจริยธรรมด้านความสามัคคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยอาจารย์เพศหญิงมีคะแนนจริยธรรมสูงกว่าอาจารย์เพศชาย อาจารย์มัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอายุ และสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีคะแนนจริยธรรมรายด้านและคะแนนจริยธรรมรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน และที่สังกัดประเภทโรงเรียนแตกต่างกันมีคะแนนจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความยุติธรรม ความเสียสละ ความสามัคคี และคะแนนจริยธรรม รวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเพศหญิงและเพศชาย มีคะแนนจริยธรรมรายด้านและคะแนนจริยธรรมรวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสังกัดประเภทโรงเรียนต่างกันมีคะแนนจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความยุติธรรม ความเสียสละความสามัคคี และคะแนนจริยธรรมรวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับระดับจริยธรรมรายด้านของอาจารย์มัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับ 3 มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ และอยู่ในระดับ 4 มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม ส่วนระดับจริยธรรมรายด้านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับ 3 (มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ และระดับจริยธรรมรวมทุกด้านของอาจารย์และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับ 3 (มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ))

ศวิณี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2549 : 207 -211) ได้ศึกษาปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของครูให้นักเรียน ระดับประถมศึกษา กลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูประถมศึกษากลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชนด้านการเรียนการสอน ด้านการประพฤติปฏิบัติของครู ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนนักเรียน และด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน มีปัญหาจากการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ครูชายและครูหญิงมีปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนและด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน ครูที่อายุต่างกันมีปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนนักเรียนส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความหมายแตกต่างกัน ครูที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน ฝ่ายบริหารและครูผู้สอนมีปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่สถานภาพสมรส โสด สมรส หม้าย มีปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนทุกด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนนักเรียน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน ครูที่มีประเภทวิชาสอนต่างกัน มีปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนทุกด้านไม่

แตกต่างกัน ครูที่สอนในระดับชั้นต่างกัน มีปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนทุกด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่เคยผ่านการอบรมและไม่เคยผ่านการอบรมการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมมีปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนทุกด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่เป็นครูประจำชั้นและไม่ได้เป็นครูประจำชั้น มีปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียนทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สมพร สอนสนาม (2549 : 174-176) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และครู-อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผลของการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูโดยส่วนรวมและจำแนกสถานภาพตำแหน่งเห็นว่า ครู-อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด มีพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยมีรายชื่อที่มีความเห็นด้วยในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดจำนวน 2 ชื่อ ในแต่ละด้านตามลำดับดังนี้ แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับโอกาสต่างๆ มีวินัยประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณครู ตลอดจนรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง สั่งสอนอบรมนักเรียนด้วยความรักความเมตตาอย่างเท่าเทียมกัน ใช้เหตุผลและหลักธรรมประกอบในการตัดสินใจเพื่อลงโทษนักเรียน สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้อื่นเป็นพลเมืองดี และการรณรงค์ส่งเสริมให้บุคคลรู้จักใช้สิทธิหน้าที่ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นว่า ครูและนักเรียนมีพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

จิระศักดิ์ สงวนชีพ (2550 : 158 - 160) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับ ครูและนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตนด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับครูและนักเรียน อยู่ในระดับดีมาก ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่าครูเพศชายมีระดับการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมมากกว่าครูเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีระดับการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม มากกว่าครูเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อเปรียบเทียบตามสถานภาพระหว่างครูโสดและที่สมรสแล้ว พบว่าระดับการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม ไม่แตกต่างกันในส่วนของระดับตำแหน่งพบว่า ครูที่มีระดับตำแหน่งสูงมีการปฏิบัติตนในด้านคุณธรรมมากกว่าระดับตำแหน่งอื่นแต่การปฏิบัติตนด้านจริยธรรม พบว่ามีระดับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ธนพงศ์ มงคล (2550 : 197 - 198) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมในโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกประถม ผลการศึกษาพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรความคิดเห็นของนักเรียนต่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดมีผลต่อการพัฒนาจริยธรรมแก่นักเรียนอยู่ในระดับมาก และผู้ปกครองมีความต้องการให้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กประพฤติตนเป็นคนดีอย่างสม่ำเสมอโดยให้ทุก

คนมีส่วนร่วมและช่วยกันอบรมปลูกฝังทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อหรือส่งเสริมต่อการพัฒนาจริยธรรม ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดไว้อยู่ในระดับมาก และผู้ปกครองมีความต้องการให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยครูและนักเรียนต้องร่วมมือกันในการจัดหาสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมด้านบุคลากร ความคิดเห็นของผู้ปกครองมีความต้องการให้พัฒนาบุคลากรระบบการเรียนการสอน ควบคุมคุณธรรมและครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ใช่ใช้อารมณ์กับเด็ก

ศรีอุทัย โสทน และคนอื่น ๆ (2550 : 151- 153) ได้พัฒนาชุดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม สำหรับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 ชุด คือ 1) ความสนใจใฝ่รู้และสร้างสรรค์ 2) ความมีน้ำใจ 3) ความมีวินัย 4) ความเป็นไทยและ 5) การบริโภคด้วยปัญญาในวิถีชีวิตไทย โดยทดลองใช้สอนกับนักเรียนโรงเรียนศรีอโศกธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์ 5 แห่ง รวมจำนวน 392 คน พบว่า ชุดกิจกรรมทั้ง 5 ชุด มีเนื้อหา ลำดับขั้นตอน สื่อและอุปกรณ์ที่ครูสามารถนำไปใช้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างมีคุณภาพโดยมีประสิทธิภาพ กระบวนการ/ผลลัพธ์เท่ากับ 83.82/87.31 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และนักเรียนมีคุณลักษณะด้านจิตพิสัยของผู้เรียนเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมก่อนนักเรียนเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางส่วนหลังจัดกิจกรรมนักเรียนมีคุณลักษณะด้านจิตพิสัยเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แสงดาว คงนาวัง (2550 : 164 - 166) ได้รายงานการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรม นักเรียนมีการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังจัดกิจกรรมนักเรียนมีการปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก หลังจัดกิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนมีการปฏิบัติตนโดยภาพรวมและรายด้าน 6 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความเสียสละ ด้านการพึ่งตนเอง และด้านความซื่อสัตย์ มากกว่าก่อนจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 สูงกว่าเกณฑ์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้ 2.50 ปัญหาและแนวทางแก้ไข ได้แก่ ขาดบุคลากร งบประมาณ สถานที่ การแก้ไขเชิงวิทยากรจากท้องถิ่น การใช้วัสดุและสถานที่ฝึกนอกห้องเรียน และใช้สถานสถานหรือสถานที่อื่นในท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน

ประยูร พรหมสูตร (2550 : 90-91) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนชุมชนปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยนำหลักการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบในการดำเนินการพัฒนา มี 4 ขั้นตอน คือ การ

วางแผน ชั้นปฏิบัติ ชั้นสังเกต และชั้นสะท้อน พบว่าผลจากการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์และการนิเทศภายในทำให้ครูได้รับความรู้ความเข้าใจเกิดทักษะในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมประสงค์อยู่ในระดับดี

สุชาติ อาจศัตรู (2550 : 162 - 163) ได้ศึกษา การพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนภูวามหาวิทยาลัย อําเภอสรรคบุรี จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน คือ นักเรียนมีพฤติกรรมสายและหนีเรียนเนื่องจากยังไม่มีระบบที่ชัดเจนและขาดความต่อเนื่อง ขาดการประสานงานความร่วมมือระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งเป็นผลกระทบให้มีการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาความประพฤติของนักเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โรงเรียนได้นำเอาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้โดยครูที่ปรึกษาเป็นกลุ่มเป้าหมาย ผลการพัฒนาทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ทั้งการมาสายการหนีเรียน การทะเลาะวิวาท ชู้สาวและการเกี่ยวข้องกับสารเสพติดลดลง โดยหลังการดำเนินงานครูมีความรู้ความเข้าใจและนำสู่การปฏิบัติรวมทั้งนักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยภาพรวมและรายด้านมากกว่าก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. งานวิจัยต่างประเทศ

คอสต้า (Costa, 2005 : 6141 -A) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กเล็กในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมต่างกัน กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง 96 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก พบว่า เพศและระดับชั้นไม่มีอิทธิพลต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่องค์ประกอบที่น่าสนใจ คือ กลุ่มเพื่อนและอิทธิพลของโรงเรียนอาจส่งเสริมให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นได้

แบร์ (Bear, 2005 : 4961 -A) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อปัญหาด้านความประพฤติและสติปัญญาในกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 6 จำนวน 60 คนในเมืองไอโอวา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ โคลเบอร์ก (Kohlberg) และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของ สแตนฟอร์ด (Stanford) ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาความประพฤติลดลง และวุฒิภาวะทางจริยธรรมเพิ่มขึ้นกับเด็กที่มีเขาว์ปัญญาจะมีความก้าวหน้าทางคุณธรรม จริยธรรม

ลาเรศ (Lares. 2005 : 4353- A) ได้ศึกษาความเข้าใจหลักการและการปฏิบัติตาม หลักการบริหารจัดการคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จ (Total Quality Management : TQM) ในด้านวินัย นักเรียนเพื่อกำหนดคุณภาพของระบบการดูแลจัดการวินัย การแก้ปัญหาวินัยนักเรียน ตลอดจน กำจัดอุปสรรคบางประการในการแก้ปัญหาวินัยนักเรียน เพื่อปรับปรุงค่านิยมที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับ พฤติกรรมที่มีคุณภาพและระบบของพฤติกรรม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเยี่ยมเยียนสำนักงาน วินัยนักเรียน นักเรียน ครู และผู้ปกครองในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แล้วนำมาให้ครูและ นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนโดยใช้หลัก TQM เพื่อร่วมกันตัดสินใจว่า ปัญหาวินัยในเรื่องใด และช่วงเวลาใดของการเรียน ที่เป็นปัญหาสำคัญตลอดจนร่วมค้นหาสาเหตุ ของปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผลการวิจัยสรุปว่าหลักการของ TQM สามารถใช้ในการ แก้ไขปัญหาวินัยของนักเรียนใช้ประโยชน์ได้ เนื่องจากเป็นการทำให้นักเรียนพัฒนาการมีวินัยที่ เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับ ทำให้ผู้ใหญ่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือนักเรียน หาแนวทาง ในบรรยากาศแห่งความไว้วางใจซึ่งกันและกันมีผลทำให้นักเรียนรู้สึกว่าได้รับการสนับสนุนและเสริมสร้าง ความรับผิดชอบในการมีพฤติกรรมของตน หลักการนี้จึงเป็นสนับสนุนให้นักเรียนมีวินัยด้วยตนเอง ไม่ใช่เป็นเครื่องมือที่นำไปสู่ความไม่พอใจหรือโกรธแค้น

โคล (Cole. 2006 9462 - A) ได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้ช่วย ผู้บริหารในด้านการควบคุมดูแลวินัยนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารใน โรงเรียนของรัฐจอร์เจีย การเก็บข้อมูลให้แบบสอบถาม พบว่า ผู้ช่วยผู้บริหารได้ปฏิบัติหน้าที่ได้ อย่างเหมาะสม ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างแขกผู้มาเยี่ยมเยียนโรงเรียนกับบุคคลของ โรงเรียนควบคุมการเข้าชั้นเรียน และประสานงานกับหน่วยงานสนับสนุน

โอซากวี (Osakwe.2006 : 12057 -A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้รูปแบบพัฒนาการ ทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (สำหรับครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในไนจีเรีย) การวิจัยครั้งนี้ต้องการเสนอ พัฒนาการของหลักสูตร การสอนของครูโดยมีแบบอย่างพัฒนาการของโคลเบอร์ก ซึ่งกล่าวว่า พัฒนาการทางจริยธรรมเกิดขึ้นทีละขั้น ในโครงสร้างทั้ง 6 เป็นลำดับอันเป็นผลจากการปฏิบัติกริยา สัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทุกคนจะต้องผ่านขั้นตอนโดยไม่มีใครกระโดดข้ามขั้นแต่ถ้าก้าว ข้ำหรือเร็วขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน แก้ปัญหาทางสังคมอย่างสม่ำเสมอ เป็นปัจจัยอย่างหนึ่ง ที่จะเปลี่ยนจริยธรรมขั้นหนึ่งไปยังอีกขั้นหนึ่งในการนี้อาจช่วยได้โดยการชี้แจงอภิปรายซึ่งต้องมีการนำ เรื่องที่จะช่วยในการพัฒนาของโคลเบอร์ก สู่สถานการณ์ที่ขัดแย้งสถานการณ์เช่นนี้ครูในฐานะผู้นำต้อง รู้ทักษะการชี้แจง

โรมิโอ (Romeo.2006 : 12595 --A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความรู้จริยธรรม จากคะแนนแบบทดสอบพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา มี วัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการสอน การพัฒนาความรู้จริยธรรมจากคะแนนแบบทดสอบการพัฒนาการ

ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 200 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้วิธีการพัฒนาจริยธรรมจากการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมโคลเบอร์ก ผลการวิจัยพบว่า คะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมทั้ง 2 กลุ่มไม่มีความแตกต่างกันและพบว่า องค์ประกอบภูมิหลังของประชากรด้านเพศ อายุ ชั้นเรียน คะแนนสะสมระดับการศึกษาของบิดามารดา และจำนวนปีการศึกษาในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ให้แก่นักเรียนนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือกันทุกภาคส่วนด้วย ตั้งแต่ระดับครอบครัวที่จะต้องมีความรักความอบอุ่น พ่อแม่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ต่อเนื่องไปถึงระดับชุมชนและสังคม เมื่อเด็กเข้าสู่โรงเรียนก็จะได้รับการปลูกฝังค่านิยมจากครูอาจารย์ เพื่อกำหนดกิจกรรมแนวทาง รูปแบบในการพัฒนาที่เป็นไปได้ ภายใต้วัตถุประสงค์เป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และส่งผลให้สังคมมีความสุข รมเย็น ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปเป็นแนวทางในการศึกษาและอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับ ระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ครั้งนี้ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย
- ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย
- ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

1. นักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 64 คน
  2. ครูในโรงเรียนบ้านกระสังปีการศึกษา 2557 จำนวน 14 คน กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
  3. ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังในปีการศึกษา 2557 จำนวน 64 คน
- กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ระหว่างเดือนสิงหาคม 2557 - เดือนมีนาคม 2558 รวมระยะเวลา 8 เดือน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการวิจัยไว้ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนชั้น ม.1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

1. วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

2. เป้าหมาย ศึกษาาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 64 คน ครูผู้สอน 14 คน และผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 64 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามระดับพฤติกรรมค่านิยมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ศึกษาหลักการและทฤษฎีด้านค่านิยม

4.2 สร้างเครื่องมือ โดยจัดทำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าจำนวน 45 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ที่เป็นการคำถามเกี่ยวกับค่านิยมของนักเรียนด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ด้านละ 15 ข้อ

4.3 นำแบบสอบถามที่จัดทำปรึกษาความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4.4 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของคำถามกับการศึกษาค่านิยมของนักเรียนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ประกอบด้วย

1. ผศ.ดร.ณัฐรัชชัย จันทะชุม วุฒิกการศึกษา (ปร.ด.) วิจัยและประเมินผล การศึกษา ผู้อำนวยการสำนักบริการวิชาการ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ การวิจัย

2. อาจารย์อนุสรณ์ ภูสินแก่น วุฒิกการศึกษา (กศ.ม.) การประถมศึกษา อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

3. อาจารย์ศิริภิญญา ตระกูลรัมย์ วุฒิกการศึกษา (ศศ.ม.) จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว อาจารย์สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและภาษาการวิจัย

4.5 ปรับปรุงเครื่องมือหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยใช้สูตร IOC (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2553 : 105) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.67-1.00 ไว้ใช้จัดทำแบบสอบถามโดยคัดเลือกให้เหลือ 30 ข้อ ด้านละ 10 ข้อ ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนบ้านกระสัง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมอีกครั้ง

4.6 จัดประชุมคณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อทำความเข้าใจกับเครื่องมือและการนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.7 นำเครื่องมือที่ผ่านการชี้แจงและเสนอแนะกับผู้ร่วมวิจัยไปเก็บข้อมูลจากครู นักเรียนและผู้ปกครอง

4.8 นำข้อมูลปัญหาที่ได้จากการสำรวจมาจัดกระทำข้อมูลเพื่อหาค่าทางสถิติและจัดอันดับความสำคัญเพื่อนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาต่อไป

5. ผลลัพธ์ที่ได้

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ทราบระดับพฤติกรรมค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ระยะที่ 2 ผลการสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยม ด้าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนโดยใช้ กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA)

1. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้และเข้าใจประชาธิปไตยและความเข้มแข็งของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA)

2. เป้าหมาย

2.1 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จำนวน 14 คน

2.2 นักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง จำนวน 64 คน ได้รับการพัฒนาค่านิยม ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้และเข้าใจประชาธิปไตยและความเข้มแข็งของนักเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม

3.2 แบบบันทึกการสังเกต

3.3 แบบสัมภาษณ์

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ผู้วิจัยนำเสนอปัญหาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้ การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสัง ที่สำรวจโดยใช้แบบสอบถามระดับพฤติกรรมจากระยะที่ 1 ต่อที่ประชุม

4.2 คณะครูผู้ปกครองและนักเรียนร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาระดับ การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้ง ร่างกายและจิตใจของนักเรียน

4.3 ผู้วิจัย คณะครู ผู้ปกครองและนักเรียน ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์พัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนโดยใช้ กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ดังนี้

(P) ขั้นการวางแผน วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของ นักเรียน ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งด้านร่างกายและ จิตใจของนักเรียน จากการสำรวจในระยะเวลาที่ 1 ร่วมกับคณะครู ผู้ปกครอง นักเรียนประชุมปรึกษา หรือสนทนาระดมความคิด เพื่อกำหนดกลยุทธ์ใช้ในการพัฒนางานวางแผนปฏิบัติการโดย ประชุมวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2557 เวลา 14.30 น. ถึง 16.00 น. เกี่ยวกับระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้ง ร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยมีข้อสรุปร่วมกันเห็นว่าสมควรที่จะจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก นักเรียนให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าเดิมและได้จัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาระดับพฤติกรรมปฏิบัติ ตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและ จิตใจของนักเรียน ดังนี้

1. กลยุทธ์ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร
2. กลยุทธ์การสอนสอดแทรกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
3. กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมโดยยกย่องเชิดชูคนดี
4. กลยุทธ์ความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน

ในการดำเนินงานทั้ง 4 กลยุทธ์เริ่มจากการปฏิบัติจนเป็นกิจวัตร สอดสอดแทรกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 1 และ 2 จะเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัยโดยให้ปฏิบัติกิจกรรมทุกวัน ซึ่งเป็นกลยุทธ์หลัก ส่วนกลยุทธ์ที่ 3 และ 4 นั้นจะเป็นกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยมให้กับนักเรียน เป็นกลยุทธ์เพื่อเติมเต็มให้กับนักเรียน โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งครู ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน

กิจกรรมตามกลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร

ในกลยุทธ์ที่ 1 คณะกรรมการพัฒนาค่านิยมของโรงเรียนเห็นว่าการพัฒนาค่านิยมต้องเกิดจากการปฏิบัติอยู่บ่อย ๆ จนเป็นนิสัยและได้กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนดังนี้

1. กิจกรรมสมุดบันทึกความดี เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้ทำเป็นประจำทุกวัน โดยให้นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ตั้งแต่ต้นนอนจนถึงเข้านอน โดยให้นักเรียนเขียนบันทึกความดีเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ที่ตนเองทำในแต่ละวัน โดยบันทึกทุกวัน ลงในแบบบันทึกที่ทางโรงเรียนจัดทำไว้ในวงรอบที่ 1 เริ่มบันทึกตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และในวงรอบที่ 2 เริ่มบันทึกตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ. 2558

2. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาาระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยการอบรมนักเรียน ช่วงเช้า ช่วงเที่ยง หลังเลิกเรียน กิจกรรมนี้จะเน้นที่การให้ความรู้และการสร้างความตระหนักควบคู่กันไปกับการฝึกปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ให้กับนักเรียนโดยแบ่งเวลาออกเป็น 3 ช่วงคือ ช่วงเช้าทำในกิจกรรมหน้าเสาธง ช่วงเที่ยงกิจกรรมอบรมนั่งสมาธิก่อนขึ้นเรียนและช่วงหลังเลิกเรียนสำรวจทบทวนพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ผ่านมาทั้งวันและมอบหมายภารกิจนักเรียน โดย วงรอบที่ 1 เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และในวงรอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ. 2558

3. กิจกรรมรักการอ่าน โดยให้นักเรียนฝึกอ่านหนังสือหลังเข้าแถวเคารพธงชาติหน้าเสาธงตอนเช้าวันละ 20 นาที เนื้อหาที่อ่านจะเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน เมื่อ

นักเรียนแยกแวงเข้าชั้นเรียนเรียบร้อยแล้ว ครูประจำชั้นทุกคนเข้าห้องแล้วให้นักเรียนอ่านหนังสือเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ที่ครูเตรียมไว้ให้ในแต่ละวัน 20 นาทีก่อนที่จะเริ่มเรียนในรายวิชาตามตารางเรียนในแต่ละวันโดยวงรอบที่ 1 เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และในวงรอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ. 2558

กลยุทธ์ที่ 2 การสอนสอดแทรกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ในกลยุทธ์ที่ 2 จะเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระโดยบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน เข้ากับเนื้อหาในแต่ละกลุ่มสาระเพื่อให้เกิดการซึมซับเข้าไปที่ละนิดจนเกิดเป็นนิสัยและได้กำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ดังนี้

1. สอนสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำแผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน สอดแทรกเข้าไปในแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระแล้วนำแผนการสอนมาใช้สอนนักเรียนโดยวงรอบที่ 1 เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และในวงรอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ. 2558

2. สอนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สอดแทรกในชั่วโมงลูกเสือ-เนตรนารี ชั่วโมงชุมนุม โดยวงรอบที่ 1 เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และในวงรอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ. 2558

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมโดยยกย่องเชิดชูคนดี

ในกลยุทธ์ที่ 3 จะเน้นไปที่การส่งเสริมและยกย่องนักเรียนที่มีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ประพฤติดี ตั้งใจเรียน สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่ทำความดีในแต่ละวันโดยในการทำความดีแต่ละครั้งครูจะมอบดาวความดีให้แล้วจดบันทึกไว้ ประกาศผลผู้ที่ได้คะแนนดาวความดีสูงสุดในแต่ละชั้นเรียนในทุกวันศุกร์ และมอบรางวัลหน้าเสาธง วงรอบที่ 1 เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และในวงรอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ. 2558

กลยุทธ์ที่ 4 ความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน

ในกลยุทธ์ที่ 4 ถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญเพราะการที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนให้เป็นคนดีนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ที่สำคัญคือผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือทำให้โรงเรียนทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในช่วงเวลาที่อยู่บ้านเพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการ

ร่วมกันพัฒนานักเรียนให้มีพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ให้ดีขึ้น โดยจัดกิจกรรมดังนี้

1. การเยี่ยมบ้านนักเรียน ร้อยเปอร์เซ็นต์ เป็นการสำรวจข้อมูลและความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ในชุมชนและเขตพื้นที่บริการ เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยให้ครูที่ปรึกษาทุกชั้นไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเดือนละ 2 ครั้ง โดยวงรอบที่ 1 เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และในวงรอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ. 2558

2. ภาคี 4 ฝ่าย เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ช่วยกันพัฒนาค่านิยม 12 ประการของนักเรียน ช่วยกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนร่วมกับโรงเรียน โดย ครู ผู้ปกครองนักเรียนตัวแทนชุมชน นักเรียนเข้าร่วมประชุมทุกวันศุกร์ วงรอบที่ 1 เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และในวงรอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ. 2558

(D) ขึ้นปฏิบัติตามแผน ผู้วิจัยและคณะครูดำเนินงานกิจกรรมตามแผนกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสัง ตามปฏิทินการปฏิบัติงานในวงรอบการพัฒนาที่ 1 ทั้ง 4 กลยุทธ์ 8 กิจกรรม ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร

กลยุทธ์ที่ 1 ประกอบด้วย 3 กิจกรรมและได้ดำเนินงานแต่ละกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมสมุดบันทึกความดี เริ่มต้นดำเนินการตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 โดยให้นักเรียนจดบันทึกความดีเกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ตามแบบบันทึกที่ทางคณะกรรมการพัฒนาพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ได้กำหนดไว้ให้ปฏิบัติและมีกรบันทึกสรุปข้อมูลนักเรียนลงในแบบฟอร์มทุกสัปดาห์ในการบันทึกนั้นให้นักเรียนเขียนบันทึกความดีที่ตนเองทำในแต่ละวัน และให้นักเรียนส่งสมุดบันทึกความดีเวลา 08.00 น. กับครูประจำชั้นและให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ตรวจสมุดบันทึกความดี แล้วส่งคืนให้กับนักเรียนทุกวันภายในเวลา 16.30 น. เพื่อให้นักเรียนได้บันทึกความดีในวันถัดไป

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยม เป็นกิจกรรมที่เน้นการฝึกอบรมนักเรียนให้ความรู้แก่นักเรียนทุกวันเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยแบ่งระยะเวลาการอบรมให้ความรู้เป็น 3 ระยะ คือ ช่วงเช้า ช่วงเที่ยง โดยให้ครูเวรประจำวันเป็นผู้อบรมนักเรียนในเนื้อหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 โดยช่วงเช้าหลังจากที่นักเรียนทำกิจกรรมหน้าเสาธงเสร็จเรียบร้อยประธานนักเรียนเชิญครูเวรมาให้

โอวาทและกล่าวอบรมสั่งสอนนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน และการปฏิบัติตนของนักเรียน วันละ 1-2 เรื่อง ครูเวรรับผิดชอบให้ข้อเสนอแนะยกย่องชมเชยนักเรียนที่ทำความดี และขอความร่วมมือนักเรียนที่ปฏิบัติตนบกพร่อง ให้ปรับปรุงแก้ไขตนเองใหม่ให้ดีขึ้น ส่วนช่วงเที่ยง หลังจากที่นักเรียนรับประทานอาหารเช้าเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนขึ้นเรียนช่วงบ่าย นักเรียนเข้าแถวใต้อาคารเรียนมัธยมศึกษา เมื่อเข้าแถวเรียบร้อยแล้ว ผู้นำกล่าวสวดมนต์ และท่องค่านิยม 12 ตามลำดับ ส่วนครูเวรหรือครูที่ได้รับมอบหมายจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมที่ต้งามและยกย่องชมเชยนักเรียนที่ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี

กิจกรรมรักการอ่าน โดยให้นักเรียนฝึกอ่านหนังสือหลังเข้าแถวเคารพธงชาติหน้าเสาธงตอนเช้าวันละ 20 นาที ซึ่งเนื้อหาที่กำหนดให้นักเรียนอ่านเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน และกำหนดให้นักเรียนเขียนบันทึกการอ่านในแต่ละวัน แล้วให้นักเรียนส่งสมุดบันทึกการอ่านกับครูที่ปรึกษาทุกวัน ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติเสร็จเรียบร้อยแล้ว และเข้าห้องเรียนตามปกติ ครูประจำชั้นแต่ละห้องนำเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนที่กำหนดไว้ มาให้นักเรียนอ่านโดยใช้เวลาในการอ่าน 20 นาที หลังจากนั้นให้นักเรียนเขียนบันทึกการอ่าน และให้ส่งครูประจำชั้นทุกคน หลังจากนั้นเริ่มเรียนวิชาแรกตามตารางกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ

กลยุทธ์ที่ 2 การสอนสอดแทรกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 2 ประกอบด้วย 2 กิจกรรม และได้ดำเนินงานแต่ละกิจกรรมดังนี้

สอนสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำแผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน สอดแทรกเข้าไปในแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และให้คณะครูแต่ละท่านเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557

สอนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้ดำเนินการสอนสอดแทรกเพื่อเติมเต็มในเนื้อหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ในช่วงชั่วโมง ทุกวันอังคาร ชั่วโมง ลูกเสือ-เนตรนารี ในทุกวันพุธ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมโดยยกย่องเชิดชูคนดี

กลยุทธ์ที่ 3 จะเน้นไปที่การส่งเสริมและยกย่องนักเรียนที่มีพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนดี ตั้งใจเรียน สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่ทำ

ความดีในแต่ละวันโดยในการทำความดีแต่ละครั้งครูจะมอบดาวความดีให้แล้วจดบันทึกไว้ ประกาศผลผู้ที่ได้คะแนนดาวความดีสูงสุดในแต่ละชั้นเรียนในทุกวันศุกร์ และมอบรางวัลหน้าเสาธง โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 โดยช่วงเช้าหลังจากที่นักเรียนทำกิจกรรมหน้าเสาธงเสร็จเรียบร้อยประธานนักเรียนเชิญครูเวรมาให้อิโวกาและกล่าวอบรมสั่งสอนนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน และการปฏิบัติตนของนักเรียน วันละ 1-2 เรื่อง ครูเวรรับผิดชอบให้ข้อเสนอแนะยกย่องชมเชยนักเรียนที่ทำความดี และขอความร่วมมือนักเรียนที่ปฏิบัติตนบกพร่อง ให้ปรับปรุงแก้ไขตนเองใหม่ให้ดีขึ้น และมอบรางวัลให้กับนักเรียนที่สะสมดาวความดีได้สูงสุดในแต่ละชั้นทุกวันศุกร์และหากช่วงไหนที่มีนักเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นจากการแข่งขันกีฬา สอบชิงทุนการศึกษาได้ หรือในการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครูเวรก็จะเชิญนักเรียนเหล่านี้ออกไปโชว์ ที่หน้าเสาธงพร้อมกล่าวยกย่องชมเชยและให้กำลังใจและแนะนำให้นักเรียนทุกคนเอาเป็นแบบอย่างต่อไป

กลยุทธ์ที่ 4 ความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน

กลยุทธ์ที่ 4 ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้ดำเนินงานแต่ละกิจกรรมดังนี้

1. การเยี่ยมบ้านนักเรียน ร้อยเปอร์เซ็นต์ เป็นการสำรวจข้อมูลและความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ในชุมชนและเขตพื้นที่บริการ เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 โดยให้ครูประจำชั้นออกเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกอาทิตย์ สอบถามสำรวจข้อมูลและความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองในชุมชนและเขตพื้นที่บริการให้ครบทุกคน

2. ภาศึ 4 ฝ่าย เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ช่วยกันพัฒนาระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ช่วยกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนร่วมกับโรงเรียน เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม 2557 โดยให้ตัวแทนครู ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนเข้าร่วมประชุม ปรีกษาหารือ ทุกวันศุกร์เพื่อช่วยพัฒนาระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนให้ดีขึ้น

(C) ขั้นตอนตรวจสอบผลการปฏิบัติการ ผู้วิจัยคณะครูที่รับผิดชอบกิจกรรมเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์ ประเมินนักเรียนว่านักเรียนได้รับการพัฒนาเป็นที่น่าพอใจหรือไม่

(A) ขั้นตอนแก้ไขปัญหา ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย รวบรวมข้อมูลจากการสอบถาม การสัมภาษณ์ ทั้งขณะที่ปฏิบัติและภายหลังการปฏิบัติตามแผน มาร่วมกันวิเคราะห์ ประชุม ปรีกษาหารือวิจารณ์ร่วมกันตามกรอบแนวคิดและสรุปรายงานผลการศึกษาระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสัง จำนวน 64 คน ว่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่

กำหนดไว้หรือไม่ หากยังไม่บรรลุผลก็ดำเนินการพัฒนาในรอบที่ 2 โดยเริ่มจากชั้นวางแผน ชั้นปฏิบัติการ ชั้นตรวจสอบ และชั้นปรับปรุงแก้ไขตามลำดับ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ดังนี้

1. ศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในภาพรวมของโรงเรียนบ้านกระสังจำนวน 64 คน

2. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยศึกษาเอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับค่านิยม

3. สร้างเครื่องมือ จัดทำแบบสอบถามแบบประเมินค่าจำนวน 45 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบและหาค่าความเชื่อมั่นแล้วเสนอกรรมการที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขปรับปรุง

5. ประชุมผู้คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน เพื่อทำความเข้าใจกับเครื่องมือและการนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย

6. นำเครื่องมือเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย

ระยะที่ 2 ผลการสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ดังนี้

1. นำเสนอข้อมูลปัญหาจากการศึกษาปัญหาในระยะที่ 1 ต่อที่ประชุม

2. ร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของปัญหา

3. กำหนดกลยุทธ์ จุดพัฒนา ตามกระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง(PDCA)

4. ดำเนินการพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ตามกลยุทธ์ที่กำหนด

5. สรุปรายงานผล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัย 3 ชนิด ได้แก่

1.1 แบบสอบถาม

1.2 แบบสัมภาษณ์

1.3 แบบสังเกต

2. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย นำเสนอดังนี้

2.1 แบบสอบถามประเมินระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน

การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า แบบ 5 ตัวเลือก เพื่อตรวจสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ตามความคิดเห็นของครู ผู้ปกครอง นักเรียน ซึ่งเลือกตอบอย่างเสรีตามโครงสร้างเนื้อหาการประเมินทั้ง 3 ด้าน คือ

2.1.1 ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

2.1.2 การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย

2.1.3 ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน

2.2 แบบสัมภาษณ์

2.2.1 เป็นแบบมีโครงสร้าง ใช้สอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานด้านพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์สภาพจริงของนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติตน

ตามค่านิยมของนักเรียน จากการกำหนดกิจกรรมของคณะกรรมการพัฒนาระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยม ตามกรอบการวิจัย

ส่วนที่ 3 เป็นการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์

2.2.2 แบบไม่มีโครงสร้าง ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่พบเห็นในการสัมภาษณ์ จะสัมภาษณ์สดหรือสัมภาษณ์ปากเปล่ากับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งครู และนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลแล้วสรุปในวาระการประชุม

2.3 แบบสังเกต เป็นแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม การดำเนินงานพัฒนา ค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้ประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนตาม ใช้บันทึกสิ่งพบเห็นขณะที่สังเกต นำเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไข

วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยใช้ในการประเมินนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการพัฒนาระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียน โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นแบบสำรวจประเมินระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนในภาพรวม โดยครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วกำหนดโครงสร้างแบบสำรวจ

1.2 ขอคำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เกี่ยวกับการสร้างแบบสำรวจระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน

1.3 สร้างแบบสอบถามตามโครงสร้างเนื้อหาที่กำหนด

1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

1.5 เสนอแบบสำรวจต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียน

1.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสำรวจตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบมีโครงสร้างใช้สอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง

2.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วกำหนดโครงสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 ขอคำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เกี่ยวกับรูปแบบการสัมภาษณ์

2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามโครงสร้างที่กำหนด

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา รูปแบบและการใช้ภาษา จากนั้นจึงเสนอแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

2.4.1. ผศ.ดร.ณัฐชัย จันทะชุม วุฒิกการศึกษา (ปร.ด.) วิจัยและประเมินผลการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักบริการวิชาการ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ การวิจัย

2.4.2 อาจารย์อนุสรณ์ ฤสินแก่น วุฒิกการศึกษา (กศ.ม.) การประถมศึกษา อาจารย์สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

2.4.3. อาจารย์ศิริกัญญา ตระกูลรัมย์ วุฒิกการศึกษา (ศศ.ม.) จิตวิทยา การศึกษาและการแนะแนว อาจารย์สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและภาษาการวิจัย เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของคำถามกับการพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. แบบสังเกต ผู้วิจัยและคณะครูผู้สอนเป็นผู้สังเกตและเป็นผู้รวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง กำหนดประเด็นของการพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียน ที่จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกต

3.2 นำประเด็นที่จะสังเกตเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเสนอและสร้างแบบสังเกตตามประเด็นของการพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามวิธีการและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชุมคณะครู ผู้ปกครอง นักเรียนชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นในการดำเนินงาน
2. ส่งแบบสอบถามให้คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน เพื่อสำรวจข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา ระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ก่อนดำเนินงาน
3. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย สัมภาษณ์ และสังเกตพฤติกรรมนักเรียน บันทึกผลการสัมภาษณ์ สังเกตพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเป้าหมายตามแบบสำรวจที่จัดทำ
4. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจในระยะที่ 1 มาวิเคราะห์ เพื่อหาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน เพื่อวางแผนการพัฒนา
5. นำข้อมูลจากการสำรวจจากระยะที่ 1 มาวิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาระดับ พฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน กับผลการพัฒนาในระยะที่ 2 ว่านักเรียนมีการพัฒนาระดับ พฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพียงใด

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กรอบที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
  - 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตน
  - 1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์ และการสังเกต
2. การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต การบันทึกและการสำรวจ จากกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล นำมาจัดแยกเป็นพฤติกรรมที่ต้องการพัฒนาระดับ พฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ เชื่อถือได้ ให้คะแนนคิดเป็นค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ โดยนำข้อมูลที่ได้อธิบายวิเคราะห์เชิงเนื้อหาในรูปของคณะกรรมการ โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมกับคณะครู ว่านักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง มีระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยม อยู่ในระดับใดแล้วหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

  - 3.1 ระยะที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การสังเกตระดับ พฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยครู ผู้ปกครอง นักเรียน

3.2 ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ดังนี้

3.2.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต เพื่อประเมินพฤติกรรมเปรียบเทียบกับระยะ ที่ 1

3.2.2 สรุปรวบรวมข้อมูลจากการพัฒนา

3.2.3 นำเสนอผลการวิจัย โดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis) โดยแสดงผลการพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน จากกลยุทธ์ที่กำหนดส่วนของข้อมูลแบบสอบถามทำการตรวจสอบให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

ระดับพฤติกรรม	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยมาก	1

นำคะแนนที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99 - 100)

ค่าเฉลี่ย	ระดับพฤติกรรม
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยมาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด.2545 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร
(บุญชม ศรีสะอาด.2545 : 103)

$$S.D. = \sqrt{N \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	$\sum$	แทน	ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม
คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด.2545 : 105)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- 1 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียน
- 2 ผลการสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA)
- 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนก่อนและหลังการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยม ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจสภาพระดับพฤติกรรมในแต่ละด้านจากแบบสอบถาม การประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นจากคณะครูจำนวน 14 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 64 คน นักเรียนจำนวน 64 คน ระหว่างวันที่ 22-24 กันยายน พ.ศ.2557 พบว่า

1. การวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมโดยใช้แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมโดยใช้แบบสอบถามระดับการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง จากคณะครูจำนวน 14 คน ผู้ปกครองจำนวน 64 คน นักเรียนจำนวน 64 คน ปรากฏผลการสำรวจดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสังระยะที่ 1

ระดับพฤติกรรมกร ปฏิบัติตนตามค่านิยม	ครู			ผู้ปกครอง			นักเรียน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านใฝ่รู้ ใฝ่เรียน	3.55	0.58	มาก	3.48	0.67	ปานกลาง	3.58	0.70	มาก
2. ด้านเรียนรู้การเป็น ประชาธิปไตย	3.49	0.50	ปาน กลาง	3.49	0.67	ปานกลาง	3.70	0.84	มาก
3. ด้านความเข้มแข็งของ นักเรียน	3.46	0.53	ปาน กลาง	3.47	0.63	ปานกลาง	3.63	0.66	มาก
โดยรวมเฉลี่ย	3.50	0.54	ปาน กลาง	3.48	0.64	ปานกลาง	3.63	0.72	มาก

จากตารางที่ 4 การสำรวจพฤติกรรมค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็น
ประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียน
บ้านกระสัง ระยะที่ 1 โดยครู รวมเฉลี่ย 3.50 อยู่ในระดับปานกลางเรียงจากมากไปหาน้อยคือ
ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ค่าเฉลี่ย 3.55 อยู่ในระดับมาก ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย ค่าเฉลี่ย
3.49 อยู่ในระดับปานกลาง และด้านความเข้มแข็งของนักเรียน ค่าเฉลี่ย 3.46 อยู่ในระดับปาน
กลาง โดยผู้ปกครองนักเรียน รวมเฉลี่ย 3.48 อยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อยคือ
ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย ค่าเฉลี่ย 3.49 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านใฝ่
รู้ ใฝ่เรียน ค่าเฉลี่ย 3.48 อยู่ในระดับปานกลาง และด้านความเข้มแข็งของนักเรียน ค่าเฉลี่ย 3.47
อยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียน รวมเฉลี่ย 3.63 อยู่ในระดับมากเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้าน
การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย ค่าเฉลี่ย 3.70 อยู่ในระดับมาก ด้านความเข้มแข็งของนักเรียน
ค่าเฉลี่ย 3.63 อยู่ในระดับมากและด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ค่าเฉลี่ย 3.58 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังก่อนและหลังการ พัฒนาค่านิยม ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยรวม

ระดับพฤติกรรมค่านิยม	ก่อนการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน	3.54	0.65	มาก
2.การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย	3.56	0.67	มาก
3.ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน	3.52	0.61	มาก
โดยรวมเฉลี่ย	3.54	0.64	มาก

จากตารางที่ 5 การสำรวจพฤติกรรมค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง ระยะที่ 1 โดยรวม รวมเฉลี่ย 3.54 อยู่ในระดับมากเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย ค่าเฉลี่ย 3.56 อยู่ในระดับมาก ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ค่าเฉลี่ย 3.54 อยู่ในระดับมาก และด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ค่าเฉลี่ย 3.52 อยู่ในระดับมาก

2. การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียน

จากการสำรวจพฤติกรรมค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง จากการสัมภาษณ์นักเรียนของคณะครูผู้สอน มีข้อค้นพบดังนี้

2.1 ด้านใฝ่รู้ ใฝ่เรียน

“...นักเรียนหลายคนไม่ตั้งใจเรียนเวลาครูสอน ไม่สามารถสรุปองค์ความรู้ในเนื้อหาที่เรียนได้ ไม่ชอบอ่านหนังสือและไม่ชอบจดบันทึกเวลาเรียน...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 : สัมภาษณ์)

“...นักเรียนบางส่วนมาโรงเรียนสาย หนีเรียน ไม่ทำงานตามที่ครูมอบหมายสอบถามแล้วตื่นสาย มีบางคนหนีเรียนเป็นประจำ...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 : สัมภาษณ์)

2.2 ด้านเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย

“...นักเรียนหลายคนไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ไม่ฟังเสียงข้างมากชอบทำตามใจตนเอง...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : สัมภาษณ์)

“...นักเรียนบางคนไม่รู้สิทธิหน้าที่ของตนเอง ไม่ไปเลือกตั้งประธานนักเรียน บางคนให้เลือกหัวหน้าห้องก็ไม่ยอมเลือก...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 : สัมภาษณ์)

“...นักเรียนบางส่วนไม่ร่วมการเดินรณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของชุมชนเพราะไม่เห็นความสำคัญ บางคนชอบการซื้อสิทธิ์ขายเสียงเพราะได้สิ่งตอบแทน...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 : สัมภาษณ์)

2.3 ด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน

“...นักเรียนบางคนติดเกมจนไม่ยอมมาเรียนหนังสือ ขาดเรียนบ่อย ๆ ครูไปตามแล้วมากเรียนสักพักก็กลับไปเล่นเกมเหมือนเดิม...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 : สัมภาษณ์)

“...นักเรียนส่วนใหญ่ชอบเล่นโทรศัพท์มือถือเวลาเรียน ทำให้ไม่ตั้งใจเรียน เรียนไม่รู้เรื่อง ตอบปัญหาที่ครูถามไม่ได้...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 : สัมภาษณ์)

“...นักเรียนหลายคนมีเงินมาโรงเรียนคนละ 20-100 บาทแต่ใช้เงินไม่เป็น นำเงินไปซื้อขนมที่เป็นของหมักดอง นำไปเล่นการพนัน นำไปเล่นเกมในร้านอินเทอร์เน็ต...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : สัมภาษณ์)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวสรุปได้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนเป็นไปในทางที่ไม่ดีจึงควรเร่งพัฒนาระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมดังกล่าวเพื่อให้ นักเรียนมีพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

ผลการสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA)

การพัฒนาระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง จากการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นจากคณะครู ผู้ปกครองและนักเรียน ผู้วิจัยขอเสนอตามขั้นตอนการพัฒนาตามกระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง 2 วงรอบ ดังนี้

การพัฒนาในวงรอบที่ 1

ขั้นการวางแผน (Plan)

จากการสำรวจสภาพระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง ในระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการศึกษาดังกล่าวเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือ สนทนา ระดมความคิดร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ของโรงเรียนเพื่อระดมความคิดเห็น ในการประชุมวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2557 เวลา 14.30 น. ถึง 16.00 น. เกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยมีข้อสรุปร่วมกัน เห็นว่าสมควรที่จะจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กนักเรียนให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าเดิมและได้จัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ดังนี้

1. กลยุทธ์ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร
2. กลยุทธ์การสอนสอดแทรกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
3. กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมโดยยกย่องเชิดชูคนดี
4. กลยุทธ์ความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน

ในการดำเนินงานทั้ง 4 กลยุทธ์เริ่มจากการปฏิบัติจนเป็นกิจวัตร สอนสอดแทรกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 1 และ 2 จะเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัยโดยให้ปฏิบัติกิจกรรมทุกวัน ซึ่งเป็นกลยุทธ์หลัก ส่วนกลยุทธ์ที่ 3 และ 4 นั้นจะเป็นกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยมให้กับนักเรียน เป็นกลยุทธ์เพื่อเติมเต็มให้กับนักเรียน โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งครู ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน

กิจกรรมตามกลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร

ในกลยุทธ์ที่ 1 คณะกรรมการพัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ของโรงเรียนเห็นว่าการพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ต้องเกิดจากการปฏิบัติอยู่บ่อย ๆ จนเป็นนิสัยและได้กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนดังนี้

1. กิจกรรมสมุดบันทึกความดี เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้ทำเป็นประจำทุกวัน โดยให้นักเรียนได้บันทึกความดีเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ตั้งแต่ต้นนอนจนถึงเข้านอน โดยบันทึกทุกวัน ลงในแบบบันทึกที่ทางโรงเรียนจัดทำให้ในวงรอบที่ 1 เริ่มบันทึกตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ.2557 และในวงรอบที่ 2 เริ่มบันทึกตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ.2558

2. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยการฝึกรบมนักเรียน ช่วงเช้า ช่วงเที่ยง หลังเลิกเรียน กิจกรรมนี้จะเน้นที่การให้ความรู้และการสร้างความตระหนักควบคู่กันไปกับการฝึกปฏิบัติในเรื่องของพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยแบ่งเวลาออกเป็น 3 ช่วงคือ ช่วงเช้าทำในกิจกรรมหน้าเสาธง ช่วงเที่ยงกิจกรรมอบรมนั้งสมาธิก่อนขึ้นเรียนและช่วงหลังเลิกเรียนสำรวจทบทวนพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ผ่านมาทั้งวันและมอบหมายภารกิจนักเรียน โดยวงรอบที่ 1 เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และในวงรอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ.2558

3. กิจกรรมรักการอ่าน โดยให้นักเรียนฝึกอ่านหนังสือหลังเข้าแถวเคารพธงชาติหน้าเสาธงตอนเช้าวันละ 20 นาที ซึ่งเนื้อหาที่นำมาให้นักเรียนอ่านเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ซึมซับความรู้จากเนื้อหาที่อ่าน โดยเมื่อนักเรียนแยกแถวเข้าชั้นเรียนเรียบร้อยแล้ว ครูประจำชั้นทุกคนเข้าห้องแล้วให้นักเรียนอ่านหนังสือ 20 นาทีก่อนที่จะเริ่มเรียนในรายวิชาตามตารางเรียนในแต่ละวันโดยวงรอบที่ 1 เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และในวงรอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ. 2558

กลยุทธ์ที่ 2 การสอนสอดแทรกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ในกลยุทธ์ที่ 2 จะเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระโดยบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน เข้ากับเนื้อหาในแต่ละกลุ่มสาระเพื่อให้เกิดการซึมซับเข้าไปที่ละนิดจนเกิดเป็นนิสัยและได้กำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนดังนี้

1. สอนสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำแผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจของนักเรียน สอดแทรกเข้าไปในแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระแล้วนำแผนการสอนมาใช้สอนนักเรียนโดยวงรอบที่ 1 เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และในวงรอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ. 2558

2. สอนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สอดแทรกในชั่วโมงลูกเสือ-เนตรนารี ชั่วโมงชุมนุม โดยวงรอบที่ 1 เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และในวงรอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ. 2558

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมโดยยกย่องเชิดชูคนดี

ในกลยุทธ์ที่ 3 จะเน้นไปที่การส่งเสริมและยกย่องนักเรียนที่มีความประพฤติดีเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่ทำความดีในแต่ละวันโดยในการทำความดีแต่ละครั้งครูจะมอบดาวความดีให้แล้วจดบันทึกไว้ ประกาศผลผู้ที่ได้คะแนนดาวความดีสูงสุดในแต่ละชั้นเรียนในทุกวันศุกร์ และมอบรางวัลหน้าเสาธง วงรอบที่ 1 เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และในวงรอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ. 2558

กลยุทธ์ที่ 4 ความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน

ในกลยุทธ์ที่ 4 ถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญเพราะการที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนให้เป็นคนดีนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ที่สำคัญคือผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือทำให้โรงเรียนทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในช่วงเวลาที่อยู่บ้านเพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการร่วมกันพัฒนานักเรียนให้มีพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนให้ดีขึ้น โดยจัดกิจกรรมดังนี้

1. การเยี่ยมบ้านนักเรียน ร้อยเปอร์เซ็นต์ เป็นการสำรวจข้อมูลและความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ในชุมชนและเขตพื้นที่บริการ เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยให้ครูที่ปรึกษาทุกชั้นไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเดือนละ 2 ครั้ง โดยวงรอบที่ 1 เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 และในวงรอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ. 2558

2. ภาคี 4 ฝ่าย เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ช่วยกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียน

ร่วมกับโรงเรียน โดย ครู ผู้ปกครองนักเรียน ตัวแทนชุมชน นักเรียนเข้าร่วมประชุมทุกวันศุกร์
วงรอบที่ 1 เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ.2557 ถึง 19 ธันวาคม พ.ศ.2557 และในวงรอบที่
2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2558 ถึง 10 มีนาคม พ.ศ.2558

แนวทางการดำเนินงานในการพัฒนา

ในการดำเนินการพัฒนาได้วางกรอบการพัฒนาไว้ 2 วงรอบพัฒนาตามตารางปฏิทิน
กิจกรรมพัฒนาระดับพฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็น
ประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียน
บ้านกระสัง

ตารางที่ 6 ปฏิทินการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การพัฒนางวงรอบที่ 1 กิจกรรมพัฒนาระดับ
พฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย
และความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียน
บ้านกระสัง ตามกลยุทธ์

กลยุทธ์/กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบโครงการ
กลยุทธ์ที่ 1 - กิจกรรมสมุดบันทึกความดี - กิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ค่านิยม - กิจกรรมรักการอ่าน	26 กันยายน พ.ศ.2557 - 19 ธันวาคม พ.ศ.2557	คณะกรรมการพัฒนาระดับ พฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามค่านิยม ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็น ประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้ง ร่างกายและจิตใจของนักเรียน
กลยุทธ์ที่ 2 - สอนสอดแทรกในกิจกรรม การเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ - สอนสอดแทรกในกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	26 กันยายน พ.ศ.2557 - 19 ธันวาคม พ.ศ.2557	ครูผู้สอน ครูผู้สอน
กลยุทธ์ที่ 3 - ดาวความดี	26 กันยายน พ.ศ. 2557 - 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557	ครูฝ่ายปกครอง
กลยุทธ์ที่ 4 - เยี่ยมบ้านนักเรียน - ภาศึ 4 ฝ่ายเครือข่าย ผู้ปกครอง	26 กันยายน พ.ศ. 2557 - 19 ธันวาคม พ.ศ.2557	ครูที่ปรึกษา

ตารางที่ 7 ปฏิทินการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การพัฒนางรอบที่ 2 กิจกรรมพัฒนา
ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การ
เป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง ตามกลยุทธ์

กลยุทธ์/กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบโครงการ
กลยุทธ์ที่ 1 - กิจกรรมสมุดบันทึกความดี - กิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ค่านิยม - กิจกรรมรักการอ่าน	5 มกราคม พ.ศ. 2558 - 10 มีนาคม พ.ศ. 2558	คณะกรรมการพัฒนาระดับ พฤติกรรมการปฏิบัติตาม ค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การ เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและ ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ของนักเรียน
กลยุทธ์ที่ 2 - สอนสอดแทรกในกิจกรรม การเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ - สอนสอดแทรกในกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	5 มกราคม พ.ศ. 2558 - 10 มีนาคม พ.ศ. 2558	ครูผู้สอน ครูผู้สอน
กลยุทธ์ที่ 3 - ดาวความดี	5 มกราคม พ.ศ. 2558 - 10 มีนาคม พ.ศ. 2558	ครูฝ่ายปกครอง
กลยุทธ์ที่ 4 - เยี่ยมบ้านนักเรียน - ภาคี่ 4 ฝ่ายเครือข่าย ผู้ปกครอง	5 มกราคม 2558 - 10 มีนาคม 2558	ครูที่ปรึกษา

ตารางที่ 8 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามกลยุทธ์

กลยุทธ์/กิจกรรม	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	
	ด้านปริมาณ	ด้านคุณภาพ
กลยุทธ์ที่ 1 - กิจกรรมสมุดบันทึกความดี - กิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ค่านิยม - กิจกรรมรักการอ่าน	จำนวนนักเรียนที่ได้รับการพัฒนา	นักเรียนเป็นผู้มีพฤติกรรมกา ปฏิบัติตนตามค่านิยม ด้านใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็น ประชาธิปไตยและความเข้มแข็ง ทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นคนดี ของชุมชนและสังคมโดยวัดจาก ผลการสอบถาม และสัมภาษณ์
กลยุทธ์ที่ 2 - สอนสอดแทรกในกิจกรรม การเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ - สอนสอดแทรกในกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	จำนวนครูที่มีแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณา พฤติกรรมกาปฏิบัติตนตาม ค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การ เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจของนักเรียนและจัด กิจกรรมการเรียนการสอนตาม แผน	
กลยุทธ์ที่ 3 - ดาวความดี	คะแนนการทำความดี และ จำนวนนักเรียนที่เป็นแบบอย่าง ที่ดีที่ผ่านการประเมิน	
กลยุทธ์ที่ 4 - เยี่ยมบ้านนักเรียน - ภาคี 4 ฝ่ายเครือข่าย ผู้ปกครอง	จำนวนผู้ปกครองที่ให้ความ ร่วมมือ	

ชั้นปฏิบัติตามแผน(DO)

ดำเนินงานตามแผนพัฒนาระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนของโรงเรียนบ้านกระสัง ตามปฏิทินการปฏิบัติงานในวงรอบการพัฒนาที่ 1 ทั้ง 4 กลยุทธ์ 8 กิจกรรม ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร

กลยุทธ์ที่ 1 ประกอบด้วย 3 กิจกรรมและได้ดำเนินงานแต่ละกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมสมุดบันทึกความดี เริ่มต้นดำเนินการตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน

พ.ศ.2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 โดยให้นักเรียนจดบันทึกความดีเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้ง ร่างกายและจิตใจของนักเรียน ตามแบบบันทึกที่ทางคณะกรรมการพัฒนาพฤติกรรมกรปฏิบัติตน ตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ของนักเรียน ได้กำหนดไว้ โดยบันทึกสรุปข้อมูลนักเรียนลงในแบบฟอร์มทุกสัปดาห์ในการบันทึกนั้น ให้นักเรียนเขียนบันทึกความดีเกี่ยวกับพฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ที่ตนเองทำในแต่ละวัน และให้นักเรียนส่งสมุดบันทึกความดีเวลา 08.00 น. กับครูประจำชั้นและให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ตรวจ สมุดบันทึกความดี แล้วส่งคืนให้กับนักเรียนทุกวันภายในเวลา 16.30 น. เพื่อให้นักเรียนได้บันทึก ความดีในวันถัดไป

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยม เป็นกิจกรรมที่เน้นการฝึกรอบรมนักเรียนให้ ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน แก่นักเรียนทุกวันโดยแบ่งระยะเวลาการอบรมให้ ความรู้เป็น 3 ระยะ คือ ช่วงเช้า ช่วงกลางวัน โดยให้ครูเวรประจำวันเป็นผู้อบรมนักเรียน โดย เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ.2557 โดยช่วงเช้า หลังจากที่นักเรียนทำกิจกรรมหน้าเสาธงเสร็จเรียบร้อยประธานนักเรียนเชิญครูเวรมาให้โอวาทและ กล่าวอบรมสั่งสอนนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การ เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ของนักเรียน วันละ 1-2 เรื่อง ครูเวรรับผิดชอบให้ข้อเสนอแนะยกย่องชมเชยนักเรียนที่ทำความดี และขอความร่วมมือ นักเรียนที่ปฏิบัติตนบกพร่อง ให้ปรับปรุงแก้ไขตนเองใหม่ให้ดีขึ้น ส่วนช่วงเที่ยง หลังจากที่นักเรียน รับประทานอาหารเที่ยงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนขึ้นเรียนช่วงบ่ายนักเรียนเข้าแถวใต้อาคารเรียน มัธยมศึกษา เมื่อเข้าแถวเรียบร้อยแล้ว ผู้นำกล่าวสวดมนต์ และท่องค่านิยม 12 ตามลำดับ ส่วนครู เหวรหรือครูที่ได้รับมอบหมายจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมกรปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนที่ดิงาม และยกย่องชมเชยนักเรียนที่ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี

กิจกรรมรักการอ่าน โดยให้นักเรียนฝึกอ่านหนังสือเกี่ยวกับพฤติกรรมกรปฏิบัติตน ตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ของนักเรียน หลังเข้าแถวเคารพธงชาติหน้าเสาธงตอนเช้าวันละ 20 นาที และกำหนดให้นักเรียน

เขียนบันทึกการอ่านในแต่ละวัน แล้วให้นักเรียนส่งสมุดบันทึกการอ่านกับครูที่ปรึกษาทุกวัน ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติเสร็จเรียบร้อยแล้ว และเข้าห้องเรียนตามปกติ ครูประจำชั้นแต่ละห้องนำเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ที่จะให้นักเรียนอ่านในแต่ละวัน มาให้นักเรียนอ่านโดยใช้เวลาในการอ่าน 20 นาที หลังจากนั้นให้นักเรียนเขียนบันทึกการอ่าน และให้ส่งครูประจำชั้นทุกคน หลังจากนั้นเริ่มเรียนวิชาแรกตามตารางกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ

กลยุทธ์ที่ 2 การสอนสอดแทรกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 2 ประกอบด้วย 2 กิจกรรม และได้ดำเนินงานแต่ละกิจกรรมดังนี้

สอนสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำแผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน สอดแทรกเข้าไปในแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และให้คณะครูแต่ละท่านเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ.2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557

สอนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้ดำเนินการสอนสอดแทรกเพื่อเติมเต็มในเนื้อหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ในช่วงชั่วโมง ทุกวันอังคาร ช่วงเช้า ลูกเสือ-เนตรนารี ในทุกวันพุธ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ.2557

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมโดยยกย่องเชิดชูคนดี

กลยุทธ์ที่ 3 จะเน้นไปที่การส่งเสริมและยกย่องนักเรียนที่มีความประพฤติดีเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ตั้งใจเรียน สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่ทำความดีในแต่ละวันโดยในการทำความดีแต่ละครั้งครูจะมอบดาวความดีให้แล้วจดบันทึกไว้ ประกาศผลผู้ที่ได้คะแนนดาวความดีสูงสุดในแต่ละชั้นเรียนในทุกวันศุกร์ และมอบรางวัลหน้าเสาธง โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557 โดยช่วงเช้าหลังจากที่นักเรียนทำกิจกรรมหน้าเสาธงเสร็จเรียบร้อยแล้วประธานนักเรียนเชิญครูเวรมาให้อวาทและกล่าวอบรมสั่งสอนนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน วันละ 1-2 เรื่อง ครูเวรรับผิดชอบให้ข้อเสนอแนะยกย่องชมเชยนักเรียนที่ทำความดี และขอความร่วมมือนักเรียนที่ปฏิบัติตนบกพร่อง ให้ปรับปรุงแก้ไขตนเองใหม่ให้ดีขึ้น และมอบรางวัลให้กับ

นักเรียนที่สะสมดาวความดีได้สูงสุดในแต่ละชั้นทุกวันศุกร์และหากช่วงไหนที่มีนักเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันกีฬา สอบชิงทุนการศึกษาได้ หรือในการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครูเวรก็จะเชิญนักเรียนเหล่านี้ออกไปโชว์ ที่หน้าเสาธงพร้อมกล่าวยกย่องชมเชยและให้กำลังใจและแนะนำให้นักเรียนทุกคนเอาเป็นแบบอย่างต่อไป

กลยุทธ์ที่ 4 ความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน

กลยุทธ์ที่ 4 ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้ดำเนินงานแต่ละกิจกรรมดังนี้

การเยี่ยมบ้านนักเรียน ร้อยเปอร์เซ็นต์ เป็นการสำรวจข้อมูลและความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ในชุมชนและเขตพื้นที่บริการ เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ.2557 โดยให้ครูประจำชั้นออกเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกอาทิตย์ สอบถามสำรวจข้อมูลและความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองในชุมชนและเขตพื้นที่บริการให้ครบทุกคน

ภาคี 4 ฝ่าย เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ช่วยกันพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ช่วยกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนร่วมกับโรงเรียน เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ.2557 โดยให้ตัวแทนครู ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนเข้าร่วมประชุม ปรีกษาหารือ ทุกวันศุกร์เพื่อช่วยพัฒนาค่านิยมของนักเรียนให้ดีขึ้น
ขั้นตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check)

ผู้วิจัยได้วางกรอบในการตรวจสอบผลที่เกิดจากการดำเนินงานดังนี้

ตารางที่ 9 ผลที่เกิดจากการดำเนินงานตามแต่ละกลยุทธ์ในวงรอบการพัฒนาที่ 1

ประเด็น	กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน
กลยุทธ์ที่ 1	- กิจกรรมสมุดบันทึกความดี	นักเรียนส่วนมากได้รับการพัฒนาและผ่านการประเมินกิจกรรมและยังมีนักเรียนบางส่วนยังไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนและไม่นำสมุดบันทึกความดีให้ผู้ปกครองลงลายมือชื่อ

ประเด็น	กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน
	- กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาค่านิยม	นักเรียนได้รับการฝึกอบรมและมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีความรู้แต่ยังไม่เข้าใจเนื้อหาการพัฒนายังไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง
	- กิจกรรมรักการอ่าน	นักเรียนเริ่มมีความสนใจใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น แต่ยังขาดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์การสรุปเนื้อเรื่องที่อ่าน
กลยุทธ์ที่ 2	- สอนสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ	ครูมีแผนบูรณาการเกี่ยวกับพฤติกรรมปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ยังมีครูบางส่วนที่ยังไม่มีแผนพัฒนาค่านิยมในรายวิชาที่ตนเองสอน
	- สอนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	รูปแบบของกิจกรรมในการพัฒนานักเรียนยังไม่ชัดเจนครูต่างคนต่างคิด
กลยุทธ์ที่ 3	- ดาวความดี	นักเรียนให้ความสนใจกระตือรือร้นในการทำความดี ยังมีนักเรียนบางส่วนที่ไม่ให้ความร่วมมือ

ประเด็น	กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน
ประเด็น กลยุทธ์ที่ 4	- เยี่ยมบ้านนักเรียน - ภาคี 4 ฝ่ายเครือข่ายผู้ปกครอง	ครูที่ปรึกษาได้ออกเยี่ยมบ้านนักเรียนครบทุกคนและรู้สภาพปัญหาและความต้องการ มีคณะกรรมการภาคีเครือข่าย เข้าร่วมประชุมทุกวันศุกร์ยังมีตัวแทนบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือ

จากการสัมภาษณ์ พบว่า

1. โดยส่วนมากนักเรียนชอบสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียน อยากรจะมาโรงเรียนเพราะได้เจอเพื่อน
2. นักเรียนทราบพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ที่ทางโรงเรียนเน้น
3. นักเรียนได้นำกิจกรรมสมุดบันทึกความดีฝึกปฏิบัติในช่วงที่อยู่บ้านและในโรงเรียน
4. นักเรียนทราบข้อปฏิบัติและขั้นตอนในการดำเนินงานในการพัฒนาระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ที่ทางโรงเรียนกำหนด
5. นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุดคือตัวนักเรียนเอง รองลงมาคือผู้ปกครองและครูตามลำดับ
6. นักเรียนทราบขั้นตอนและวิธีการพัฒนา จากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย
7. นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการที่ทางโรงเรียนจัดบรรลุมรดกคุณธรรมคุณธรรม
8. นักเรียนมีข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดกิจกรรมว่าในการจัดกิจกรรมควรมีการจัดนอกสถานที่ให้มากกว่านี้
9. นักเรียนให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมที่ทางโรงเรียนกำหนดเป็นอย่างดี ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมและพฤติกรรมที่แสดงออก
10. นักเรียน ครู ผู้ปกครองมีความรู้สึกที่ดีต่อกิจกรรมการพัฒนาระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ทุกกิจกรรม และทุกกิจกรรมที่ได้วางไว้ต่างประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายทุกกิจกรรม

ขั้นการแก้ไขปรับปรุง(Act)

จากการพัฒนาในวงรอบที่ 1 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต รวบรวมวิเคราะห์ ข้อมูลร่วมประชุมระดมความคิดเห็นของคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ปรึกษาหารือประเด็นที่เป็นปัญหาและหาทางแก้ไขปรับปรุง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 10 การแก้ไขปรับปรุงจากการดำเนินงานตามกลยุทธ์

ประเด็น	กิจกรรม	การแก้ไขปรับปรุง
กลยุทธ์ที่ 1	- กิจกรรมสมุดบันทึกความดี	- ข้อปฏิบัติมากเกินไป ได้ปรับปรุงเรื่องของจำนวนข้อปฏิบัติในแบบบันทึกโดยลดจำนวนข้อพัฒนาและให้กระชับขึ้น
	- กิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ค่านิยม	- กิจกรรมหน้าเสาธงใช้เวลามากเกินไปทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย ได้กระชับเวลาในแต่ละกิจกรรมและตัดกิจกรรมบางกิจกรรมออก - กิจกรรมช่วงพักเที่ยง ไม่ดึงดูดความสนใจนักเรียนได้ปรับให้คณะครูที่มีความสามารถด้านการพูดมาเป็นวิทยากรหลักในการอบรม
	- กิจกรรมรักการอ่าน	- นักเรียนบางส่วนไม่ตั้งใจอ่านและไม่ยอมส่งบันทึกการอ่าน ควรให้ครูที่ปรึกษาลดบทบาทลงจากเป็นผู้ควบคุมดูแล มาเป็นผู้คอยกำกับดูแล ให้คณะกรรมการนักเรียนและหัวหน้าห้องเป็นผู้ดำเนินการ

ประเด็น	กิจกรรม	การแก้ไขปรับปรุง
กลยุทธ์ที่ 2	- สอนสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ	- คณะครูยังมีปัญหาในเรื่องการจัดทำแผนบูรณาการบางคนไม่เข้าใจหลักในการเขียนแผนได้ มอบให้หัวหน้าวิชาการเป็นผู้นิเทศแนะนำและกำหนดรูปแบบแผนพัฒนาให้เป็นรูปแบบเดียวกัน
	- สอนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	- ให้คณะครูประยุกต์เนื้อหาบูรณาการเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็ง ทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน เข้าไปในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
กลยุทธ์ที่ 3	- ดาวความคิด	ครูบางคนให้ดาวมากเกินไปจนความดีที่นักเรียนทำจึงได้กำหนดเกณฑ์คะแนนกิจกรรมที่นักเรียนทำความดีให้เหมาะสมกับคะแนนดาวความคิด
กลยุทธ์ที่ 4	- เยี่ยมบ้านนักเรียน	- เอกสารการเยี่ยมบ้านยังไม่ครอบคลุม ได้ปรับปรุงและแก้ไขเอกสารให้มีรายละเอียดมากขึ้น
	- ภาค 4 ฝ่ายเครือข่ายผู้ปกครอง	- ผู้ปกครองยังขาดความร่วมมือเป็นบางส่วนไม่มาตามหนังสือเชิญของทางโรงเรียน จึงให้ครูที่ปรึกษาออกเยี่ยมบ้านเพื่อชี้แจงรายละเอียดให้ผู้ปกครองเข้าใจ

วงรอบการพัฒนาที่ 2

การวางแผน

ผู้วิจัยได้ประชุมคณะกรรมการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ของโรงเรียน ในวันที่ 23 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2557 เพื่อที่จะได้นำแผนพัฒนาในวงรอบพัฒนาที่ 2 มาใช้ตาม ปฏิทินปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ การพัฒนาในวงรอบที่ 2 ช่วงระยะเวลาระหว่าง วันที่ 5 เดือน มกราคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2558 ตามแผนพัฒนาระดับ พฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความ เข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ที่ทางโรงเรียนกำหนด

ชั้นปฏิบัติการตามแผน(DO)

ได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ของโรงเรียน ตามกลยุทธ์ทั้ง 4 กลยุทธ์ ตามแผนพัฒนาในวงรอบที่ 2 ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร

กลยุทธ์ที่ 1 ประกอบด้วย 3 กิจกรรมและได้ดำเนินงานแต่ละกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมสมุดบันทึกความดี เริ่มต้นดำเนินการตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2558 ถึงวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2558 โดยให้นักเรียนจดบันทึกความดีเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตาม ค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของ นักเรียน ตามแบบบันทึกที่ทางคณะกรรมการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่ เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ได้กำหนด ไว้ให้ปฏิบัติและมีการบันทึกสรุปลงในแบบฟอร์มทุกสัปดาห์โดยให้นักเรียนจดบันทึก ความดีตามแบบบันทึกที่ทางคณะกรรมการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ได้กำหนดไว้ให้ ปฏิบัติและมีการบันทึกสรุปลงในแบบฟอร์มทุกสัปดาห์ในการบันทึกนั้นให้นักเรียนเขียน บันทึกความดีที่ตนเองทำในแต่ละวัน และให้นักเรียนส่งสมุดบันทึกความดีเวลา 08.00 น. กับครู ประจำชั้นและให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ตรวจสมุดบันทึกความดี แล้วส่งคืนให้กับนักเรียนทุกวันภายใน เวลา 16.30 น. เพื่อให้นักเรียนได้บันทึกความดีในวันถัดไป

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาค่านิยม เป็นกิจกรรมที่เน้นการฝึกอบรมนักเรียนให้ ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็น ประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ทุกวันโดยแบ่งระยะเวลาการอบรม ให้ความรู้เป็น 3 ระยะ คือ ช่วงเช้า ช่วงเที่ยง โดยให้ครูเวรประจำวันเป็นผู้อบรมนักเรียนใน

เนื้อหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2558 โดยช่วงเช้าหลังจากที่นักเรียนทำกิจกรรมหน้าเสาธงเสร็จเรียบร้อยประธานนักเรียนเชิญครูเวรมาให้อิวาทและกล่าวอบรมสั่งสอนนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน วันละ 1-2 เรื่อง ครูเวรรับผิดชอบให้ข้อเสนอแนะยกย่องชมเชยนักเรียนที่ทำความดี และขอความร่วมมือนักเรียนที่ปฏิบัติตนบกพร่อง ให้ปรับปรุงแก้ไขตนเองใหม่ให้ดีขึ้น ส่วนช่วงเที่ยง หลังจากที่นักเรียนรับประทานอาหารเช้าเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนขึ้นเรียนช่วงบ่ายนักเรียนเข้าแถวใต้อาคารเรียนมัธยมศึกษา เมื่อเข้าแถวเรียบร้อยแล้ว ผู้นำกล่าวสวดมนต์ และท่องค่านิยม 12 ประการตามลำดับ ส่วนครูเวรหรือครูที่ได้รับมอบหมายจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมที่ต้งาม และยกย่องชมเชยนักเรียนที่ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี

กิจกรรมรักการอ่าน โดยให้นักเรียนฝึกอ่านหนังสือเกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน หลังเข้าแถวเคารพธงชาติหน้าเสาธงตอนเช้าวันละ 20 นาที และกำหนดให้นักเรียนเขียนบันทึกการอ่านในแต่ละวัน แล้วให้นักเรียนส่งสมุดบันทึกการอ่านกับครูที่ปรึกษาทุกวัน ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2558 เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติเสร็จเรียบร้อยแล้ว และเข้าห้องเรียนตามปกติ ครูประจำชั้นแต่ละห้องนำเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ที่จะให้นักเรียนอ่านในแต่ละวัน มาให้นักเรียนอ่านโดยใช้เวลาในการอ่าน 20 นาที หลังจากนั้นให้นักเรียนเขียนบันทึกการอ่าน และให้ส่งครูประจำชั้นทุกคน หลังจากนั้นเริ่มเรียนวิชาแรกตามตารางกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ

กลยุทธ์ที่ 2 การสอนสอดแทรกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 2 ประกอบด้วย 2 กิจกรรม และได้ดำเนินงานแต่ละกิจกรรมดังนี้

สอนสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำแผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน สอดแทรกเข้าไปในแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และให้คณะครูแต่ละท่านเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2558

สอนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้ดำเนินการสอนสอดแทรกเพื่อเติมเต็มในเนื้อหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ในช่วงชั่วโมงนวม ทุกวันอังคาร

ชั่วโมง ลูกเสือ-เนตรนารี ในทุกวันพุธ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2558

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมโดยยกย่องเชิดชูคนดี

กลยุทธ์ที่ 3 จะเน้นไปที่การส่งเสริมและยกย่องนักเรียนที่มีความประพฤติดี เกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ตั้งใจเรียน สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่ทำความดีในแต่ละวันโดยในการทำความดีแต่ละครั้งครูจะมอบดาวความดีให้แล้วจดบันทึกไว้ ประกาศผลผู้ที่ได้คะแนนดาวความดีสูงสุดในแต่ละชั้นเรียนในทุกวันศุกร์ และมอบรางวัลหน้าเสาธง โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2558 โดยช่วงเช้าหลังจากที่นักเรียนทำกิจกรรมหน้าเสาธงเสร็จเรียบร้อยประธานนักเรียนเชิญครูเวรมาให้ออวาทและกล่าวอบรมสั่งสอนนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ของนักเรียน วันละ 1-2 เรื่อง ครูเวรรับผิดชอบให้ข้อเสนอแนะยกย่องชมเชยนักเรียนที่ทำความดี และขอความร่วมมือนักเรียนที่ปฏิบัติตนบกพร่อง ให้ปรับปรุงแก้ไขตนเองใหม่ให้ดีขึ้น และมอบรางวัลให้กับนักเรียนที่สะสมดาวความดีได้สูงสุดในแต่ละชั้นทุกวันศุกร์และหากช่วงไหนที่มีนักเรียนได้รับรางวัล ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันกีฬา สอบชิงทุนการศึกษาได้ หรือในการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครูเวรก็จะเชิญนักเรียนเหล่านี้ออกไปโชว์ ที่หน้าเสาธงพร้อมกล่าวยกย่องชมเชยและให้กำลังใจและแนะนำให้นักเรียนทุกคนเอาเป็นแบบอย่างต่อไป

กลยุทธ์ที่ 4 ความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน .

กลยุทธ์ที่ 4 ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้ดำเนินงานแต่ละกิจกรรมดังนี้

การเยี่ยมบ้านนักเรียน ร้อยเปอร์เซ็นต์ เป็นการสำรวจข้อมูลและความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ในชุมชนและเขตพื้นที่บริการ เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2558 โดยให้ครูประจำชั้นออกเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกอาทิตย์ สอบถามสำรวจข้อมูลและความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองในชุมชนและเขตพื้นที่บริการให้ครบทุกคน

ภาคี 4 ฝ่าย เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ช่วยกันพัฒนาระดับพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ช่วยกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนร่วมกับโรงเรียน เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2558 โดยให้ตัวแทนครู ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนเข้าร่วมประชุม ปรีกษาหารือ ทุกวันศุกร์เพื่อช่วยพัฒนาค่านิยมของนักเรียนให้ดีขึ้น

ขั้นตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check)

ตารางที่ 11 ผลที่เกิดจากการดำเนินงานตามแต่ละกลยุทธ์ในวงรอบการพัฒนาที่ 2

ประเด็น	กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน
กลยุทธ์ที่ 1	- กิจกรรมสมุดบันทึกความดี	นักเรียนส่วนมากได้รับการพัฒนาและผ่านการประเมินกิจกรรมและยังมีนักเรียนบางส่วนยังไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนและไม่นำสมุดบันทึกความดีให้ผู้ปกครองลงลายมือชื่อ
	- กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาค่านิยม	นักเรียนได้รับการฝึกอบรมและมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีความรู้แต่ยังไม่เข้าใจเนื้อหาการพัฒนา ยังไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง
	- กิจกรรมรักการอ่าน	นักเรียนเริ่มมีความสนใจใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น แต่ยังขาดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์การสรุปเนื้อเรื่องที่อ่าน
กลยุทธ์ที่ 2	- สอนสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ	ครูมีแผนบูรณาการเกี่ยวกับพฤติกรรมปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ยังมีครูบางส่วนที่ยังไม่มีแผนพัฒนาค่านิยมในรายวิชาที่ตนเองสอน

ประเด็น	กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน
	- สอนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	รูปแบบของกิจกรรมในการพัฒนานักเรียนยังไม่ชัดเจนครูต่างคนต่างคิด
กลยุทธ์ที่ 3	- ดาวความดี	นักเรียนให้ความสนใจกระตือรือร้นในการทำความดี ยังมีนักเรียนบางส่วนที่ไม่ให้ความร่วมมือ
กลยุทธ์ที่ 4	- เยี่ยมบ้านนักเรียน	ครูที่ปรึกษาได้ออกเยี่ยมบ้านนักเรียนครบทุกคนและรู้สภาพปัญหาและความต้องการ
	- ภาคี 4 ฝ่ายเครือข่ายผู้ปกครอง	มีคณะกรรมการภาคีเครือข่าย

จากที่ได้ดำเนินการพัฒนานักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังตามแผนกลยุทธ์ที่ทางคณะครูและตัวแทนผู้ปกครองได้กำหนดไว้ จากการสัมภาษณ์นักเรียนและการระดมความคิดของคณะครูผู้สอนจำนวน 14 คน ตัวแทนผู้ปกครอง 2 คน ตัวแทนนักเรียน 10 คน ในการประชุม ครั้งที่ 3 ในวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ.2557 พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง เกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง มีข้อค้นพบดังนี้

1. ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน พบว่า มีนักเรียนตั้งใจเรียนเพิ่มมากขึ้น มีความมุ่งมั่น ความเพียรพยายามในการเสาะแสวงหาความรู้ เริ่มเห็นความสำคัญของการเรียนหนังสือ
  2. ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย พบว่า นักเรียนเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น เคารพในสิทธิ์ของคนมาก่อนหลังมากขึ้น เริ่มฟังเสียงข้างมากและไม่ค่อยแย้งเวลาผู้อื่นกำลังแสดงความคิดเห็น
  3. ด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน พบว่า นักเรียนเริ่มสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ เริ่มมีจุดยืนเป็นของตนเองไม่ค่อยโอนอ่อนไปตามกระแสนิยม มีอดทนต่อความยากลำบาก และไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดมากขึ้น
- ขั้นการแก้ไขปรับปรุง(Act)

จากที่ได้ดำเนินการพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ในวงรอบที่ 2 จากการประชุมเพื่อระดมความ

ความเห็นของคณะครูและผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นร่วมกันว่า กลยุทธ์ที่ได้วางไว้ทั้ง 4 กลยุทธ์ สามารถพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังได้ จากการสอบถามคณะครู ผู้ปกครองและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อระดับพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นของนักเรียน ที่ประชุมยังได้เสนอแนะกิจกรรมที่ควรเพิ่มเติมให้นักเรียนปีการศึกษาต่อไป ควรเน้นไปที่การเสริมสร้างประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยเพิ่มบทบาทของนักเรียนให้มากกว่าที่เป็นอยู่โดยส่งเสริมให้เด็กได้เป็นผู้ออกแบบและกำหนดกิจกรรมด้วยตนเอง จึงจะทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ ถือเป็นการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับนักเรียนและจำได้ติดตัวนักเรียนตลอดไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนก่อนและหลังการพัฒนา

หลังจากการดำเนินงานการพัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ตามกลยุทธ์ที่กำหนดทั้ง 4 กลยุทธ์ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี นักเรียนตั้งใจเรียนเวลาครูสอน สนใจเรียนหนังสือมากขึ้นและสามารถจดบันทึกเวลาเรียน จากที่เคยมาโรงเรียนสายก็มาแต่เช้า ไม่หนีเรียน ทำงานตามที่ครูมอบหมาย ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ฟังเสียงข้างมากและไม่ทำตามใจตนเอง นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ เคารพสิทธิ์และเสรีภาพของบุคคลอื่น มีภาวะเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี กล้าคิดกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกที่งาม รู้จักการทำงานเป็นทีม มีจิตอาสาช่วยเหลือเพื่อน ครู โรงเรียนและส่วนรวม มีการแต่งกายที่ถูกระเบียบ รู้จักประหยัดและอดออม มีเหตุผลในการกำหนดและแก้ปัญหาตนเองในเรื่องการเรียนและการใช้ชีวิตประจำวัน จากการประเมินภาพรวมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง จากการพัฒนาค่านิยมตามกลยุทธ์ทั้ง 4 กลยุทธ์ อยู่ในระดับดีขึ้นทุกด้านเมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนหลังการพัฒนา โดยใช้แบบสอบถาม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 การปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังก่อนและ
 หลังการ พัฒนาค่านิยม ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและ
 ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยคณะครู

ระดับพฤติกรรมค่านิยม	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน	3.55	0.58	มาก	4.63	0.48	มาก
2.การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย	3.49	0.50	ปานกลาง	4.50	0.50	มาก
3.ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ของนักเรียน	3.46	0.53	ปานกลาง	4.41	0.49	มาก
โดยรวมเฉลี่ย	3.50	0.54	ปานกลาง	4.51	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 จะเห็นว่าการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังก่อน
 และหลังการพัฒนาค่านิยม ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้ง
 ร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยคณะครู ทุกด้านพัฒนาดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมก่อนพัฒนา
 3.50 ระดับปฏิบัติปานกลาง หลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 4.51 ระดับปฏิบัติมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นตามค่าเฉลี่ยจากมาก
 ที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ก่อนพัฒนา 3.55 ระดับปฏิบัติมาก หลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น
 4.63 ระดับปฏิบัติมากที่สุด ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย ก่อนพัฒนา 3.49 ระดับปฏิบัติ
 ปานกลาง หลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 4.50 ระดับปฏิบัติมาก และด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและ
 จิตใจของนักเรียนก่อนพัฒนา 3.46 ระดับปฏิบัติปานกลาง หลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 4.41 ระดับ
 ปฏิบัติมาก

ตารางที่ 13 การปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังก่อนและ
หลังการ พัฒนาค่านิยม ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและ
ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยผู้ปกครอง

ระดับพฤติกรรมค่านิยม	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน	3.48	0.67	ปานกลาง	4.48	0.55	มาก
2.การเรียนรู้การเป็น ประชาธิปไตย	3.49	0.67	ปานกลาง	4.50	0.53	มาก
3.ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและ จิตใจของนักเรียน	3.47	0.63	ปานกลาง	4.31	0.51	มาก
โดยรวมเฉลี่ย	3.48	0.64	ปานกลาง	4.44	0.53	มาก

จากตารางที่ 13 จะเห็นว่าการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังก่อน
และหลังการพัฒนาค่านิยม ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้ง
ร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยผู้ปกครอง ทุกด้านพัฒนาดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมก่อนพัฒนา
3.48 ระดับปฏิบัติปานกลาง หลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 4.44 ระดับปฏิบัติมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นตามค่าเฉลี่ยจากมาก
ที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย ก่อนพัฒนา 3.49 ระดับปฏิบัติปาน
กลาง หลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 4.50 ระดับปฏิบัติมาก ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ก่อนพัฒนา 3.48 ระดับ
ปฏิบัติปานกลาง หลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 4.48 ระดับปฏิบัติมาก และด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกาย
และจิตใจของนักเรียน ก่อนพัฒนา 3.47 ระดับปฏิบัติปานกลาง หลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 4.31
ระดับปฏิบัติมาก

ตารางที่ 14 การปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังก่อนและ
หลังการ พัฒนาค่านิยม ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและ
ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยนักเรียน

ระดับพฤติกรรมค่านิยม	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน	3.58	0.70	มาก	4.53	0.62	มากที่สุด
2.การเรียนรู้การเป็น ประชาธิปไตย	3.70	0.84	มาก	4.48	0.50	มาก
3.ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและ จิตใจของนักเรียน	3.63	0.66	มาก	4.37	0.48	มาก
โดยรวมเฉลี่ย	3.63	0.72	มาก	4.46	0.53	มาก

จากตารางที่ 14 จะเห็นว่า การปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังก่อน
และหลังการ พัฒนาค่านิยม ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้ง
ร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยนักเรียน ทุกด้านพัฒนาดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมก่อนพัฒนา
3.63 ระดับปฏิบัติมาก หลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 4.46 ระดับปฏิบัติมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นตามค่าเฉลี่ยจากมาก
ที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยก่อนพัฒนา 3.70 ระดับปฏิบัติมาก
ก่อนพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 4.48 ระดับปฏิบัติมาก ด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน
ก่อนพัฒนา 3.68 ระดับปฏิบัติมาก หลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 4.37 ระดับปฏิบัติมาก และด้านใฝ่รู้ใฝ่
เรียน ก่อนพัฒนา 3.58 ระดับปฏิบัติมาก หลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 4.53 ระดับปฏิบัติมากที่สุด

ตารางที่ 15 การปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังก่อนและ
หลังการ พัฒนาค่านิยม ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและ
ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยรวม

ระดับพฤติกรรมค่านิยม	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน	3.54	0.65	มาก	4.55	0.55	มากที่สุด
2.การเรียนรู้การเป็น ประชาธิปไตย	3.56	0.67	มาก	4.49	0.51	มาก

ระดับพฤติกรรมค่านิยม	ก่อนการพัฒนา			หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน	3.52	0.61	มาก	4.36	0.49	มาก
โดยรวมเฉลี่ย	3.54	0.64	มาก	4.47	0.52	มาก

จากตารางที่ 15 จะเห็นว่าการปฏิบัติตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังก่อนและหลังการ พัฒนาค่านิยม ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยรวม ทุกด้านพัฒนาดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวม ก่อนพัฒนา 3.54 ระดับปฏิบัติมาก หลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 4.47 ระดับปฏิบัติมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย ก่อนพัฒนา 3.56 ระดับปฏิบัติมาก หลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 4.49 ระดับปฏิบัติมาก ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ก่อนพัฒนา 3.54 ระดับปฏิบัติปานกลาง หลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 4.55 ระดับปฏิบัติมากที่สุดและด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนก่อนพัฒนา 3.52 ระดับปฏิบัติมาก หลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 4.36 ระดับปฏิบัติมากที่สุด

ตารางที่ 16 การทดสอบความแตกต่างค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังก่อนและหลังพัฒนา ด้วยสถิติ t-test

ตัวแปรตาม	t	df	Sig.(2-tailed)
ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน	-42.179	141	.000
ด้านเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย	-41.664	141	.000
ด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน	-35.823	141	.000

จากตาราง 16 พบว่า การปฏิบัติตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังก่อนและหลังการ พัฒนาค่านิยม ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 ความพึงพอใจของผู้ปกครองหลังการพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยรวม

ระดับพฤติกรรมค่านิยม	หลังการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน	4.63	0.61	มากที่สุด
2.การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย	4.60	0.58	มากที่สุด
3.ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน	4.51	0.49	มากที่สุด
โดยรวมเฉลี่ย	4.58	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 17 จะเห็นว่าความพึงพอใจผลการประเมินระดับพฤติกรรมของนักเรียนตามแบบสอบถามการพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง หลังการพัฒนา ทั้ง 4 กลยุทธ์ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.58 ระดับปฏิบัติมากที่สุด

เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่า ความพึงพอใจระดับพฤติกรรมของนักเรียนมีมากขึ้นตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย หลังการพัฒนาโดยเฉลี่ย 4.63 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน หลังการพัฒนาโดยเฉลี่ย 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุดและด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน หลังการพัฒนาโดยเฉลี่ย 4.51 อยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังโดยคณะครู ผู้ปกครองและนักเรียน ระยะที่ 2 สร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยม ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนโดยใช้ กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ซึ่งทำการพัฒนาตามกลยุทธ์ที่กำหนด 2 วงรอบโดยมีขั้นตอนการนำเสนอตามลำดับดังนี้

- 1.สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 สรุปได้ดังนี้

สภาพก่อนการดำเนินการพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังพบว่า นักเรียนบางส่วนมีระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมไม่เหมาะสม จากผลการประเมินระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยครู ผู้ปกครองและนักเรียนในระยะที่ 1 พบว่าระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนโดยรวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ย 3.54 ระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย ค่าเฉลี่ย 3.56 อยู่ในระดับมาก ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ค่าเฉลี่ย 3.54 อยู่ในระดับมาก และด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ค่าเฉลี่ย 3.52 อยู่ในระดับมาก จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยจึงร่วมกันวางแผนเพื่อ

พัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยใช้กระบวนการพัฒนางจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) และกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร กลยุทธ์ที่ 2 การสอนสอดแทรกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมโดยยกย่องเชิดชูคนดี กลยุทธ์ที่ 4 ความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน กำหนดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจำนวน 8 กิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมสมุดบันทึกความดี กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาค่านิยม กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมสอนสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ กิจกรรมสอนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมดาวความดี กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน และกิจกรรมภาคี 4 ฝ่ายเครือข่ายผู้ปกครอง

ผลการพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสัง วงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ทั้ง 4 กลยุทธ์ร่วมกับกระบวนการพัฒนาโดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนไปในทางที่ดี นักเรียนมีคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ตั้งใจเรียนและรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพในสิทธิ์ของคนมาก่อนหลังยึดหลักประชาธิปไตยโดยฟังเสียงข้างมาก รู้สิทธิ์และหน้าที่ของตนเองสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ มีจุดยืนเป็นของตนเองไม่โอนอ่อนไปตามกระแสนิยม ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และไม่ตามกระแสสังคมออนไลน์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและ ฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัย แต่ยังมีระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยม บางส่วนที่ควรได้รับการปรับปรุงพัฒนาต่อไป ที่ประชุมจึงมีมติให้พัฒนานักเรียนในวงรอบที่ 2

ผลการพัฒนาระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสัง วงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ทั้ง 4 กลยุทธ์ร่วมกับกระบวนการพัฒนาโดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) คือ กลยุทธ์ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร กลยุทธ์การสอนสอดแทรกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมโดยยกย่องเชิดชูคนดี กลยุทธ์ความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน กำหนดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจำนวน 8 กิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมสมุดบันทึกความดี กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาค่านิยม กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมสอนสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ กิจกรรมสอนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมดาวความดี กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน และกิจกรรมภาคี 4 ฝ่ายเครือข่ายผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนดีมากขึ้น นักเรียนมีคุณลักษณะ

นิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ตั้งใจเรียนและรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพในสิทธิ์ของคนมาก่อนหลังยึดหลักประชาธิปไตยโดยฟังเสียงข้างมาก รู้สิทธิ์และหน้าที่ของตนเองสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ มีจุดยืนเป็นของตนเองไม่โอนอ่อนไปตามกระแสนิยม ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และไม่ตามกระแสสังคมออนไลน์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัย แสดงว่ากลยุทธ์ทั้ง 4 กลยุทธ์ที่ทางคณะกรรมการพัฒนาพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ของโรงเรียนได้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนนั้นประสบผลสำเร็จ สังเกตได้จากระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ก่อนดำเนินการพัฒนาพบว่า โดยรวมค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมจากครู 3.50 ผู้ปกครอง 3.48 และจากนักเรียน 3.63 อยู่ในระดับปฏิบัติปานกลางและมาก ตามลำดับ และหลังการดำเนินการพัฒนาพบว่า โดยรวมค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมจากครู 4.51 ผู้ปกครอง 4.44 และจากนักเรียน 4.46 อยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุดและมาก ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากที่ได้ดำเนินการศึกษาการพัฒนากระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสัง ในปีการศึกษา 2557 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนและเพื่อศึกษาผลการพัฒนากระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ผู้วิจัยได้วางกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยในครั้งนี้พัฒนาโดยใช้ กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) และกลยุทธ์ เป็นเครื่องมือในการวิจัยและการพัฒนา ดำเนินการ 2 วงรอบ มีการดำเนินการ ดังนี้

การดำเนินการพัฒนากระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสัง โดยใช้กลยุทธ์ 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร กลยุทธ์ที่ 2 การสอนสอดแทรกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมโดยยกย่องเชิดชูคนดี กลยุทธ์ที่ 4 ความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน ได้กำหนดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจำนวน 8 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมสมุดบันทึกความดี กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาค่านิยม กิจกรรมรักการอ่าน สอนสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ สอนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียน กิจกรรมดาวความดี กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน และกิจกรรมภาคี 4 ฝ่าย เครือข่าย หลังการดำเนินการพัฒนาตามกลยุทธ์ ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ตั้งใจเรียนและรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพในสิทธิ์ของคนมาก่อนหลังยึดหลักประชาธิปไตยโดยฟังเสียงข้างมาก รู้สิทธิ์และหน้าที่ของตนเองสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ มีจุดยืนเป็นของตนเองไม่โอนอ่อนไปตามกระแสนิยม ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และไม่ตามกระแสสังคมออนไลน์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและ ฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัย

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยทางการศึกษาของ บุญร่วม คิตการ (2548 : 164 - 166) ได้ศึกษาปฏิบัติตนตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนคติของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติตามค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม โดยส่วนรวม และเป็นรายด้าน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับดังนี้ คุณธรรมในการครองตน คุณธรรมในการครองคน และคุณธรรมในการครองงาน ระดับการปฏิบัติตนตามค่านิยมโดยส่วนรวมและเป็นรายด้านของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติมากกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ นักเรียนโรงเรียนขนาดกลางมีระดับการปฏิบัติมากกว่าผู้เรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่

เกรียน พันอนุ (2548 : 147 - 148) ได้ศึกษาพฤติกรรมด้านค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านค่านิยมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายด้านทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความเสียสละ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการประหยัดอดออม และด้านความสะอาด โดยมีรายชื่อคุณธรรมค่อนข้างสูงจำนวน 1 ข้อ ในแต่ละด้านดังนี้ เข้าร่วมงานสังคมตามที่ได้รับคำเชิญ อุทิศเวลาเพื่อประโยชน์ส่วนรวมไม่ร่วมกันกับคนใกล้ชิดหรือพรรคพวกในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน จากตำแหน่งหน้าที่ที่ตัดสินใจด้วยความเป็นธรรมตามหลักการและเหตุผล จัดให้มีการประชุมผู้ร่วมงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ไว้วางใจให้อภัยผู้ร่วมงานอยู่อย่างเอื้อนิตย บริหารงานโดยยึดหลักระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นหลัก ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความเสียสละ ด้านการพึ่งตนเอง และด้านความซื่อสัตย์ ไม่แตกต่างกัน แต่ประธานกรรมการโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรม

ของผู้บริหารโรงเรียนใน 3 ด้านที่เหลือนอกกว่าครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านมีความเมตตากรุณาต่อผู้ร่วมงานและผู้อื่นด้านมีความรักและห่วงใยผู้ร่วมงาน และด้านมองโลกในแง่ดี

อดิศักดิ์ มุ่งชู (2548 : 167 - 170) ได้รายงานการพัฒนาให้นักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โรงเรียนนาคนุประชาสรรค์ อำเภอนาคนุ จังหวัดมหาสารคาม ใน 6 ด้าน คือ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ การปฏิบัติตามหลักศาสนาเบื้องต้นของศาสนาพุทธ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเมตตากรุณาและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการประหยัดในปีการศึกษา 2548 - 2550 ผลการศึกษาพบว่า ปีการศึกษา 2548 โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความซื่อสัตย์ การประหยัด และความเมตตากรุณาและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปฏิบัติตามหลักศาสนาเบื้องต้นของศาสนาพุทธปีการศึกษา 2549 โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความเมตตากรุณาและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีวินัย และการประหยัด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความรับผิดชอบ ปีการศึกษา 2550 โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การประหยัด ความเมตตากรุณาและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีวินัย และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความรับผิดชอบ

รุ่งทิวา จันทร์วัฒนวงษ์ (2548 : 155 - 157) ได้ทำการวิจัย บทบาทของครูต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พบว่า บทบาทของครู คือ บทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างดี จัดการเรียนการสอนคุณธรรมจริยธรรมสอดแทรกในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนเองสอน ใช้วิธีการบอกและแนะนำ มีนิทานเป็นสื่อและการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ คือ การพานักเรียนไปวัด แต่ยังไม่พบว่ามีการใช้หนังสือเป็นอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ของผู้เรียนประเมินผลโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมและแบบทดสอบ บทบาทในการเป็นตัวอย่างที่ดีครูได้แสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน คือ การแสดงมารยาทไทย การไหว้ การใช้เวลาจากสภาพต่อเพื่อนครูและบุคคลอื่น การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยและด้วยผ้าไหม แต่ครูเป็นแบบอย่างน้อย คือการปฏิบัติตามข้อห้ามทางศาสนา เช่น การดื่มสุรา บทบาทในการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ครูใช้กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและการฟังเทศน์ เป็นกิจกรรมส่งเสริมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม จัดบรรยากาศในห้องเรียน เช่น จัดให้มีสัญลักษณ์ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับคำคมด้านคุณธรรมจริยธรรม และกำหนดหน้าที่รับผิดชอบในห้องแก่นักเรียนแต่ละคน เช่น การทำเวรความสะอาด ครูมีการปลูกฝังพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก รายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญู ความเมตตา การมีระเบียบ

วินัย และความรับผิดชอบ ปัญหา คือ การขาดสื่อประกอบการสอนด้านคุณธรรมจริยธรรม ครูขาดเทคนิคการสอนที่เป็นรูปธรรม โดยครูมีความต้องการที่จะเข้ารับการพัฒนาเรื่องรูปแบบ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และเทคนิคและวิธีการประเมินผลคุณธรรมจริยธรรม

พีระพงษ์ เจริญพันธุ์ (2549 : 152 - 154) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ; ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การสอดแทรกในการสอนรายวิชาต่าง ๆ ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนได้ปลูกฝังค่านิยมโดยในการนำเข้าสู่บทเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ ได้พูดถึงเนื้อหาหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้นักเรียนได้ปฏิบัติได้มากน้อยเท่าไร โรงเรียนกำหนดการปลูกฝังคุณธรรมทุกด้านในการสอนเนื้อหาวิชาในทุกรายวิชาและทุกครั้งที่ทำการสอน ปัญหาที่พบส่วนมากจะเกิดจากตัวนักเรียนเอง คือ นักเรียนบางส่วนไม่ให้ความสนใจ อีกทั้งยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควร การสอดแทรกคุณธรรมด้านต่างๆ ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ยากเนื่องจากครูผู้สอนขาดเทคนิควิธีการปลูกฝังคุณธรรมด้านต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดทำโครงการอบรมสัมมนาเทคนิควิธีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่ครูผู้สอน การปลูกฝังค่านิยมโดยตรง โรงเรียนได้เน้นการโดยการสอนรายวิชาที่มีเนื้อหาด้านความมีระเบียบวินัย มีการใช้สื่อการสอนเพื่อปลูกฝังค่านิยมมีการอบรมหน้าเสาธงโดยครูเวรและครูที่ปรึกษาที่มีการอบรมประจำสัปดาห์โดยคณะกรรมการดำเนินคุณธรรมจริยธรรมเชิงวิทยากรจากภายนอกมาให้การอบรมมีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและวันสำคัญอื่น ๆ การจัดกิจกรรมค่ายพุทธบุตรแต่โรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินการ นักเรียนบางส่วนยังไม่มี การปฏิบัติตนตามเป้าหมาย เนื่องจากสื่อภายนอกมีอิทธิพล เช่น สื่อวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์มีการลอกเลียนแบบในตัวอย่างที่ไม่เหมาะสม โรงเรียนได้แก้ปัญหาโดยให้คำแนะนำการเลือกสื่อการเชิงวิทยากรมาให้การอบรมมากขึ้น และจัดสรรงบประมาณให้เพิ่มเติม การบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน โรงเรียนได้มีการกำหนดกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกัน ครูทุกคนและนักเรียนร่วมมือกัน การจัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน มีการจัดกิจกรรมพิเศษนอกเหนือจากการเรียนการสอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ปัญหาสำคัญทางสถิติที่พบคือ การจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมไม่สามารถจัดได้ครบทุกระดับชั้น นักเรียนบางส่วนขาดความสนใจและไม่กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนแก้ปัญหาโดยจัดให้มีป้ายคำเดียว คำสุภาพดี เพื่อปลูกฝังคุณธรรมด้านต่าง ๆ ขอความร่วมมือจากส่วนราชการ ชุมชนและวัดเพื่อกำหนดมาตรการและแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกัน

และสอดคล้องกับงานวิจัยทางการศึกษาของ ประยูร พรหมสูตร (2550 : 90-91) ได้ศึกษา การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนชุมชนปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยนำหลักการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบในการ ดำเนินการพัฒนา มี 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน ขั้นปฏิบัติ ขั้นสังเกต และขั้นสะท้อน พบว่าผลจา การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดกิจกรรม พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์และการนิเทศภายในทำให้ครูได้รับความรู้ความ เข้าใจเกิดทักษะในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของ นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมประสงค์อยู่ในระดับดี

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องและทำการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสัง โดย ดำเนินการพัฒนาตามกลยุทธ์ที่เสนอเป็นเพียงส่วนหนึ่งในหลาย ๆ กลยุทธ์ โดยเฉพาะกลยุทธ์ทำให้ เป็นกิจวัตรประจำวันนับว่าเป็นกลยุทธ์ที่สามารถพัฒนาค่านิยมนักเรียนได้มาก จึงควรกำหนดให้เป็น ปฏิทินของโรงเรียนทุกปี และกลยุทธ์อื่น ๆ ที่สามารถนำมาปรับเปลี่ยนพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบท ของสถานศึกษา

1.2 การพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยใช้กระบวนการวงจร คุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) เป็นการนำวิธีการ แนวทางที่ได้ปฏิบัติตามสภาพจริงตามบริบทของแต่ละ สถานศึกษา โรงเรียนสามารถนำวิธีการนี้ไปทดลองใช้กับมาตรฐานการศึกษาด้านครูผู้สอน ด้าน การบริหาร เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา

1.3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้อง จัดทำอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ในการส่งเสริมและพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยม ของนักเรียน โดยอาศัยการประพุดิปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนเป็นสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิธีการ หรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมของเด็กและเยาวชนไทย เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมไทยและสังคมโลกต่อไป

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านอื่น ๆ กับนักเรียนในช่วงชั้นอื่น ๆ อีกต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง-ศีลธรรม ระดับประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2551 ก
- _____ . หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. 2551. ข
- กานต์ชนิต วรรณย์พินิจ. ทูทางสังคมกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไทยชนด้า
กรณีศึกษา บ้านหนองหมุดตำบลสะพาน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม .
กรุงเทพฯ ; สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2554.
- การศาสนา, กรม. ศีลธรรมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, 2542.
โกศล มีคุณ. การวัดจริยธรรม. ราชบุรี : สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 2540.
คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
จรรยา อิศรางกูร ณ อยุธยา. "คำปรารภ" ใน คำพอสอน ประมวลพระบรมราชาวาทและพระราช
ดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพระดาบส, 2551.
- จีระ งอกศิลป์. คู่มือเตรียมสอบการบริหารงานบุคคล. ชัยภูมิ : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 2552.
ดวงเดือน พันธุมนาวิน. ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมนักเรียน. กรุงเทพฯ : ส่งเสริมการศึกษาและ
จริยธรรม, 2546.
- ถวัลย์ มาศจรัส . การจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาพระราชทาน "เศรษฐกิจพอเพียง". กรุงเทพฯ :
ธารอักษร, 2550.
- ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์. กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง. พิมพ์ครั้งที่ 9. ขอนแก่น
โครงการจัดตั้งมูลนิธิชุมชนเข้มแข็ง, 2546.
- นายกรัฐมนตรี, สำนัก. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม
พ.ศ.2553.
- บ้งอร ภูภิรมย์ขวัญ. การวัดบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ, 2556.
- บรรเทิง พาพิจิตร. ประเพณี วัฒนธรรมไทย และคติความเชื่อ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
, 2532.
- บรรจง ชูสกุลชาติ. วัฒนธรรมจะมีส่วนช่วยการพัฒนาชาติอย่างไร. กรุงเทพฯ : ประชาชน
กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น. 2545.
- บุญมี แทนแก้ว. จริยศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์, 2541.

- ประภาศรี สีหอำไพ. พื้นฐานการศึกษาการศาสนาและจริยธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3 .กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2544.
- ประสาธ อิศรปริดา. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สมชายการพิมพ์,2547.
- ประเวศ วะสี. ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคม และศีลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน,2542.
- เปรมจิต ชมชื่น. การสอนค่านิยมและจริยธรรม. พิษณุโลก : โรงพิมพ์พิษเนศ,2543.
- เปลื้อง ณ นคร. พจนานุกรมภาษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,2544.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย,2531.
- พนัส หันนาคินทร์. การสอนค่านิยม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2549.
- พันธุ์ทิพย์ रामสูต. การวิจัยปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม. นครปฐม : สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล, ม.ป.ป.
- พระเทพโสภณ. พุทธจักรของไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย,2547.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์, พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย,2543.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). ราชบัณฑิต พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์. กรุงเทพฯ : วัดราชโอรสาราม 2548.
- พระยาอนุนามราชธน. ประเพณีเบ็ดเตล็ด. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2532.
- พิชัย ผ่องแผ้ว. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อ 1. โรงเรียนชุมชน อำเภอบางขัน จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ,2551.
- พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. จริยธรรมของอาจารย์และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2543.
- พุทธทาสภิกขุ, กัตถุญญกตเวทีเป็นร่วมโพธิ์ร่มไทรของโลก. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา, 2536.
- เพ็ญแข ประจันปัจจนิก และอ้อมเดือน สดมณี. ค่านิยมของชาวชนบทไทย : เปรียบเทียบค่านิยมทางวัตถุกับค่านิยมทางระเบียบประเพณี รายงานการวิจัย ฉบับที่ 35. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2529.
- ภูวเดช ธนโชติธรรกุล. การลดปัญหานักเรียนติดยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา : กรณีศึกษา โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 3 จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา,2547.

- มนตรี ศรไพศาล. การบริหารเศรษฐกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.
เอกสารประกอบการวิจัยประจำปีสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย,2549.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์,2546.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 เฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7
รอบ 5 ธันวาคม 2554. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน,2556.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. การจัดการคุณภาพ : จาก TQC ถึง TQM,ISO 9000 และการประกัน
คุณภาพ. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์,2545.
- โรงเรียนบ้านกระสัง . การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์. บุรีรัมย์ : กลุ่มงานวิชาการ, 2556.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น,2543.
- วรรณิการ์ วงศ์มยุรา. การบริหารด้วยวงจรเดมिंग.บทความ. กรุงเทพฯ : โรงเรียนโยธินบำรุง.
<http://gotohnow.org/blog/wannika/1999353> (1 สิงหาคม 2557)
- วัลภา เทพหัสตินทร์ ณ อยุธยา. งานบุคลากรนิสิต นักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2539.
- วัลลี สัตยาชัย. การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก รูปแบบการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.
กรุงเทพฯ : บุ๊คเน็ต,2547.
- วัดปากช่อง (จันทรานูมาศวิทยาการ), โรงเรียน. รักษาติ ศาสตร์ กษัตริย์.
แหล่งที่มา <http://www.pchong.in.th> [10 สิงหาคม 2557].
- วาสนา กิมเท็ง. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหา และ
ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรียญานิพนธ์ : มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ,2553.
- วิทยากร เชียงกุล. อธิบายศัพท์สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ : สายธาร,2550.
- ศวิณี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. การศึกษาปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของครูให้แก่
นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษากลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,2549.
- ศีลธรรม โพนะทา. เอกสารประกอบการนิเทศภายในโรงเรียนโครงการส่งเสริมการจัดการเรียน
การสอนของครูเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนบ้านโนนค้อ,2545.
- สาโรช บัวศรี. จริยธรรมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2527.
- สมบัติ มหารศ. ค่านิยมและจริยธรรมวิชาชีพ. มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

- สมบัติ ท้ายเรือคำ. ระเบียบวิธีวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
สมบุรณ์ ศาลยาชีวิน. รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544.
สมศักดิ์ เทียงตรง. เทคนิคการบริหารจัดการศึกษายุคใหม่. กรุงเทพฯ : มิตรภาพการพิมพ์, 2554.
สมภพ ชีวรัฐพัฒน์. มงคลกับคุณภาพชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: นานาสีพิมพ์, 2540.
สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนเล่มที่ 16. ศิลาจารย์และการอ่านจารึก. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธา
การพิมพ์, 2535.
สุทธินันท์ สาริमान. การกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามดำเนินกิจการอันเป็น
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมตามบทบัญญัติ
มาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542. คณะนิติศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
สุขุม นวลสกุล. “สิทธิและหน้าที่ทางการเมืองของประชาชน”. ใน แนวทางประชาธิปไตย.
พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542.
สุนทรี พรหมเมศ และผจงจิตต์ อธิคมน์นทะ. พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย.
พิมพ์ที่ : บริษัท ประชาชน จำกัด, 2525.
สุนทรี โคมิน และสนธิ สมัครการ. ค่านิยมและระบบค่านิยมในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัย
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2549.
สุพัตรา สุภาพ. สังคมไทย วัฒนธรรม และค่านิยม. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
, 2541.
สุเมธ ตันติเวชกุล. เศรษฐกิจพอเพียง ทางเลือก... ทางรอด. ใน เปี่ยมศักดิ์ คุณากรประทีป
ผ่อดานาคตประเทศไทย. พิมพ์ที่ : บริษัท ฐานการพิมพ์ จำกัด, 2552.
แสงดาว คงนาวัง. รายงานการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ที่ส่งผลต่อ
คุณภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านเป่าวิทยา อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ. ชัยภูมิ :
สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดชัยภูมิ, 2550.
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11.
[Online]. แหล่งที่มา : <http://www.pld.rmuttac.ac.th/?wpfb=210>.
[10 กันยายน 2557]
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ว่าด้วยเศรษฐกิจพอเพียง. เชียงใหม่ :
มิ่งเมืองการพิมพ์, 2549.

- อะริยา เลาทสุรโยธิน. “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์9: แนวคิด ป.อ. ปยุตโต และแมคเคลแลนด์ กับบริบทของสังคมไทย”. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.27(2) (พฤษภาคม-สิงหาคม),2550.
- อดิศักดิ์ มุ่งชู. รายงานการพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ อำเภอนาตูม จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม : สำนักงานเขตพื้นที่มหาสารคาม เขต 2, 2548.
- อเนก เหล่าธรรมทัศน์. การเมืองของพลเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คบไฟ,2543.
- Bandura, Albert. *Social Learning Theory*. 3rd ed. New York : Englewood,1997.
- Bear,George Gilbert,II. *The Relationship of Moral Reasoning to Conduct Problems and Intelligence*. Univesity of Virginia,2005.
- Bear, G.G. “The Relationship of Moral Reasoning to Conduct Problems and Intelligence,” *Dissetation Abstracts International*. 40(9) : 4961- A ; January,2005.
- Cole,David Akinola. “An Analysis of the Percption of the Role of High School Assistant Principal for Discipline and Supervision in Georgia School,” *Dissertaion Abstracts Internationl*. 60(11) : 9462 – A ; November,2006.
- Creswell , J.W. *Educational research : Planning conductiong, and evaluating quantitative and Qualitative and quantative research*. Upper Saddle River. New Jersey : Merrill Prentice Hall,2002.
- De Costa , S.B. “A Study of Developing Moral Opinion in Young Chidren,” *Dissertaion Abstracts International*. 40 (12) ; 6141- A; April,2005.
- Flippo,Edwin B. (1996). *Mannagement A Behavioral Approach*. Boston : Allyn and Cacon.
- Good Carter V. *Dictionary of Education*. 6rd ed. New York : McGraw – Hill 1988.
- Hogan,R. “Moral Conduct And Moral Character a Psychological Perspective,” *Psychological_Bulletion*. 79(23) : 214-218 April 1993.
- Lembo,John M. “Altuistic Attitudes Among Catholic Lay and Religious Female College Students” , *Journal of Education Research*. 61(2) : 71-13 ; March.1997.
- Lowe,Mershele G. *Value Orientation Counseling and Psycho Therapy*. Boston : The Central Press,1999.

- Lares, John Stephen. Total Quality Management as a Means to Improve the Process of Student Discipline, *Dissertation Abstracts International*. 56(5) : 4353-A ; November, 2005.”
- Osakwe, Vincent Chukwuka. “Some Relationships Between Cognitive Development Role-Taking Activity and Level of Moral Development,” *Dissertation Abstracts International*. 44(2) : 12057-A ; February, 2006.
- Palermo, D. *The Psychology of language*. Illinois: Scott, Foresman and Company, 1978
- W. Edwards Deming. *Founder of Statistical Process Control for Quality Management* “Quality As Defined By Deming”: Lecture by Newt Gingrich
Obituary from *Philadelphia Inquirer*, Dec, 1993.
- Romeo, John Edward. “The Effect of Cognitive Moral : Development Instruction on Moral Development Scores of Parochial High School Students,” *Dissertation Abstracts International*. 44(5) : 12595-A ; March, 2006.
- Rokeach, Milton. *The Nature of Human Values*. New York : A Division of Macmillan, 1973.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถาม

การพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 1-3
โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

- ( ) ครู
( ) ผู้ปกครอง
( ) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมกรการปฏิบัติตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ระดับการปฏิบัติตามมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
ระดับการปฏิบัติตามมาก	ให้	4 คะแนน
ระดับการปฏิบัติตามปานกลาง	ให้	3 คะแนน
ระดับการปฏิบัติตนน้อย	ให้	2 คะแนน
ระดับการปฏิบัติตนน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับพฤติกรรมกรการปฏิบัติตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ลำดับ	พฤติกรรมกรการปฏิบัติตามค่านิยมของนักเรียน	ระดับพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
0	นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน		✓			
00	นักเรียนมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย จงรักภักดีต่อชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์	✓				

คำอธิบาย

ข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามใส่เครื่องหมาย ✓ ช่องระดับการประเมิน “มาก” แสดงว่ามีระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ข้อ 00 ผู้ตอบแบบสอบถามใส่เครื่องหมาย ✓ ช่องระดับการประเมิน “มากที่สุด” แสดงว่ามีระดับพฤติกรรมมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย จงรักภักดีต่อชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์อยู่ในระดับมาก

พฤติกรรมการปฏิบัติตนตาม ค่านิยมของนักเรียน	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
ค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน					
1. มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน					
2. มีความพยายาม ขวนขวายที่จะศึกษาหาความรู้					
3. ศึกษาหาความรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน อย่างสม่ำเสมอ					
4. มีการบันทึกความรู้วิเคราะห์ข้อมูลได้					
5. สามารถสรุปองค์ความรู้ และนำไปแลกเปลี่ยน เรียนรู้กับผู้อื่นได้					
6. ตั้งใจเรียนและรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย					
7. มีความเพียรพยายามในการทำงานต่าง ๆ ให้บรรลุ เป้าหมาย					
8. อ่านหนังสือเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ					
9. ศึกษาหาความรู้ภายนอกห้องเรียนอยู่เสมอ					
10. ใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ทำกิจกรรม ช่วยเหลือผู้ปกครอง					
ค่านิยมด้านรู้และเข้าใจประชาธิปไตย					
11. เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น					
12. รู้จักเคารพในสิทธิของคนมาก่อนหลัง					
13. ยึดหลักประชาธิปไตยโดยฟังเสียงข้างมาก					
14. เปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น					
15. รู้จักดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความเสมอภาค					
16. ชักชวนผู้ปกครองไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง					

พฤติกรรมกรปฏิบัติตนตาม ค่านิยมของนักเรียน	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
17. ร่วมรณรงค์ไม่ให้มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียง					
18. รู้สิทธิ์และหน้าที่ของตนเอง					
19. ร่วมรณรงค์การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของชุมชน					
20. ร่วมสังเกตการเลือกตั้งในชุมชน					
ค่านิยมด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของ นักเรียน					
21. สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้					
22. มีจุดยืนเป็นของตัวเอง					
23. ไม่อ่อนโอนไปตามกระแสนิยม					
24. มีความอดทนต่อความยากลำบาก					
25. สามารถเผชิญกับภัยอันตรายต่าง ๆ ได้					
26. ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น					
27. พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่					
28. ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด					
29. ไม่สร้างปัญหาให้ส่งผลกระทบต่อการศึกษา					
30. ไม่ตามกระแสสังคมออนไลน์					

ตอนที่ 3 แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบบันทึกการสังเกต

การพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และด้านความเข้มแข็งทั้ง
ร่างกายและจิตใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 1-3
โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

.....

การสังเกตกิจกรรมครั้งที่.....

กิจกรรมที่สังเกต.....

ผู้รับการสังเกต

.....

สถานที่ให้สังเกต

.....

วัน เดือน ปี สังเกต

.....

ชื่อผู้สังเกต

.....

การสังเกตแบบ

( ) มีส่วนร่วม ( ) ไม่มีส่วนร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายการสังเกต

1. การเข้าร่วมกิจกรรม

.....

2. ความเข้าใจเนื้อหา

.....

3. การปฏิบัติตามข้อตกลง

.....

.....

4. การมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือ

.....
.....

5. พฤติกรรมที่แสดงออก

.....
.....

6. ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

.....
.....

7. แนวโน้มการพัฒนาด้านของนักเรียน

.....
.....

ลงชื่อ

ผู้สังเกต

(.....)

แบบสัมภาษณ์

การพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านการเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และด้านความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 1-3
โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

1. เริ่มสนทนา

เริ่มคำถามแนะนำตนเองและวัตถุประสงค์ของการสนทนา

2. คำถามทั่วไป

2.1 ภูมิลำเนา.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ที่อยู่ปัจจุบัน.....

2.2 เรียนอยู่ชั้น.....อาชีพบิดา.....

อาชีพมารดา.....จำนวนพี่น้องที่เรียนอยู่ในโรงเรียนแห่งนี้

(รวมผู้ให้สัมภาษณ์) จำนวน.....คน

2.3 ในฐานะที่นักเรียนเป็นคนไทยคิดว่าตนเองจะแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ได้อย่างไร

.....

.....

2.4 อาชีพที่นักเรียนใฝ่ฝันอยากจะทำในอนาคตคืออาชีพใด เพราะเหตุใดจึงเลือกอาชีพนี้

.....

.....

2.5 นักเรียนคิดว่าตนเองได้ปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

2.6 ในแต่ละวันนักเรียนใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมใดบ้าง ที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

.....

.....

2.7 นักเรียนมีการวางแผนการใช้จ่ายในแต่ละวันหรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....

.....

2.8 ถ้านักเรียนได้รับมอบหมายให้ทำงานใดงานหนึ่ง นักเรียนจะวางแผนการทำงาน
อย่างไร

.....
.....

2.9 ในฐานะที่นักเรียนเป็นคนไทย จะมีวิธีการแสดงออกถึงความเป็นไทยได้อย่างไร

.....
.....

2.10 นักเรียนเคยร่วมทำกิจกรรมเพื่อสาธารณะบ้างหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

ลงชื่อ

ผู้ให้สัมภาษณ์

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลา.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 1 ผลการประเมินความสอดคล้อง(IOC)ระหว่างข้อคำถามกับระดับพฤติกรรม
 คำนิยมของนักเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	สรุปผลการประเมิน
	1	2	3			
1	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
2	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	0	+1	2	.067	ใช้ได้
13	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	0	+1	2	.067	ใช้ได้
23	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	สรุปผลการประเมิน
	1	2	3			
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

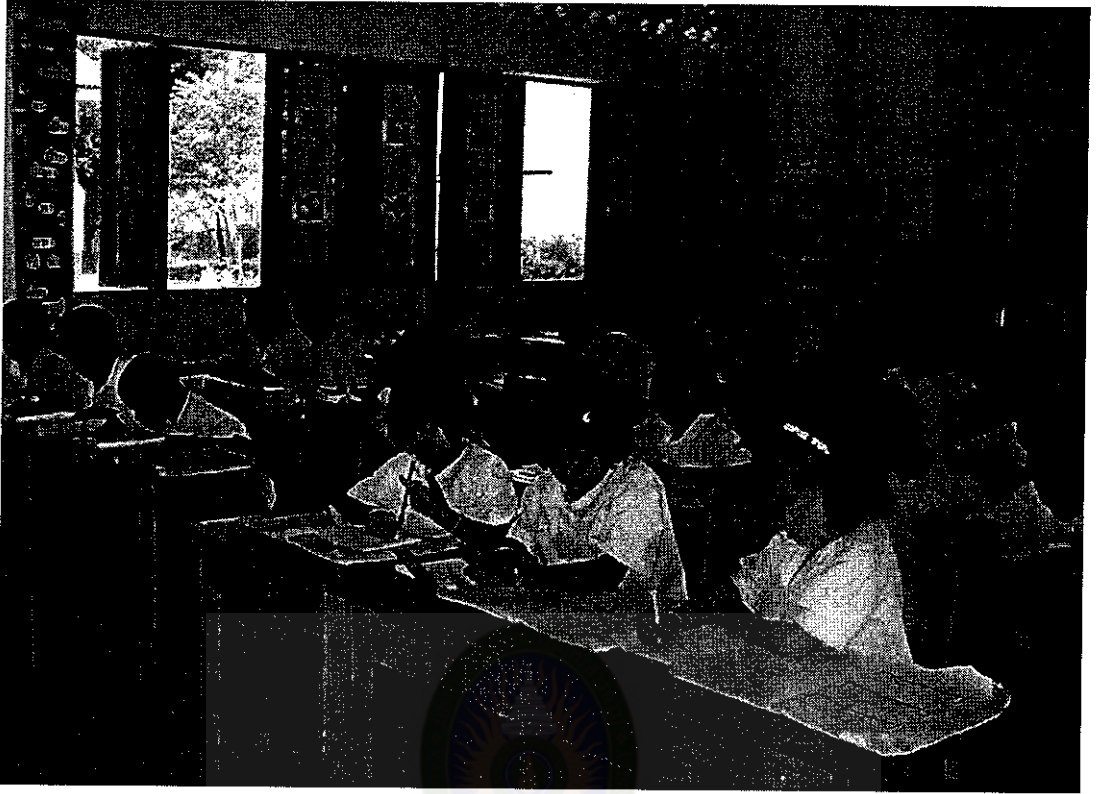
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

ภาพกิจกรรมการพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็น
ประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพภาคผนวกที่ 1 กิจกรรมสมุดบันทึกความดี

ภาพภาคผนวกที่ 2 กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาค่านิยม

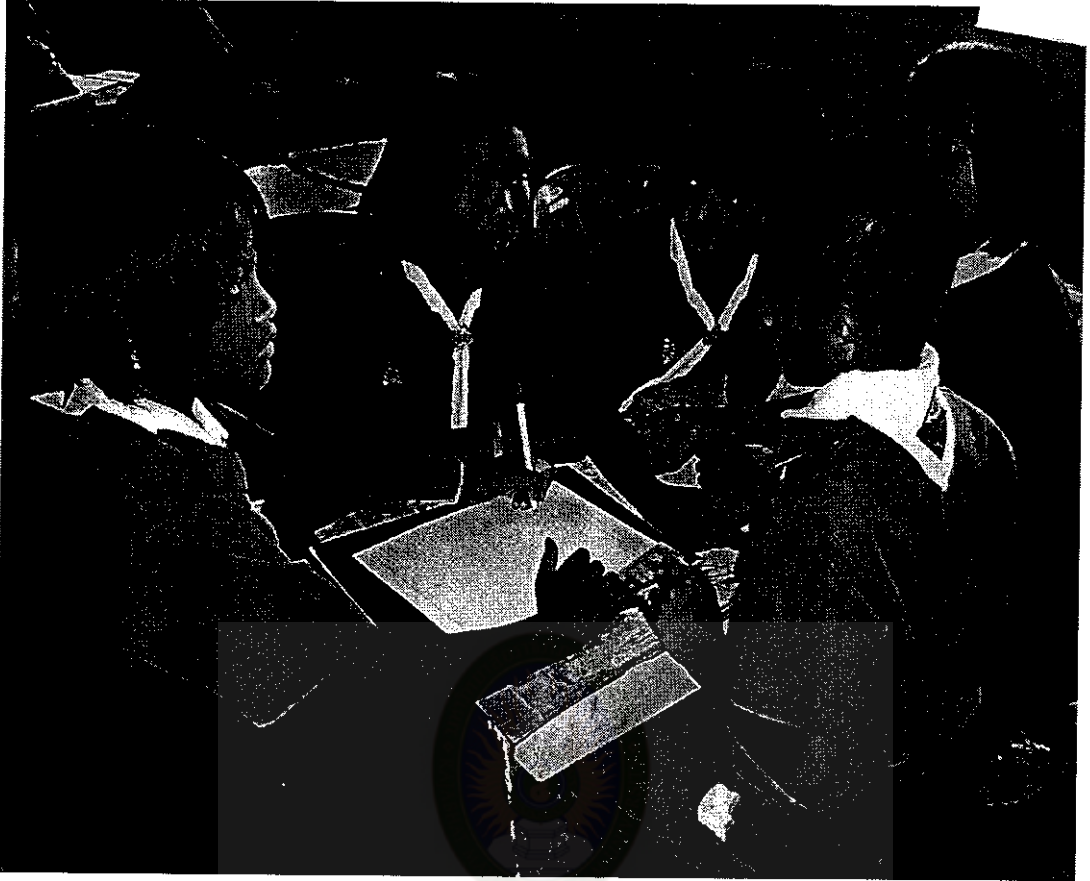

ภาพภาคผนวกที่ 3 กิจกรรมรักการอ่าน

ภาพภาคผนวกที่ 4 กิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ

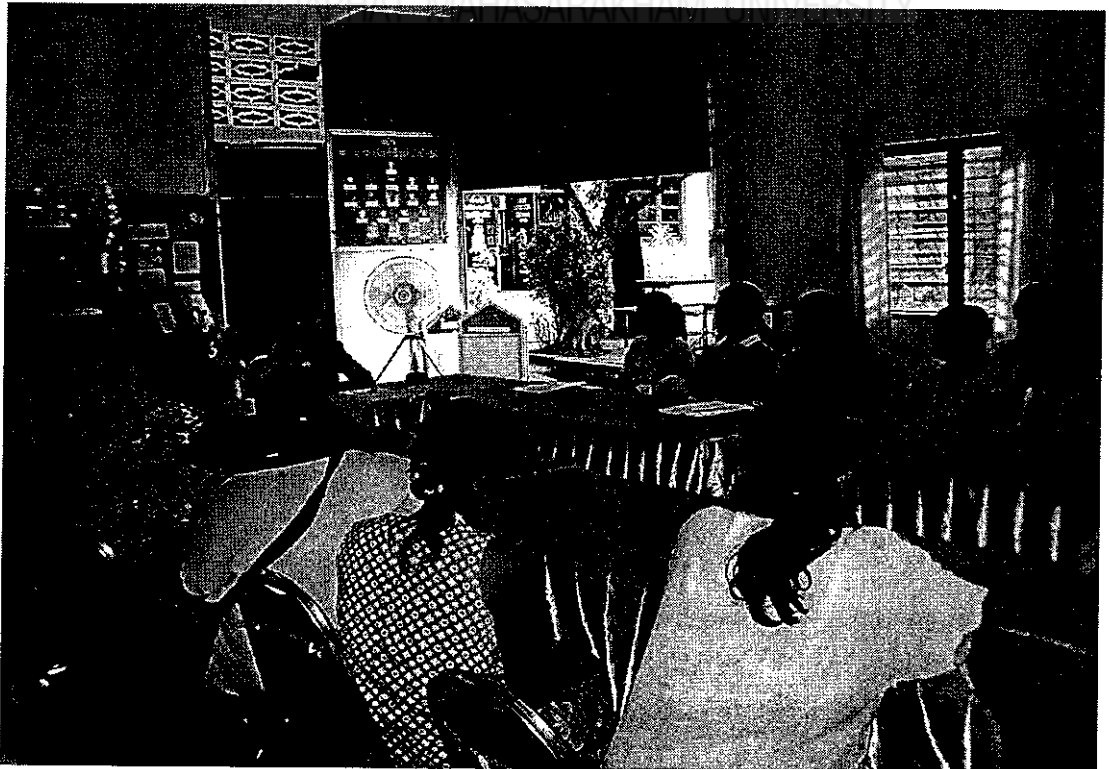
ภาพภาคผนวกที่ 5 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ภาพภาคผนวกที่ 6 กิจกรรมตามความดี

ภาพภาคผนวกที่ 7 กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน

ภาพภาคผนวกที่ 8 กิจกรรมภาคี 4 ฝ่ายเครือข่าย

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างโครงการ การพัฒนาค่านิยมด้านการใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้
และเข้าใจประชาธิปไตยและความเข้มแข็ง
ทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน

ชื่อโครงการ	โครงการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
แผนงาน	บริหารทั่วไป
ผู้รับผิดชอบโครงการ	1. นายชัยชนะ ต้นสวรรค์ 2. นางสาวสาวิตรี จันทร์ดิษฐ์ 3. ครูหัวหน้าระดับชั้นปฐมวัย, ป.1-3, ป.4-6 และ ม.1-3
สนองกลยุทธ์ของโรงเรียน	ข้อที่ 1 สร้างความเสมอภาคและเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง
สอดคล้องมาตรฐานการศึกษาที่	15

1. หลักการและเหตุผล

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้นนอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนานักเรียน ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายโดยเฉพาะบุคลากรภายในโรงเรียนซึ่งมีครูที่ปรึกษาประจำชั้นเป็นหลักในการดำเนินการต่างๆเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ให้เติบโตองงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านกระสังเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้รู้จักและเข้าใจนักเรียนในความรับผิดชอบเป็นรายชั้น รายบุคคลสามารถคัดกรองนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาได้
3. เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและค้นหาวิธีการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา รวมทั้งพัฒนานักเรียนกลุ่มปกติไปพร้อมกันได้
4. เพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือนักเรียน สามารถป้องกันวิเคราะห์แก้ไขปัญหาสามารถส่งต่อและให้คำปรึกษานักเรียนได้
5. เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนได้

3. เป้าหมาย

- 3.1. ด้านปริมาณ

3.1. นักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังร้อยละ 100 ได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

3.2. นักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังร้อยละ 100 ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องให้จบการศึกษาภาคบังคับทุกคน

3.2. เชิงคุณภาพ

3.2.1. ครูประจำชั้นและผู้ปกครองนักเรียนร่วมมือส่งเสริมเด็กและแก้ปัญหา
ร่วมกัน

3.2.2. ครูประจำชั้นรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รู้จักคัดกรองนักเรียน คัดแยกนักเรียน 3 กลุ่มได้

3.2.3. ครูประจำชั้นสามารถวิเคราะห์ปัญหาและช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้นได้

3.2.3. ครูประจำชั้นสามารถส่งเสริมและพัฒนานักเรียนได้

4. ระยะเวลาดำเนินการ ตลอดปีการศึกษา 2557

5. วิธีดำเนินการ

กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1. ส่งเสริมพัฒนาค่านิยม	ตลอดปี 2557	-	ครูที่ปรึกษา
2. เยี่ยมบ้านนักเรียน	ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	1,300	ครูที่ปรึกษา
3. ภาควิ 4 ฝ่ายเครือข่ายผู้ปกครอง		6,700	ครูที่ปรึกษา

6. งบประมาณในการดำเนินงาน 10,000 บาท

จำแนกตามรายการใช้จ่ายและแหล่งงบประมาณได้ดังนี้

รายการวัสดุ/อุปกรณ์/ กิจกรรม	แหล่งงบประมาณ			รวม
	งปม.	นอก	อื่นๆ	
1. ค่าพาหนะนักเรียน/ครูไปอบรม	2,000	-	-	2,000
2. จัดประชุมภาควิ 4 ฝ่ายและเยี่ยมบ้าน นักเรียน	6,700	-	-	6,700
3. แจกเอกสารข้อมูลรายบุคคล	1,300	-	-	1,300

7. การติดตามประเมินผล

7.1. ติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินการ

7.2. รายงานผลหลังเสร็จสิ้นโครงการ

8. ตัวชี้วัดความสำเร็จและเกณฑ์

ตัวชี้วัด	เกณฑ์	วิธีวัด/ประเมิน
1. จำนวนนักเรียนที่ได้รับการเยี่ยมบ้าน	ร้อยละ 100	ตรวจเอกสารและสอบถาม
2. นักเรียนจบการศึกษาภาคบังคับ	ร้อยละ 95	ตรวจสอบข้อมูลทะเบียน
3. จำนวนนักเรียนออกกลางคัน	ไม่เกินร้อยละ 5	ตรวจสอบข้อมูลทะเบียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังได้รับการดูแล ส่งเสริมและพัฒนาด้วยความเสมอภาคและมีโอกาสได้รับการศึกษาจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับ

(ลงชื่อ)

ผู้เสนอโครงการ

(นางสาวสาวิตรี จันทร์ศิษฐ์)

ตำแหน่ง ครู

(ลงชื่อ)

ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายชัยชนะ ตันสุวรรณค์)

ตำแหน่ง หัวหน้างานบริหารทั่วไป

(ลงชื่อ)

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายจันทร์เพ็ง ทาระเวท)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกระสัง

ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาศักยภาพการอ่าน-เขียน และคิด
แผนงาน	วิชาการ
ผู้รับผิดชอบ	1. นางสาวสาวิตรี ทองสัมฤทธิ์ 2. นางสาวสาวิตรี จันทร์ดิษฐ์ 3. นางสาววิชุดา จุฬสิงห์
สนองกลยุทธ์ของโรงเรียน	ข้อที่ 2
สอดคล้องมาตรฐานการศึกษาที่	2, 3, 4, 5

1. หลักการและเหตุผล

ทักษะการอ่าน-เขียน และคิดของนักเรียน เป็นปัญหาสำคัญของการศึกษาไทยมาโดยตลอดและเป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ แต่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร ทั้งที่เป็นทักษะความสามารถของผู้เรียนที่พัฒนาได้ด้วยการฝึกให้เกิดการเรียนรู้ และใช้รูปแบบเทคนิควิธีที่หลากหลาย จากผลการประเมินสภาพการอ่าน-เขียนและคิด ของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง พบว่า มีนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ และอ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่อง เป็นจำนวนไม่น้อย และนักเรียนส่วนใหญ่ที่อ่านคล่อง เขียนคล่อง ยังจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาไปสู่การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความอีกด้วย ดังนั้นจึงจัดให้มีโครงการนี้ขึ้น

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อแก้ปัญหาการอ่าน-เขียนและคิดของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง
- 2) เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการอ่าน-เขียนและคิดของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง

3. เป้าหมาย

3.1 ด้านปริมาณ

- 1) นักเรียนทุกระดับชั้นอ่านออกเขียนได้
- 2) นักเรียนร้อยละ 90 ผ่านเกณฑ์การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ

3.2 ด้านคุณภาพ

- 1) นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน-เขียน และเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ อย่งมีความสุข
- 2) นักเรียนมีทักษะการคิดเหมาะสมตามวัย

4. ระยะเวลาดำเนินงาน ตลอดปีการศึกษา 2557

5. วิธีดำเนินการ

กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1. รักการอ่าน	ก.ค.57 - ก.พ.58	2,000	ครูประจำชั้น/ ครูสอนภาษาไทย
2. บันทึกความดี	พ.ย.57 - ก.พ.58	3,000	ครูประจำชั้นและนักเรียน อาสาสมัคร

6. งบประมาณในการดำเนินงาน 10,500 บาท

จำแนกตามรายการใช้จ่ายและแหล่งงบประมาณ ได้ดังนี้

รายการวัสดุ-อุปกรณ์/กิจกรรม	แหล่งงบประมาณ			รวม
	งปม.	นอก งปม.	อื่น ๆ	
1. ซื้อสื่อ/นวัตกรรมพัฒนา ศักยภาพการอ่าน-เขียนและคิด	2,500	-	-	2,500
2. กระดาษ A4	2,500	-	-	2,500
3. กระดาษทำปก	500	-	-	500
4. เทปกาวติดสัน	500	-	-	500
5. ค่าถ่ายเอกสาร	4,000	-	-	4,000
6. ค่าใช้สอยในการจัดกิจกรรม	500	-	-	500
รวม	10,500	-	-	10,500

7. การติดตาม / ประเมินผล

- 1) กำกับติดตามการดำเนินงานของครูและนักเรียนอาสาสมัคร
- 2) ทดสอบการอ่าน - เขียน และคิด ของนักเรียน
- 3) ตรวจสอบจากผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนสื่อความ

8. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ตัวชี้วัด	เกณฑ์	วิธีการวัด/ประเมิน
ครูและนักเรียนอาสาสมัครให้ความร่วมมือ	ร้อยละ 90	ใช้แบบสังเกต
นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความสามารถในการอ่าน- เขียนและคิดเหมาะสมกับวัย	ร้อยละ 90	ทดสอบการอ่าน-เขียนและคิด
นักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังอ่านออก-เขียนได้	ร้อยละ 100	ทดสอบการอ่าน-เขียน

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง มีความสามารถในการอ่าน-เขียนและคิด เหมาะสมกับวัย และระดับชั้น สามารถเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างมีความสุข และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ลงชื่อ

ผู้เสนอโครงการ

(นางสาวสาวิตรี จันทรดิษฐ์)

ตำแหน่ง ครู

ลงชื่อ

ผู้เห็นชอบโครงการ

(นางสาวสาวิตรี ทองสัมฤทธิ์)

ตำแหน่ง หัวหน้างานวิชาการ

ลงชื่อ

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายจันทรเพ็ง ทาระเวท)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกระสัง

ชื่อโครงการ	โครงการโรงเรียนดีศรีตำบลส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ	
แผนงาน	บริหารทั่วไป	
ผู้รับผิดชอบ	1. นายชัยชนะ ดันสวรรคค์	2. นางสาวสาวิตรี จันทร์ดิษฐ์
	3. นางสาววิชุดา จุฬสิงห์	

สนองกลยุทธ์ของโรงเรียน ข้อที่ 2 พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องมาตรฐานการศึกษาที่ 2, 4, 6, 10

1. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยแนวการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ต้องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา แต่ในสภาพปัจจุบันที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว คนในสังคมมีจิตสำนึกในเรื่องความดีงามเสื่อมลง โรงเรียนบ้านกระสังตระหนักถึงความสำคัญในอันที่จะส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม เพื่อให้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีระเบียบวินัย รู้จักผิดชอบชั่วดี มีวิจรรณญาณ ทนโลก ทนเหตุการณ์ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่นักเรียน
- 2) เพื่อให้นักเรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข
- 3) เพื่อส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน

3. เป้าหมาย

3.1 ด้านปริมาณ

- 1) นักเรียนร้อยละ 100 เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมค่านิยม 12 ประการที่โรงเรียนจัดขึ้น
- 2) นักเรียนร้อยละ 90 มีความประพฤติเหมาะสม อยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน

3.2 ด้านคุณภาพ

- 1) นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร
- 2) นักเรียนมีระเบียบวินัยและอยู่ร่วมสังคมได้อย่างมีความสุข

4. ระยะเวลาดำเนินงาน ตลอดปีการศึกษา 2557

5. วิธีดำเนินการ

กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1. ให้อ่านวันละครั้ง(หน้าประตู, หน้าเสาธง)	ตลอดปีการศึกษา2557	-	ครูเวร
2. ดาวความคิด	ตลอดปีการศึกษา2557	-	ครูที่ปรึกษา
3. แทรกในกิจกรรมการเรียนการสอน ทุกกลุ่มสาระ	ตลอดปีการศึกษา2557	-	คณะครู
4. สอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ตลอดปีการศึกษา2557	-	คณะครู

6. งบประมาณในการดำเนินงาน 10,000 บาท

จำแนกตามรายการใช้จ่ายและแหล่งงบประมาณได้ดังนี้

รายการวัสดุ/อุปกรณ์/กิจกรรม	แหล่งงบประมาณ			รวม
	งปม.	นอก งปม.	อื่นๆ	
2. ค่ารางวัล “นักเรียนดี ”	10,000			10,000
รวม	10,000	-	-	10,000

7. การติดตาม/ประเมินผล

1) สํารวจตัวตนและจำนวนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

2) ตรวจสอบการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม

3) สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

8. ตัวชี้วัดความสำเร็จและเกณฑ์

ตัวชี้วัด	เกณฑ์	วิธีการวัด/ประเมิน
1. จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วม กิจกรรม	ร้อยละ 100	สำรวจตัวตนและรายชื่อ
2. จัดกิจกรรมครบถ้วนและต่อเนื่อง	ร้อยละ 100	ตรวจสอบการดำเนินงาน
3. จำนวนนักเรียนที่มีความ ประพฤติดีและเหมาะสมต่อสภาพ นักเรียน	ร้อยละ 90	-สังเกตพฤติกรรม - ตรวจสอบบันทึกของฝ่ายปกครอง ฯ

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังมีพฤติกรรมด้านค่านิยมดีขึ้น สามารถคิดและตัดสินใจ
แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ตลอดจนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่อ
อาชีพสุจริต

ลงชื่อ

ผู้เสนอโครงการ

(นางสาวสาวิตรี จันทรดิษฐ์)

ตำแหน่ง ครู

ลงชื่อ

ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายชัยชนะ ดันสวารค์)

ตำแหน่ง หัวหน้างานบริหารทั่วไป

ลงชื่อ

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายจันทรเพ็ง ทาระเวท)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกระสัง

ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
แผนงาน	บริหารทั่วไป
ผู้รับผิดชอบโครงการ	1. นายชัยชนะ ต้นสวรรค์ 2. นางสาวสาวิตรี จันทร์ดิษฐ์ 3. นางสาววิชุดา จุฬสิงห์

สอดคล้องกลยุทธ์ของโรงเรียนข้อที่ 2 พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องมาตรฐานการศึกษาที่ 2, 4, 6, 15

1. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา ๖ ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ในมาตรา ๗ ยังระบุว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แต่ในสภาพจริง การใช้ชีวิตร่วมกันในโรงเรียนของเด็กในวัยเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นวัยที่มีพฤติกรรมชอบทำอะไรตามใจตนเอง ชอบเล่นสนุกสนาน ดังนั้นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง รู้จักแบ่งหน้าที่ เคารพสิทธิความคิดเห็นของผู้อื่น ควรที่จะได้รับการเสริมสร้างให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการสนองนโยบาย 3D ของกระทรวงศึกษาธิการในด้านประชาธิปไตย (Democracy) ดังนั้น ทางโรงเรียนจึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมในระบอบประชาธิปไตยในด้านปัญญารธรรม สามัคคีธรรม และคารวะธรรม
- 2) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย
- 3) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักปกครองกันเอง โดยการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนขึ้นมาช่วยดูแล โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา
- 4) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง

3. เป้าหมาย

3.1 ด้านปริมาณ

1) นักเรียนชั้น ป. 1 – ม. 3 ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งประธานนักเรียน ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90

2) นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมประชาธิปไตย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

3.2. ด้านคุณภาพ

1) นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยในด้านปัญญาธรรม สามัคคีธรรม และคารวะ ธรรม

2) นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. ระยะเวลาดำเนินงาน พฤษภาคม 2557 - 31 มีนาคม 2558

5. วิธีดำเนินการ

กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1. เลือกตั้งประธานนักเรียน	31 พ.ค. 57	1,000	เจ้าของโครงการ
2. จัดตั้งสภานักเรียน/แบ่งหน้าที่	3 มิ.ย. 57	-	เจ้าของโครงการ
3. ดำเนินกิจกรรมของสภานักเรียน - ประชุมสภานักเรียน - จัดกิจกรรมประจำวันของนักเรียน	4 มิ.ย. 57 ถึง 31 มี.ค. 57	10,000	คณะครูและ คณะกรรมการนักเรียน
4. รมรงค์/เชิญชวนชุมชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในระดับท้องถิ่นและประเทศ	ภายในปี กศ. 2557	2,000	คณะครูและ คณะกรรมการนักเรียน

6. งบประมาณในการดำเนินงาน 13,000 บาท

จำแนกตามรายการใช้จ่ายและแหล่งงบประมาณดังนี้

รายการวัสดุ/อุปกรณ์/กิจกรรม	แหล่งงบประมาณ			รวม
	งปม.	นอก งปม.	อื่นๆ	
1. ค่าวัสดุและค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งประธานฯ	1,000	-	-	1,000
2. ค่าวัสดุและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสภานักเรียน	10,000	-	-	10,000
3. ค่าวัสดุในการรณรงค์ เชิญชวนชุมชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นและประเทศ	2,000	-	-	2,000
รวม	13,000	-	-	13,000

7. การติดตาม/ประเมินผล

- 1) ตรวจสอบจำนวนนักเรียนที่ใช้สิทธิ์เลือกตั้งประธานนักเรียน
- 2) ประเมินพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียน
- 3) สังเกตการดำเนินงานของสภานักเรียน

8. ตัวชี้วัดความสำเร็จและเกณฑ์

ตัวชี้วัด	เกณฑ์	วิธีการวัด/ประเมินผล
1. จำนวนนักเรียนที่ใช้สิทธิ์เลือกตั้งประธานนักเรียน	ร้อยละ 90	ตรวจสอบจำนวน
2. จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมประชาธิปไตย	ร้อยละ 80	ตรวจสอบผลประเมิน
3. มีการดำเนินงานของสภานักเรียน	ต่อเนื่องตลอดปี	สังเกตจากสภาพจริง

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังมีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีพฤติกรรมประชาธิปไตย สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

ลงชื่อ

(นางสาวสาวิตรี จันทร์ดิษฐ์)

ตำแหน่ง ครู

ผู้เสนอโครงการ

ลงชื่อ

(นายชัยชนะ ต้นสุวรรณค์)

ตำแหน่ง หัวหน้างานบริหารทั่วไป

ผู้เห็นชอบโครงการ

ลงชื่อ

(นายจันทรพิ้ง ทาระเวท)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกระสัง

ผู้อนุมัติโครงการ

ภาคผนวก จ
หนังสือราชการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. ๓๐๐

ที่ บว. ว๐๑๐๖/๒๕๕๘

วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยโท ดร.ณัฐชัย จันทร์หอม

ด้วย นางสาวสาวิตรี จันทร์ดิษฐ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้และเข้าใจประชาธิปไตย และความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ โรงเรียนบ้านกระดัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ
- ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
  - ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
  - ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
  - อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพพรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. ๓๐๐

ที่ บว. ๖๐๑๐๖/๒๕๕๘

วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์อนุสรณ์ กุสินแก่น

ด้วย นางสาวสาวิตรี จันทร์ดิษฐ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๐๒๐๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้และเข้าใจประชาธิปไตย และความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ

ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรวม)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. ๓๐๐

ที่ บว. ๖๐๑๐๖/๒๕๕๘

วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ศิริกัญญา ตระกูลรัมย์

ด้วย นางสาวสาวิตรี จันทร์ดิษฐ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๐๒๐๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้อและเข้าใจประชาธิปไตย และความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ

ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ บว. ๐๑๐๘/๒๕๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๒๒ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกระสัง

ด้วย นางสาวสาวิตรี จันทร์ดิษฐ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้อะไรและเข้าใจประชาธิปไตย และความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอเสถียร จังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๖๔ คน ครูในโรงเรียนบ้านกระสัง ปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๑๔ คน ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังในปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๖๔ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพพรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๕๔๓๘

ที่ บว. ๐๑๐๗/๒๕๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๒๒ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกระสัง

๕

ด้วย นางสาวสาวิตรี จันทร์ดิษฐ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๐๒๐๐๓๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตำนานใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้และเข้าใจประชาธิปไตย และความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนโรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ครูในโรงเรียนบ้านกระสัง ปีการศึกษา ๒๕๕๗ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังในปีการศึกษา ๒๕๕๗ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวสาวตรี จันทร์ดิษฐ์
วันเกิด	30 มีนาคม 2532
สถานที่เกิด	อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	435 หมู่ที่ 1 บ้านยางตลาด ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ 46120
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2555	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2558	ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม